

مجموعه قوانین و مقررات معاونت آموزش

حوزه‌های علمیه
امور آموزش (سطح یک)

مقام معظم رهبری علیه السلام:

حوزه‌های علمیه که خاستگاه علمای ربّانی و مرکز تفقّه در دین و تدبیر در امور مسلمین است. لازم است با درک زمان و توجه به شأن و توقّعی که از آنان در حلّ مشکلات علمی و فکری جوامع و پاسخگویی به اقبال مردم و هدایت آن‌ها و پرورش و تأمین معلّمان و مبلّغان و دانشمندان و اساتید و نویسندگان و ائمه جمعه و جماعت و نظریّه‌پردازان و جامعه‌شناسان اسلامی وجود دارد، متحوّل شده و به رفع نواقص و مشکلات پرداخته و برای این امور مهمّ خود را مهیا سازند. و این جز با اهتمام علمای اعلام و فقهای عظام علیهم السلام و مشارکت دل‌سوزانه‌ی همه‌ی متصدیان امور و با استعانت از خدای متعال ممکن نیست.

مجموعه قوانین و مقررات معاونت آموزش
حوزه‌های علمیه امور آموزشی (سطح یک)

تدوین: معاونت آموزش حوزه‌های علمیه
آماده‌سازی و چاپ: اندیشکده دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی
مدیریت اجرایی: محمد وکیلی
ویرایش: حمیدرضا تیموری
طراحی و صفحه‌آرایی: محمود هدایی

صندوق پستی: ۳۴۳۳ - ۳۷۱۸۵

شماره تماس: ۳۳۱۳۳۲۶۱ - ۰۲۵

آدرس: قم - جمکران - بلوار انتظار - مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه
دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی - مدیریت اندیشکده

مجموعه قوانین و مقررات

معاونت آموزش

حوزه‌های علمیه
امور آموزشی (سطح یک)

معاونت آموزش حوزه‌های علمیه

فهرست مطالب

پیشگفتار.....	۱۳
۱. هدف‌گذاری برنامه متناسب با مأموریت‌های حوزه:	۱۷
۲. طراحی برنامه بر اساس مراحل دانشی در حوزه فراگیری:	۱۷
۳. توجه به تفاوت در سطوح علمی و تحصیلی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه:	۲۰
۴. محوریت سرفصل‌ها برای هر درس:	۲۲
۵. توجه به قرآن و تفسیر:	۲۳
۶. توجه به حدیث:	۲۳
۷. اهتمام به موضوعات مربوط به انقلاب اسلامی:	۲۴
۸. آموزش مهارت‌ها:	۲۵
۹. توجه ویژه به دانش اخلاق و آموزش آداب:	۲۵
۱۰. دروس اقتضایی:	۲۵
۱۱. اضافه کردن دروس مورد نیاز به برنامه درسی:	۲۶
۱۲. کاربردی کردن دروس:	۲۶
۱۳. واگذاری امور عملیاتی و اجرایی در برنامه‌ها به مدارس:	۲۷

بخش اول: کلیات

تعاریف.....	۳۳
داوطلب: فردی است که جهت تحصیل	۳۳
کلیات آیین‌نامه آموزشی	۳۷
۱. ثبت‌نام و پذیرش	۳۷

۳۸	۲. نظام آموزشی
۴۱	۳. برنامه‌ریزی درسی
۴۳	۴. حضور و غیاب
۴۳	۵. خدمات آموزشی
۴۵	۶. ارزشیابی تحصیلی
۴۷	۷. فراغت از تحصیل

بخش دوم: پذیرش

۵۳	فرآیند کلی سنجش و پذیرش
۵۷	فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش مدارس مجاز به پذیرش
۶۱	فصل دوم: پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود
۶۱	مرحله اول: ثبت نام
۶۱	الف) شرایط داوطلبان:
۶۸	ب) فرآیند ثبت نام و تشکیل پرونده
۷۱	مرحله دوم: آزمون کتبی
۷۳	مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره
۷۵	صدور کد موقت
۷۷	فصل سوم: پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه
۷۷	میثاق طلبگی
۸۱	تحقیقات محلی
۸۲	سنجش سلامت
۸۴	صدور کد تحصیلی رسمی
۸۵	فصل چهارم: نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در
۸۵	مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان
۸۷	مراحل رسیدگی و صدور رأی

بخش سوم: امور اجرایی تحصیلی

۹۳	فصل اول: برنامه‌ریزی دروس و کلاس درس
۹۳	الف) انتخاب درس
۹۳	انتخاب درس به صورت عادی، حذف و یا اضافه کردن درس
۹۷	انتخاب درس مازاد به صورت حضوری

انتخاب درس به صورت غیرحضوری در تابستان	۹۸
انتخاب درس حضوری در دوره آموزشی تابستان	۹۹
ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی	۱۰۱
ج) دروس اقتضائی	۱۰۴
د) انتخاب استاد از غیر محل تحصیل در دروس فقه	۱۰۸
مقدمه	۱۰۸
هـ) فعالیت‌های کلاسی	۱۱۳
مقدمه	۱۱۳
۱) فعالیت درسی:	۱۱۴
مباحثه	۱۱۴
۲) پژوهش درسی:	۱۱۷
شیوه محاسبه نمرات	۱۲۵
و) برنامه‌ریزی و اجرای دوره تابستانی	۱۲۶
مقدمه	۱۲۶
فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی	۱۳۳
الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آن‌ها	۱۳۳
۱) جداول درسی مقطع سیکل در نیم‌سال‌های مختلف	۱۳۴
۲) جداول درسی مقطع دیپلم در نیم‌سال‌های مختلف	۱۴۷
۳) جداول درسی مقطع دانشگاهی در نیم‌سال‌های مختلف	۱۵۷
ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها	۱۶۸
۲- جداول تفصیلی منابع و محدوده‌های درسی:	۱۷۶
فصل سوم: حضور و غیاب	۲۰۲
فصل چهارم: امتحانات	۲۰۴
الف) امتحانات کتبی	۲۰۵
ب) امتحانات شفاهی	۲۱۴
ج) برگزاری آزمون و اعلام نتایج	۲۱۷
فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی	۲۲۳

بخش چهارم: خدمات آموزشی

فصل اول: مرخصی تحصیلی	۲۲۷
فصل دوم: انتقالات	۲۳۱

فصل سوم: شیوه‌نامه تطبیق‌سازی دروس در انتقالات.....	۲۳۵
فصل چهارم: مهمان.....	۲۴۲
فصل پنجم: منع و انصراف از تحصیل.....	۲۴۴
الف) منع از تحصیل.....	۲۴۴
ب) انصراف از تحصیل.....	۲۴۶
ج) بازگشت به تحصیل.....	۲۴۷
فصل ششم: رسیدگی به امور تحصیلی طلاب.....	۲۵۱
مقدمه:.....	۲۵۱
■ شوراها و کمیسیون‌های مرتبط با دستورالعمل رسیدگی	۲۵۲
■ مراحل رسیدگی و صدور حکم در	۲۵۳

بخش پنجم: تکمیل سطوح و فارغ‌التحصیلی

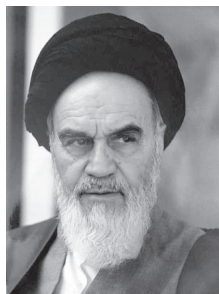
فصل اول: مقاطع حوزوی و فارغ‌التحصیلی از سطح یک.....	۲۵۹
الف) مقاطع و سطوح حوزوی.....	۲۵۹
ب) فارغ‌التحصیلی از سطح یک.....	۲۶۱
فصل دوم: تحقیق پایانی	۲۶۵
تعریف.....	۲۶۵
مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»	۲۶۵
مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح	۲۶۷
گام دوم: تدوین و تصویب طرح تحقیق.....	۲۷۱
مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی»	۲۷۲
مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی»	۲۷۳

پیش‌گفتار

سرعت تحولات دنیای معاصر، به‌ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، چنان شتاب گرفته که نوسازی و به‌روزرسانی تمام نهادها، از جمله نهادهای دینی و فرهنگی اجتناب‌ناپذیر است. از این رو با توجه به نقش و جایگاه بی‌بدیل حوزه‌های علمیه در نظام اسلامی و انتظاراتی که از این نهاد مقدس وجود دارد، مدیریت حوزه‌های علمیه فرایندهای تدوین، اصلاح، ارتقا و روزآمدسازی اسناد، مأموریت‌ها، سیاست‌ها، برنامه‌ها، نظام‌نامه‌ها و ساختارهای خود را به‌ویژه در دوره مدیریت حضرت آیت‌الله اعرافی، در اولویت قرار داده است تا بتواند ضمن تحقق این مطالبات و انتظارات، زمینه حضور بیش‌ازپیش حوزه‌های علمیه در میدان علم و عمل و ایفای نقش مثبت در حل مشکلات و معضلات ملی و فراملی را فراهم آورد. دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی، در راستای تحقق این اولویت، ضمن ارج نهادن به تلاش‌ها و زحمات چندین ساله‌ای که برای تهیه این اسناد و طرح‌ها توسط معاونت‌ها، دفاتر و مراکز مختلف مدیریت حوزه‌های علمیه صورت گرفته است، نسبت به جمع‌بندی نهایی‌سازی و چاپ آن‌ها اقدام کرده است. بی‌تردید ارائه نظرات و پیشنهادات سازنده اساتید و صاحب‌نظران حوزوی موجب ارتقای کمی و کیفی این اسناد و طرح‌ها خواهد شد. لازم به توضیح است نسخه‌های چاپ شده در این مجموعه، برابر با آخرین نسخه‌های مصوب بوده و در صورت هر تغییری، در چاپ جدید اعمال و به علاقه‌مندان عرضه خواهد شد.

مدیریت حوزه‌های علمیه
دفتر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی
مدیریت اندیشکده
زمستان ۱۴۰۰ شمسی

اما در مورد دروس تحصیل و تحقیق
حوزه‌ها، این جانب معتقد به فقه سنتی و
اجتهاد جواهری هستم و تخلف از آن را جایز
نمی‌دانم... مجتهد باید به مسائل زمان
خود احاطه داشته باشد...

حوزه‌ها و روحانیت باید نبض تفکر و نیاز آینده
جامعه را همیشه در دست خود داشته باشند
و همواره چند قدم جلوتر از حوادث، مہیای
عکس‌العمل مناسب باشند...

(منشور روحانیت)

یک برنامه جامع درسی حوزه‌ای، با
درجه‌بندی و طبقه‌بندی حساب شده
همچنان در حوزه‌ها جایش خالی است...
از جمله چیزهایی که حوزه احتیاج دارد یک
نظام تعلیم و تربیت است تا در آن وقت‌ها
هدر نرود، امروز دیگر روزی نیست که ما
اجازه بدهیم یک روز یا یک ساعت از عمر
جوانی متدین و آماده برای تلاش و مجاهدت
در راه دین - یعنی یک طلبه - هدر رود.

(حوزه و روحانیت، ج ۲، ص ۳۲)

ضوابط، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها چونان
سلسله اعصاب و مویرگ‌ها به نظامات
نهادی و جریانات علمی حیات، نشاط و
سامان می‌بخشد و رعایت آن‌ها هدایت‌گر
و تعالی‌بخش است.

البته در فضای حوزه‌های علمیه، رعایت
اصول و شئون حوزه‌ها و آزادی‌های موجود
در سنت حوزه و انعطاف در عین انسجام
ضرورت دارد.

امید است دفتر حاضر و قوانین ابلاغی که
بر پایه مصوبات شورای عالی حوزه‌های
علمیه تدوین شده است مورد توجه همه
بخش‌ها و مدارس و موسسات و مراکز
حوزه‌ای قرار گیرد.

با سپاس و امتنان

اعرافی

۱۳۹۷/۶/۶

پیشگفتار

از شیوه‌های نو در آموزش علم، در تعلیم علم، در گسترش علم، در تولید علم نباید ترسید؛ از شیوه‌های نو نباید واهمه کرد. هدف وقتی پرداختن به علم است، حقیقتاً دنبال علم هستیم و زمام کار دست افراد عالم است، شیوه‌های نو هر جور که باشند، قابل قبول اند.

این را من عرض بکنم که در همین حوزه قم، مبتکر مدارس برنامه‌ای، یکی از فقهای معروف منحصر در امر فقاقت بود؛ یعنی مرحوم آیت الله گلپایگانی. اصلاً مدرسه‌ی برنامه‌ریزی شده در حوزه قم، تأسیس آقای گلپایگانی است؛ قبل

از مدرسه حقانی ... مدرسه آقای گلپایگانی قدیمی‌ترین مدرسه برنامه‌ریزی‌شده در حوزه است. آقای گلپایگانی یک فقیه متبحر متخصص در کار فقاہت و پابند به مسائل فقاہت، نترسید از اینکه یک برنامه نوئی را در امر آموزش اجرا کند.

(بیانات مقام معظم رهبری دام‌ظله در دیدار جمعی از اساتید و فضلا و طلاب نخبه‌ی حوزه علمیه قم - ۱۳۸۹/۰۸/۰۲)

از جمله چیزهایی که حوزه احتیاج دارد، يك نظام تعلیم و تعلّم است، تا در آن، وقت‌ها هدر نرود.

(بیانات مقام معظم رهبری دام‌ظله در دیدار جمعی از اساتید و فضلا و طلاب نخبه‌ی حوزه علمیه قم - ۱۳۶۹/۱۱/۰۴)

با عنایت به اینکه تحوّل در نظام آموزشی، پیشانی تحوّل در حوزه‌های علمیه است، معاونت آموزش حوزه‌های علمیه پس از مطالعه و بررسی نقاط قوّت و ضعف وضعیت موجود با عنایت به نیازها و تحفّظ بر

ارزش‌ها، در این خصوص گام تازه‌ای برداشته و با استفاده از نظر کارشناسی مدیران، اساتید و کارشناسان آموزشی، برنامه جدید آموزشی را طراحی کرد.

این برنامه پیشنهادی که در پاسخ به مطالبات متعدد حوزه‌ها تهیه شده بود، در تاریخ ۱۳۹۱/۰۴/۱۱ طی مصوبه ۸۴۸ به تأیید و تصویب اعضای محترم شورای عالی حوزه‌های علمیه رسید. برابر این مصوبه به معاونت آموزش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه مأموریت داده شد تا تمامی نیازمندی‌ها و مقدمات لازم برای اجرای برنامه، اعم از آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها، سرفصل‌ها و متون و منابع آموزشی را با همکاری سایر بخش‌ها به‌ویژه مرکز تدوین متون درسی حوزه‌های علمیه، تمهید نماید.

در آستانه سال تحصیلی ۹۵-۱۳۹۴ ویراست اول آیین‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و برخی از متون و منابع آموزشی سال اول تحصیلی آماده شد و به صورت محدود در تعدادی از مدارس

(۱۲ مدرسه) با نظارت کمیته پی گیری برنامه آموزشی جدید، به اجرا درآمد.

پس از بازخورد گیری و ارزیابی‌های به عمل آمده از سطح کشور و با مشورت مدیریت‌های استانی و پس از رفع مشکلات ویرایشی و علمی، نسبت به تدوین ویراست جدید از کتب و دستورالعمل‌ها اقدام شد و در نهایت پس از تکمیل و اصلاح، در تمامی استان‌ها و در بیش از ۱۳۰ مدرسه به اجرا درآمد.

در سال تحصیلی ۹۷-۱۳۹۶ و ۹۸-۱۳۹۷ این برنامه با استقبال کم‌نظیری از سوی مدارس علمیه مواجه شد و تعداد مدارس مجری در این سال‌ها به ۲۵۰ مدرسه رسید. اینک در آستانه سال تحصیلی ۴۰۰-۱۳۹۹ با توجه به تأکید مدیر محترم حوزه‌های علمیه آیت‌الله اعرافی دامت توفیقاته و پس از بررسی مجدد و با توجه به نقاط قوت برنامه و متون آن، انتظار می‌رود اجرای این برنامه در سطح مدارس کشور توسعه بیشتری یابد.

در ادامه به اختصار، به مهم‌ترین ویژگی‌ها و امتیازات برنامه آموزشی جدید اشاره می‌شود:

۱. هدف‌گذاری برنامه متناسب با مأموریت‌های حوزه:

برنامه جدید آموزشی سطح یک، اولین برنامه آموزشی در سطوح عمومی تحصیلات حوزوی است که دارای اهداف مشخص با چشم‌اندازهای قابل ارزیابی و اندازه‌گیری می‌باشد. از جمله مهم‌ترین اهداف این برنامه تربیت طلاب انقلابی متخلق به اخلاق، آداب و زی‌طلبگی است. ایجاد توانمندی‌های مهارتی در حوزه‌های تبلیغ و تدریس و پژوهش در طلاب، با توجه به آموزش‌های ارائه‌شده و مأموریت‌های حوزه در سطح یک، از دیگر موارد هدف‌گذاری شده در این برنامه است که کلیه فعالیت‌های محتوایی و شکلی با توجه به این اهداف طراحی و اجرا گردیده است.

۲. طراحی برنامه بر اساس مراحل دانشی در حوزه فراگیری:

در برنامه جدید آموزشی، تحقق اهداف

آموزشی - تربیتی در سه مرحله پیش‌بینی
شده است:

مرحله اول: آشنایی؛ در این مرحله، طلاب با اصطلاحات و مفاهیم اساسی علم به صورت اجمالی آشنا شده و از حیث ساختاری می‌توانند بدون دانستن تحلیل روابط، درک کلی از ساختارها و روابط مباحث آن علوم داشته باشند. هم‌چنین به لحاظ کاربردی نیز طلبه در پایان این مرحله توانایی تطبیق مفاهیم و قواعد مهم و اساسی بر مصادیق و موارد را کسب می‌نماید.

مرحله دوم: شناخت؛ در پایان مرحله دوم، طلاب علاوه بر فهم اصطلاحات و مفاهیم اساسی علم با تکیه بر مبادی تصویری، با مفاهیم فرعی و جزئی علم نیز آشنا می‌شوند و از حیث گزاره‌های علم، در سطح فهم مسائل و قواعد اساسی علم با استناد به مبادی تصدیقیه و هم‌چنین فهم مسائل و قواعد فرعی و پرکاربرد به آن علم ورود خواهند کرد.

از حیث مهارتی، توانایی بیان مطالب متن به زبان خود، توانایی تلخیص از طریق تشخیص عناصر اصلی از فرعی و توانایی توضیح از طریق ارائه نمونه‌ها و شواهد، توانایی بازگویی مسئله‌ای که با عبارات فنی یا انتزاعی داده شده است به عبارات محسوس یا کمتر انتزاعی، توانایی بازگویی بخشی طولانی از یک مطلب به اصطلاحاتی خلاصه‌تر یا انتزاعی‌تر و توانایی بازگویی رابطه موجود بین عناصر یک متن (مانند ایجاد نمادها، جدول‌ها و نمودارها) را به دست خواهد آورد.

مرحله سوم: تسلط؛ در پایان مرحله آخر از مراحل آموزشی (یاددهی و یادگیری)، طلاب دارای توان فهم تعاریف مختلف مفاهیم اساسی علم، نقد تعاریف با هدف دستیابی به تعریف مختار، فهم کامل مفاهیم جزئی مسلط خواهند شد. هم‌چنین آن‌ها توان فهم اقوال مختلف در مورد مسائل اساسی، آشنایی با مبانی اقوال مختلف، فهم کامل قواعد فرعی و جزئی (باقی‌مانده از مرحله

دوم)، فهم موارد استثنا را به دست می‌آورند. از حیث مهارتی نیز، طلاب در پایان این مرحله، توان ترجمه متون علمی هم‌تراز کتاب آموزشی، توانایی تبیین دیدگاه‌های مختلف به صورت نقل قول غیرمستقیم، توانایی نوشتن مقاله ترویجی، توانایی تشخیص وجوه و اقوال مختلف، توانایی فهم متون پیچیده، توانایی قرائت متن همراه با رعایت اعراب و لحن کلام، توانایی تحلیل منطقی متون علمی، توانایی تشخیص مغالطات و جدل از برهان را خواهند داشت.

۳. توجه به تفاوت در سطوح علمی و تحصیلی

داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه:

یکی از دغدغه‌ها و مطالبات، طراحی و اجرای برنامه‌های آموزشی متناسب با توانمندی و شرایط علمی و تحصیلات طلاب جدیدالورود به حوزه بود. از همین رو در این برنامه در ساحت‌های ذیل این مهم مورد توجه قرار گرفته است:

الف) در حوزه سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی:

تفاوت‌ها در برنامه با توجه به تفاوت مقاطع تحصیلی ورودی‌ها:

■ **در حوزه دانشی:** از آن‌جا که ورودی‌های حوزه از سه مقطع تحصیلی می‌باشند در این برنامه نوع ورود به حوزه دانشی نیز متفاوت دیده شده است. از باب نمونه دارندگان مدرک دیپلم و دانشگاهی، در برخی از دانش‌ها، ملزم به حضور در کلاس‌های دروس مرحله‌آشنایی نمی‌باشند و یا این‌که برخی از دروس به صورت کلی برای آن‌ها در نظر گرفته نشده است. درحالی‌که برای دارندگان مدرک سیکل، شرکت در این کلاس‌ها الزامی می‌باشد.

● **در تخصیص ساعات دروس با توجه به تفاوت**

علمی ورودی‌ها؛ ساعات درسی بسیاری از دروس برای مقاطع مختلف، متفاوت در نظر گرفته شده است.

ب) در تعیین و تدوین متون آموزشی:
تفاوت در توان‌مندی‌ها و سوابق تحصیلات
طلاب و تأثیر آن در تعیین، تدوین و نوع نگارش

و حتی گاه در شکل انتشار متون آموزشی مورد توجه قرار گرفته است. به عنوان نمونه این امر در منابع آموزشی درس منطق و برخی از عناوین درسی دروس ادبیات عرب مورد لحاظ قرار گرفته است.

۴. محوریت سرفصل‌ها برای هر درس:

در این برنامه آموزشی پس از تصویب کلیات (عناوین دروس و ارزش ساعتی آن) در شورای عالی، سرفصل هر درس تدوین شده که پس از بررسی دقیق در کمیته‌های متعدد و متشکل از اساتید مرتبط با هر موضوع، به تصویب شورای گسترش حوزه‌های علمیه رسیده است.

سرفصل‌ها محورهای اصلی مطالب یک درس‌اند که در سیری منطقی و با پرهیز از تکرارها و تحفظ بر آنچه که نیاز دانشی آن درس است، مورد تدوین قرار گرفت. تدوین و یا انتخاب کتاب درسی در این برنامه با رعایت کامل محتوا و ترتیب سرفصل انجام شده است.

ایجاد نظم منطقی در ارائه مباحث (آن گونه که در درس عقاید مشهود است) و پیش‌گیری از ارائه مطالب تکراری یا غیرمفید از جمله فواید سرفصل‌ها است که در دروسی مانند صرف، نحو، فقه و اصول تأثیرگذار بوده است.

۵. توجه به قرآن و تفسیر:

توجه به قرآن و تفسیر، که همواره از جمله مطالبات به حق و مهم زعمای حوزه بوده است، در این برنامه مورد عنایت ویژه قرار گرفته است؛ ازاین‌رو در ضمن تمام دانش‌ها و کتب تدوین‌شده از آیات بسیاری بهره‌برداری شد، به صورت اختصاصی نیز درس «آشنایی محتوایی با قرآن»، علاوه بر دروس سابق (تجوید و علوم قرآنی) در برنامه گنجانده شد.

در این درس آشنایی با سوره‌ها، ترجمه آن‌ها و برخی از مفردات و تفسیر اجمالی مفاهیم آن‌ها هدف‌گذاری شده است.

۶. توجه به حدیث:

علوم و معارف حدیث که نقش به سزایی

در مسیر اجتهاد دینی ایفا می‌کنند در برنامه آموزشی جدید، حتی‌المقدور مورد توجه قرار گرفته است. در برنامه جدید علاوه بر هدف‌گذاری و روشمندسازی دروس «علوم حدیث» و «نهج‌البلاغه» و اصلاح روش ارائه و تدریس این دروس و هم‌چنین منابع آموزشی آنها، دروس «کافی» و «ادعیه و زیارات» افزوده شده است.

۷. اهتمام به موضوعات مربوط به انقلاب اسلامی:

پیوند حوزه و انقلاب اسلامی، عمیق و ناگسستنی است. به منظور آشنایی طلاب با مبانی و تاریخ انقلاب اسلامی، در این برنامه موضوع ولایت فقیه به عنوان درس رسمی و حضوری و در امتداد دروس عقاید به عنوان یک بحث کلامی و در استمرار موضوع امامت گنجانده شد.

هم‌چنین درس تاریخ انقلاب اسلامی نیز به منظور آشنایی طلاب با سیر تحولات و شخصیت‌های انقلاب اسلامی در این برنامه ارائه شده است.

۸. آموزش مهارت‌ها:

توجه به مهارت‌های آموزشی طلاب از دیگر امتیازات این برنامه است. به همین دلیل، آموزش مهارت‌های تبلیغی، تدریس و پژوهش به عنوان دروس مستقل مورد عنایت قرار گرفته است.

۹. توجه ویژه به دانش اخلاق و آموزش آداب:

دوازده عنوان اخلاق با محتوای اخلاق نظری و آداب به منظور آشنایی علمی طلاب با نظام و مباحث اخلاق و آداب در برنامه آموزشی گنجانده شده است.

۱۰. دروس اقتضایی:

از جمله دغدغه‌های جدی لزوم توجه به نیازهای آموزشی و دانشی خاص منطقه‌ای بود.

به همین دلیل تعداد ۱۲۸ ساعت درسی از دروس برنامه، به دروس اقتضایی اختصاص یافته است. دروس اقتضایی به دروسی گفته می‌شود که با توجه به اهداف آموزشی حوزه‌های علمیه و نیازهای علمی طلاب و

منطقه‌ای در برنامه آموزشی جدید حوزه‌های علمیه گنجانده شده است. تعیین عنوان، سرفصل، محتوا و ... این دروس بر عهده مدارس است. مسئولان مدارس می‌توانند با مشورت و تأیید مدیریت استان و با توجه به نیازهای علمی، فرهنگی و اجتماعی منطقه، اقدام به تعیین، تصویب عناوین و محتوای این دروس کنند.

۱۱. اضافه کردن دروس مورد نیاز به برنامه درسی:

به منظور افزایش آشنایی طلاب با دانش‌های مورد نیاز در مقطع تحصیلات عمومی، برخی از دروس مهم که بر اساس اهداف سطح یک، آشنایی طلبه نسبت به آن‌ها ضروری است، مانند: لغت و قواعد فقهی به دروس افزوده شده است.

۱۲. کاربردی کردن دروس:

در برخی از دانش‌ها که کاربردی ساختن آموخته‌ها نیازی جدی است، درسی بدین منظور اختصاص یافته است؛ مانند صرف کاربردی و منطق کاربردی.

۱۳. واگذاری امور عملیاتی و اجرایی در برنامه‌ها به

مدارس:

در برنامه آموزشی جدید، برنامه‌ها بر محور مدارس و اساتید آن تدوین یافته است و ستاد مرکزی و مدیریت‌های استانی به عنوان سیاست‌گذار و برنامه‌ریز ایفای نقش می‌کنند.

از همین رو مسائلی مانند تعیین نهایی جداول درسی، طراحی و تصحیح سؤالات امتحانی، انتخاب منابع درسی و ... با محوریت خود مدارس و اساتید، برنامه‌ریزی خواهد شد که مطابق ضوابط و شرایط ابلاغی، اقدام خواهند نمود.

در پایان از همه صاحب‌نظران و دلسوزان حوزوی دعوت می‌شود تا با ارائه نقطه نظرات پیشنهادی یا انتقادی و یا ارائه راه کارهای عملیاتی در فراهم آمدن موجبات رشد و بالندگی این برنامه و دیگر برنامه‌های آموزشی حوزه‌های علمیه، معاونت آموزش را یاری نمایند.

هم‌چنین از تلاش‌های چندین ساله همه افرادی که در به ثمر نشستن این گام تحولی در برنامه آموزشی حوزه نقش مؤثر داشته‌اند سپاسگزاری می‌شود.

بی‌تردید نقش برجسته اعضای محترم شورای عالی و مدیر پیشین حوزه‌های علمیه آیت‌الله حسینی بوشهری حفظه الله که سنگ پایه نخستین این باقیات الصالحات را پایه‌گذاری کرده‌اند، ستودنی و فراموش ناشدنی است.

هم‌چنین از معاونان پیشین آموزش حجت‌الاسلام والمسلمین آقای علی عباسی و حجت‌الاسلام والمسلمین آقای عبدالکریم فرحانی دام عزه‌ما که این برنامه نتیجه تلاش‌های شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیرشان است قدردانی به عمل می‌آید.

در پایان از بذل عنایت و راهنمایی‌های مدیر محترم حوزه‌های علمیه آیت‌الله اعرافی حفظه الله و حمایت‌های بی‌دریغ ایشان در رشد و تعالی آموزشی حوزه‌های علمیه به‌ویژه

برنامه آموزشی جدید، سپاسگزاری می‌شود.
امید است خداوند این تلاش‌ها را از همه
سروران و عزیزان نقش‌آفرین به فضل و کرمش
قبول نموده و همه ما را در تربیت و تعلیم
طلاب طراز انقلاب اسلامی و عصر پیش از
ظهور یاری فرماید.

مهدی رستم نژاد

معاون آموزش حوزه‌های علمیه

بخش اول: کلیات

تعاریف

داوطلب: فردی است که جهت تحصیل در حوزه‌های علمیه ثبت‌نام نموده و در حال گذراندن مراحل پذیرش می‌باشد.

کد موقت: برای داوطلبانی که مراحل ثبت‌نام، آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر خواهد شد. اعتبار این شماره پرونده حداکثر یک سال و صرفاً جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های آموزشی و استفاده از برخی خدمات آموزشی می‌باشد و به معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از

همه خدمات حوزوی نمی‌باشد.

کد دائم: کدی که بعد از طی کردن موفقیت‌آمیز تمامی مراحل پذیرش به داوطلب تعلق می‌گیرد و داوطلب با دریافت این کد، به عنوان طلبه رسمی حوزه علمیه شناخته شده و مطابق ضوابط از کلیه خدمات رفاهی و آموزشی برخوردار خواهد شد.

طلبه: فردی که تمامی مراحل پذیرش را گذرانده و دارای کد تحصیلی فعال در مرکز مدیریت بوده و تحت برنامه به صورت رسمی اشتغال به تحصیل دارد.

مدرسه علمیه: واحد آموزشی که با مجوز فعالیت آموزشی از شورای گسترش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مطابق با آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های ابلاغی فعالیت می‌کند و به اختصار مدرسه نامیده می‌شود. فرآیند پذیرش: به سلسله مراحل و فعالیت‌هایی گفته می‌شود که توسط مجموعه‌های مختلف و مرتبط بر اساس ضوابطی معین و مشخص، جهت احراز شرایط

و امتیازات متقاضی، از بدو ثبت‌نام تا پذیرش نهایی داوطلب صورت می‌گیرد و به اختصار فرایند نامیده می‌شود.

گروه آموزشی: به تقسیم‌بندی داوطلبین و متقاضیان ورود به حوزه با توجه به مقطع تحصیلی کلاسیک آن‌ها گفته می‌شود که دارای سه گروه آموزشی و به شرح ذیل می‌باشد:

● **گروه اول:** پایه هشتم و نهم دوره اول متوسطه، پایه دهم دوره دوم متوسطه نظام جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم راهنمایی، اول و دوم دبیرستان نظام قدیم آموزش و پرورش؛

● **گروه دوم:** شاغلین به تحصیل در پایه یازدهم و دوازدهم دوره دوم متوسطه نظام جدید آموزش و پرورش و همچنین دانش آموزان دارای سابقه تحصیل در سال سوم دبیرستان (دیپلم) و یا پیش‌دانشگاهی نظام قدیم آموزش و پرورش و یا دانشجوی

دارای حداکثر ۳۰ واحد؛

● **گروه سوم:** دانشجوی دارای بیش از ۳۰

واحد درسی و یا دارای مدرک کاردانی،

کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکترا.

استاد: روحانی فاضلی است که برخوردار از

توانایی لازم جهت تعلیم و تربیت طلاب علوم

دینی در یکی از علوم مورد نیاز حوزه علمیه

بوده و طبق ضوابط، اشتغال به تدریس در

حوزه‌های علمیه دارد.

نیم‌سال تحصیلی: مدت‌زمان آموزشی است

که نیمی از سال تحصیلی را شامل شده و در

آن دروس حوزوی به صورت رسمی از سوی

مدارس تحت پوشش ارائه می‌گردد.

سنوات تحصیلی (طول دوره): مدت‌زمان مجاز

برای اتمام یک دوره تحصیلی را سنوات

تحصیلی یا طول دوره می‌نامند.

سطح: به هر دوره تحصیلی حوزوی با

۱. به عبارت دیگر: استاد حوزه علمیه روحانی فاضلی است که براساس مصوبه ۹۴۴ شورای عالی حوزه‌های علمیه، مراحل جذب و گزینش او انجام پذیرفته است و در واحدهای آموزشی تحت برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه یا در مدرسه‌های رسمی حوزه علمیه قم اشتغال به تدریس دارد.

اهداف مشخص که منجر به ارائه گواهی پایان دوره به طلاب می‌گردد، سطح تحصیلی می‌گویند.^۱

واحد آموزشی: مدرسه علمیه بلندمدت، سفیران هدایت، مرکز تخصصی یا مؤسسه آموزش عالی حوزوی که دارای مجوز رسمی فعالیت، از شورای گسترش می‌باشد. گروه علمی- تربیتی: جمعی متشکل از اساتید مدرسه علمیه که بر اساس شرح وظایف مصوب فعالیت می‌کنند.

کلیات آیین‌نامه آموزشی^۲

۱. ثبت‌نام و پذیرش

ماده ۱: داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه پس از قبولی در فرآیند سنجش علمی و گزینش به عنوان طلبه پذیرفته خواهند شد.

۱. سفیران هدایت در حال حاضر در سطح ۲ و ۳ مصوب شده و اجرا می‌گردد.

۲. در بخش کلیات آیین‌نامه آموزشی اصول و ضوابط اصلی و کلی آموزشی به صورت اجمالی بیان شده است و در فصول بعدی دستورالعمل‌ها و ضوابط تفصیلی ذکر شده است.

ماده ۲: کسانی که دروس مقدمات یا سطح یک، دو و سه را به صورت آزاد و خارج از برنامه مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه گذرانده‌اند، در صورت داشتن شرایط می‌توانند پس از طی فرآیند سنجش علمی و گزینشی، در حوزه‌های علمیه پذیرش شوند.

۲. نظام آموزشی

ماده ۳: نظام آموزشی در برنامه آموزشی حوزه‌های علمیه حضوری، نیم‌سال و درسی - ساعتی است.

ماده ۴: هر سال تحصیلی از دو نیم‌سال مستقل تشکیل شده و قبولی یا عدم قبولی در هر درس از هر نیم‌سال، به همان درس محدود می‌شود.

ماده ۵: در هر سال تحصیلی، علاوه بر دو نیم‌سال تحصیلی، برگزاری دوره تابستانی نیز مجاز می‌باشد.

ماده ۶: طول دوره تحصیل در برنامه آموزشی جدید به طور متوسط برای ورودی‌های

سیکل، ۱۲ نیم‌سال و برای ورودی‌های دیپلم و دانشگاهی، ۱۰ نیم‌سال است.

تبصره: کاهش سنوات تحصیل برای طلاب واجد شرایط براساس ضوابط مربوطه از طریق دوره‌های تابستانی^۱ یا انتخاب درس به صورت مازاد^۲ و یا استفاده حداکثری از تقویم آموزشی و همچنین افزایش سنوات تحصیل با رعایت حداقل و حداکثر ساعات مجاز برای انتخاب درس، برای ورودی‌های سیکل، حداکثر تا ۱۶ نیم‌سال و برای ورودی‌های دیپلم و دانشگاه حداکثر تا ۱۴ نیم‌سال بلامانع است.

ماده ۷: مدارس علمیه، دوره‌های تابستانی را پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد برگزار می‌کنند.

ماده ۸: تقویم تحصیلی مدارس در هر سال تحصیلی (شامل ایام درسی، ایام امتحانی

۱. دستورالعمل برگزاری دوره‌های تابستانی در بخش سوم، فصل اول آمده است.

۲. دستورالعمل انتخاب درس به صورت مازاد در بخش سوم، فصل اول آمده است.

و دوره تابستانی) پس از تصویب در شورای
مدرسه و تأیید مدیریت حوزه علمیه استان
طبق ضوابط ابلاغی معاونت آموزش ستاد
لازم‌الاجرا می‌باشد.

ماده ۹: طلبه متعهد است در زمان تحصیل در
سطح یک به صورت تمام وقت و حضوری
در تمام برنامه‌های درسی و غیردرسی مدرسه
شرکت نماید.

ماده ۱۰: طلبه تا پیش از تکمیل سطح دو
نمی‌تواند هم‌زمان در مراکز غیرحوزوی
تحصیل کند.

تبصره: هرگونه تحصیل هم‌زمان پس از
تکمیل سطح دو و صرفاً بر اساس ضوابط و
آیین‌نامه مربوطه، امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۱: ارائه دروس مصوب برنامه آموزشی
جدید و رعایت منابع آموزشی آن‌ها و همچنین
برنامه‌ریزی دروس بر اساس آن‌ها ضروری
می‌باشد.

تبصره: در صورتی که مدرسه برای تکمیل
محدوده درس، نیاز به اضافه کردن ساعات

درسی داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس، با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۲: طلاب ورودی مقطع سیکل موظف به گذراندن حداقل ۱۵۰۰ ساعت درس در هر شش نیم‌سال و طلاب ورودی دیپلم و فارغ‌التحصیل دانشگاه موظف به گذراندن حداقل ۱۲۴۰ ساعت درس در هر پنج نیم‌سال هستند.

تبصره: در صورت عدم گذراندن دروس در مدت مذکور، در خصوص وضعیت تحصیلی طلبه مطابق دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب اقدام خواهد شد.

۳. برنامه ریزی درسی

ماده ۱۳: طلاب، قبل از شروع هر نیم‌سال

تحصیلی، موظف به انتخاب درس مطابق ضوابط می‌باشند.

ماده ۱۴: مقدار انتخاب درس در هر نیم‌سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت می‌باشد. تبصره: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

ماده ۱۵: انتخاب درس دارای پیش‌نیاز در صورتی مجاز است که درس پیش‌نیاز آن گذرانده شده باشد.

ماده ۱۶: در صورت داشتن شرایط، طلاب می‌توانند نسبت به ادامه تحصیل از طریق انتخاب درس مازاد در طول نیم‌سال و یا شرکت در دوره تابستانی اقدام نمایند.

ماده ۱۷: شرکت در دوره آموزشی تابستانی و انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط و ضوابط مربوطه بلامانع است.

ماده ۱۸: رعایت حد نصاب لازم برای تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم‌سال، مطابق ضوابط ضروری می‌باشد.

ماده ۱۹: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می‌یابد.

ماده ۲۰: استاد، موظف به حضور مستمر و تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم‌سال تحصیلی است.

ماده ۲۱: در برخی از دروس، طلاب پس از اخذ مجوز از مدرسه خود، مجاز به شرکت در کلاس درس استادی غیر از مدرسه محل تحصیل خود می‌باشند.

۴. حضور و غیاب

ماده ۲۲: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است.

ماده ۲۳: غیبت طلبه در بیش از حد مجاز ساعات تعیین شده هر درس، موجب حذف آن درس می‌شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذرانند.

۵. خدمات آموزشی

ماده ۲۴: طلاب مطابق ضوابط و در مواقع

ضروری می‌توانند از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.

تبصره: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می‌گردد.

ماده ۲۵: انتقال طلبه دارای وضعیت فعال آموزشی از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر، بلامانع است.

ماده ۲۶: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب شده و طبق ضوابط باید در درس حضور مستمر داشته باشد و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی مدرسه مبدأ برخوردار است.

ماده ۲۷: اخذ درس به صورت مهمان، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال تحصیلی و براساس ضوابط بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۸: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی

به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید،
انصراف قطعی خواهد شد.

تبصره: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی
نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از
تحصیل اقدام نماید.

ماده ۲۹: در صورت بروز برخی از مشکلات
آموزشی، طلبه از ادامه تحصیل منع شده
و ادامه تحصیل منوط به بررسی وضعیت
آموزشی او در شورا و کمیسیون مربوطه
می‌باشد.

۶. ارزشیابی تحصیلی

ماده ۳۰: اخذ امتحان کتبی از دروس بر اساس
محدوده مصوب و ابلاغی آن درس، می‌باشد.
ماده ۳۱: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد
از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر
شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات
درسی مصوب)، بلامانع است.

ماده ۳۲: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به
عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت

در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

ماده ۳۳: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام موسسه‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه‌شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

تبصره: در صورت تعدد یک درس و اساتید آن در مدرسه با تصویب گروه علمی - تربیتی، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۳۴: در ارزشیابی برخی از دروس، بر اساس آیین‌نامه‌های مربوطه، امتحان شفاهی نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن درس معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۳۵: در هر نیم‌سال تحصیلی بخشی از نمره نهایی هر درس به فعالیت‌های کلاسی اعم از پژوهش درسی، مباحثه، امتحان هفتگی و ... اختصاص می‌یابد.

ماده ۳۶: نمره قبولی در هر درس، ۱۲ می‌باشد.

ماده ۳۷: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند، لازم است مطابق شرایط و ضوابط مجدداً در امتحان یا کلاس آن درس شرکت کرده و نمره قبولی را کسب نمایند.

ماده ۳۸: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم سال و سال تحصیلی محاسبه شده ولی در معدل نهایی سطح و مقطع تحصیلی فقط نمرات دروس قبول شده محاسبه می‌گردد.

۷. فراغت از تحصیل

ماده ۳۹: طلبه در صورت گذراندن همه دروس مصوب سطح یک و کسب حداقل معدل ۱۴ در آن سطح، فارغ التحصیل محسوب شده و می‌تواند برای دریافت مدرک تحصیلی مربوطه اقدام نماید.

ماده ۴۰: طلبه پس از پایان کلیه دروس سطح یک می‌تواند جهت ادامه تحصیل در سطح

دو تا قبل از آغاز سال تحصیلی نسبت به
ثبت نام در واحد آموزشی رسمی دارای مجوز
اقدام نماید.

ماده ۴۱: در صورت عدم ثبت نام طلبه برای
ادامه تحصیل در سطح دو، پرونده حوزوی
طلبه به عنوان فارغ التحصیل در سطح یک به
بخش فارغ التحصیلان منتقل شده و بازگشت
به تحصیل و یا ارائه خدمات حوزوی او بر
اساس ضوابط مربوطه خواهد بود.

یادآوری:

۱. تدوین و تصویب آیین نامه و دستورالعمل‌های داخلی در حوزه وظایف مدیریت‌های استانی و یا مدارس علمیه، به شرط عدم تداخل و مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه بلامانع می‌باشد.
۲. کلیه ارجاعات و وظایف محوله به مدیریت‌های استانی در این آیین‌نامه، در محدوده مدارس قم، بر عهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم می‌باشد.
۳. در صورت عدم تشکیل گروه علمی- تربیتی در مدارس علمیه، کلیه ارجاعات و وظایف مربوطه بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

فرآیند کلی سنجش و پذیرش

ماده ۱: سنجش و پذیرش حوزه‌های علمیه برای تحصیل در مقاطع مختلف به شرح ذیل می‌باشد:

الف: پذیرش داوطلب ورود به حوزه‌های علمیه؛

ب: پذیرش طلاب فارغ‌التحصیل از حداقل سطح یک حوزه‌های علمیه جهت ادامه تحصیل در یکی از مراکز تخصصی حوزوی و یا مؤسسات آموزش عالی حوزوی.^۱

ماده ۲: پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های

۱. با توجه به اینکه این آیین‌نامه برای داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه تدوین شده است، سنجش و پذیرش طلاب برای مراکز تخصصی و مؤسسات آموزش عالی مطابق دستورالعمل‌های مربوطه خواهد بود.

علمیه طی مراحل ذیل انجام می‌گیرد:

۱. ثبت نام؛
۲. آزمون کتبی؛
۳. مصاحبه و مشاوره؛
۴. میثاق طلبگی (در دو بخش تربیتی و آموزشی)؛
۵. تحقیقات محلی؛
۶. سنجش سلامت.

تبصره ۱: شرکت در هر یک از مراحل اول تا چهارم منوط به گذراندن و اخذ امتیاز لازم در مرحله قبل و ثبت نتایج آن در سامانه می باشد.

تبصره ۲: برای داوطلبانی که پس از ثبت نام و تشکیل پرونده و تأیید آن، موفق به کسب امتیاز لازم در مراحل دوم و سوم شده باشند، کد موقت صادر شده و مجاز به شرکت در مراحل مربوط به پذیرش نهایی می باشند.

تبصره ۳: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از قبولی داوطلبان در مرحله «مصاحبه و مشاوره» جهت احراز برخی از شرایط عمومی

مندرج در ماده ۱۳ همین آیین‌نامه، از طریق تحقیقات محلی، اقدام می‌نماید.^۱

تبصره ۴: جهت احراز سلامتی جسمی و روحی داوطلبان، مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه از طریق مراجع ذی‌ربط و رسمی کشور، اقدام به سنجش وضعیت جسمی و روحی داوطلبان می‌نماید.^۲

ماده ۳: برای داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم در کلیه مراحل سنجش و پذیرش شده باشند کد دائم (رسمی) صادر شده و به عنوان «طلبه» مجاز به تحصیل در حوزه‌های علمیه خواهند بود و از کلیه مزایای حوزوی مطابق با ضوابط مربوطه برخوردار می‌گردند.

ماده ۴: تقویم سالیانه جهت مراحل سنجش و پذیرش در حوزه‌های علمیه توسط معاونت آموزش حوزه‌های علمیه تعیین و ابلاغ می‌گردد.

۱. دستورالعمل و نحوه انجام تحقیقات محلی و فرایند آن در ماده ۵۹ همین بخش آمده است.

۲. دستورالعمل و نحوه انجام سنجش سلامت و فرایند آن در ماده ۶۱ همین بخش آمده است.

تبصره: مدیریت‌های استانی می‌توانند نسبت به تنظیم زمان‌بندی و اعلام تقویم استانی با رعایت تقویم اعلامی از سوی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، حسب شرایط استان خود اقدام نمایند.

فصل اول: مدارس متقاضی پذیرش

مدارس مجاز به پذیرش

ماده ۵: دارا بودن شرایط ذیل برای پذیرش
مدارس علمیه ضروری می‌باشد:

۱. داشتن مجوز فعالیت آموزشی در سطح

یک بلندمدت و یا سطح دو سفیران هدایت از

شورای گسترش حوزه‌های علمیه؛

۲. تکمیل و مشخص بودن کادر علمی و اجرایی

مدرسه و تأیید آن از سوی مدیریت‌های

استانی؛

۳. داشتن ظرفیت و فضای لازم و مناسب برای

امور آموزشی و خوابگاهی؛

۴. کسب امتیاز لازم در ارزیابی عملکرد مدرسه

در حوزه‌های اجرایی، آموزشی، پژوهشی و

تهذیبی براساس شاخص‌های ابلاغی؛

۵. صلاح‌دید و موافقت کمیسیون پذیرش استان.

تبصره ۱: ارائه مجوز فعالیت آموزشی از سوی

شورای گسترش تا زمان شروع ثبت‌نام و پذیرش
ضروری بوده و در صورت عدم ارائه مجوز،
پذیرش مدرسه در آن نوبت منتفی خواهد شد.

تبصره ۲: تأیید مناسب بودن مکان و فضای

مدرسه قبل از ارائه اطلاعات به کمیسیون
پذیرش ستاد برعهده مدیریت امور اداری -
مالی مدیریت‌های استانی می‌باشد.

ماده ۶: مدرسه می‌تواند حداکثر تا پنجاه درصد

بیشتر از پذیرش نهایی سال قبل خود را به
عنوان ظرفیت پذیرش جدید اعلام نماید.

تبصره: در صورت ضرورت و نیاز، تغییر و

افزایش ظرفیت پذیرش مدرسه بر اساس نظر
کمیسیون پذیرش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۷: هر مدرسه تنها مجاز به پذیرش در یک

گروه آموزشی و متناسب با گروه پذیرشی سال
قبل است.^۱

۱. گروه‌بندی مدارس در بخش مربوط به تعاریف آمده است.

تبصره: درخواست پذیرش داوطلبان در دو گروه آموزشی پیوسته توسط مدرسه پس از بررسی مجوز فعالیت و به شرط تفکیک فضای آموزشی و خوابگاهی و موافقت نهایی کمیسیون پذیرش استان، بلامانع می‌باشد.

ماده ۸: بررسی و ارزیابی عملکرد مدرسه در بخش‌های مختلف براساس شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت آموزش بوده و در نهایت باید به تأیید مدیریت استان و معاونت آموزش ستاد رسیده باشد.

ماده ۹: مدیریت‌های استانی نسبت به برنامه‌ریزی برای پذیرش نهایی در همه گروه‌های آموزشی در سطح مدارس تحت پوشش اقدام نمایند به نحوی که پذیرش از هر سه گروه آموزشی در برنامه‌های آموزشی جاری و جدید و همچنین سفیران هدایت امکان‌پذیر باشد.

تبصره: در صورت نرسیدن حدنصاب متقاضیان یک گروه در استان برای تشکیل کلاس درس، تشکیل یک کلاس از دو گروه

آموزشی پیوسته در یک مدرسه بلامانع است.

ماده ۱۰: درخواست اعمال شرایط اختصاصی

برای پذیرش در استان و یا مدرسه در صورت
عدم مغایرت با آیین‌نامه‌ها و ضوابط ابلاغی
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه، پس از
تصویب در کمیسیون پذیرش استان و تأیید
نهایی ستاد، بلامانع است.

ماده ۱۱: مدیریت‌های استانی باید ظرفیت، گروه

آموزشی، نوع برنامه آموزشی مدارس واجد
شرایط و شرایط اختصاصی آن‌ها را پس از
بررسی و تصویب در کمیسیون پذیرش استان،
مطابق با تقویم اعلامی به مدیریت پذیرش
ستاد اعلام نمایند.

ماده ۱۲: تأیید نهایی مجوز پذیرش مدارس منوط

به رعایت حداقل نصاب پس از پذیرش نهایی
داوطلبان برای تشکیل کلاس می‌باشد و در غیر
این صورت تصمیم‌گیری در خصوص انتقال
طلاب جدیدالورود به مدارس دیگر و ... بر
عهده شورای آموزش استان خواهد بود.

فصل دوم:

پذیرش مقدماتی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

مرحله اول: ثبت نام

الف) شرایط داوطلبان:

● شرایط عمومی

ماده ۱۳: دارا بودن شرایط ذیل برای داوطلبان

ورود به حوزه‌های علمیه ضروری می‌باشد:

۱. داشتن تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران؛

۲. اعتقاد و التزام به دین مبین اسلام و مذهب

شیعه اثنی‌عشری؛

۳. اعتقاد و التزام عملی به ولایت مطلقه فقیه

و نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛

۴. برخورداری از سلامت جسمی،^۱ روحی -

روانی و اخلاقی؛

۱. بیماری‌هایی هم چون سرطان، هیپاتیت، ایدز، صرع، پیوند اعضا، دیابت نوع ۱ و ۲ ضعف شدید چشم، تالاسمی ماژور، هموفیلی و هرگونه بیماری جسمی (نقص یا قطع عضو) یا بیماری‌های روحی و روانی شدید از جمله بیماری‌های خاصی هستند که مانع مطلق برای پذیرش می‌باشند.

۵. داشتن انگیزه و استعداد مناسب برای

تحصیل علوم دینی؛

۶. داشتن شرط سنی مطابق جدول مندرج در

ماده ۱۴؛

۷. نداشتن مشکل نظام وظیفه عمومی مطابق

با پیوست شماره ۱؛

۸. داشتن شرط معدل تحصیلی مطابق جدول

مندرج در ماده ۱۶؛

۹. داشتن تحصیلات حداقل پایه هشتم

(متوسطه اول) برای پذیرش در مدارس علمیه

بلندمدت و حداقل سال دوازدهم (متوسطه دوم)

برای پذیرش در مدارس علمیه سفیران هدایت؛

۱۰. نداشتن سابقه تحصیل رسمی یا سابقه

اخراج (انضباطی یا تحصیلی) از مراکز

حوزوی کشور؛

۱۱. رضایت ولی (برای داوطلبان دارای سن

کمتر از ۱۵ سال) جهت تحصیل در حوزه‌های

علمیه؛

۱۲. کسب امتیاز لازم در هر مرحله و امتیاز

نهایی از تمام مراحل پذیرش.

● شرایط اختصاصی داوطلبان:

ماده ۱۴: حداکثر سن برای پذیرش داوطلبان از گروه اول ۱۸ سال بوده و سنوات تحصیلی در گروه‌های بالاتر و هم‌چنین مدت خدمت سربازی برای داوطلبان دارای معافیت دائم، مطابق جدول ذیل به حداکثر سن اضافه خواهد شد.

الف) گروه اول:

گروه اول	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه هشتم و سوم راهنمایی	۱۸	۱۸	۲۰
پایه نهم و اول دبیرستان	۱۸	۱۹	۲۱
پایه دهم و دوم دبیرستان	۱۸	۲۰	۲۲

ب) گروه دوم:

گروه دوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
پایه یازدهم	۱۸	۲۱	۲۳

۲۳	۲۱	۲۰	سوم دبیرستان - دیپلم
۲۴	۲۲	۲۰	پایه دوازدهم و پیش‌دانشگاهی
۲۵	۲۳	۲۰	دانشجوی زیر ۳۰ واحد قبولی

ج) گروه سوم:

گروه سوم	داشتن معافیت تحصیلی	داشتن معافیت دائم	داشتن پایان خدمت
	حداکثر سن	حداکثر سن	حداکثر سن
دانشجوی بالای ۳۰	۲۱	۲۴	۲۶
دارای مدرک کاردرانی	۲۲	۲۴	۲۶
دارای مدرک کارشناسی	۲۴	۲۶	۲۸
دارای مدرک کارشناسی ارشد	۲۸	۲۸	۳۰
دارای مدرک دکتری	۳۰	۳۰	۳۲

تبصره ۱: ملاک محاسبه وضعیت نظام وظیفه، شرط سنی داوطلب و مدرک تحصیلی، شروع سال تحصیلی حوزه‌های علمیه است.

تبصره ۲: درخواست متقاضیانی که دارای حداکثر ۳ سال اضافه سن باشند، مشروط به دارا بودن پایان خدمت و یا معافیت دائم از نظام وظیفه، در کمیسیون پذیرش بررسی می‌گردد.

ماده ۱۵: داوطلبان گروه اول فقط مجاز به تحصیل در مدارس علمیه استان محل سکونت خود می‌باشند.

تبصره: داوطلبان گروه اول که بیش از ۱۷ سال سن داشته باشند، فقط مجاز به انتخاب مدارس دارای مجوز پذیرش گروه دوم از استان محل سکونت خود هستند.^۱

ماده ۱۶: دارا بودن حداقل میانگین معدل سه سال آخر تحصیلی مطابق با جدول ذیل برای داوطلبان الزامی است:

مقطع	عنوان شاخه و رشته تحصیلی	استان محل سکونت	مناطق محروم (بومی و غیربومی)	سایر مناطق (غیربومی)	استان قم (غیربومی)
اول	کلیه رشته‌ها	۱۶	۱۴ (فقط بومی)	-	-
دوم	رشته‌های غیر از ریاضی و تجربی	۱۵	۱۳	۱۷	۱۸
	رشته‌های ریاضی و تجربی	۱۴	۱۲	۱۶	۱۷
سوم	رشته‌های عمومی	۱۴	۱۲	۱۵	۱۵
	رشته‌های علوم پایه ۱	۱۳	۱۲	۱۳	۱۳

تبصره: درخواست داوطلبانی که دارای حداکثر ۲ نمره کمتر از جدول فوق هستند، مشروط به این که معدل آن‌ها از ۱۲ کمتر نباشد، در کمیسیون پذیرش استان بررسی می‌گردد.

۱. گروه‌بندی مدارس در قسمت تعاریف آیین‌نامه ذکر شده است.

ماده ۱۷: داوطلبانی که دارای یک یا چند ویژگی از موارد مندرج در جدول ذیل باشند، حداکثر ۲۰ امتیاز به مجموع امتیازات داوطلب اضافه خواهد شد.^۱

ردیف	عنوان ویژگی یا شاخصه	امتیاز
۱	حافظ کل قرآن (۲۵ تا ۳۰ جزء)	۱۰
۲	حفظ ۲۰ تا ۲۴ جزء	۸
۳	حفظ ۱۵ تا ۱۹ جزء	۶
۴	حفظ ۱۰ تا ۱۴ جزء	۴
۵	حافظ ۵ تا ۹ جزء	۲
۶	حافظ کل نهج البلاغه	۱۰
۷	حافظ حداقل یک ششم نهج البلاغه	۶
۸	حافظ کل صحیفه سجاده	۱۰
۹	دارندگان رتبه‌های برتر مسابقات علمی کشوری	۱۰
۱۰	دارندگان رتبه ۳ رقمی در کنکور سراسری	۱۰
۱۱	دارندگان رتبه‌های برتر در المپیادهای علمی کشور	۱۰
۱۲	دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی	۱۰
۱۳	دارندگان رتبه برتر در مدارس تیزهوشان متوسطه اول و دوم	۸
۱۴	فرزند اساتید حوزه	۴
۱۵	قاری قرآن دارای مقام کشوری	۴
۱۶	دارای کتاب تألیفی یا ترجمه علمی مورد تأیید مراکز معتبر علمی	۶
۱۷	فرزند شهید و مفقود	۸
۱۸	فرزند آزاده	۴
۱۹	فرزند جانباز حداقل ۵۰ درصد	۶
۲۰	برادر شهید	۲
۲۱	ساکن در مناطق محروم	۲
۲۲	بومی	۲
۲۳	فرزند روحانی	۲

۱. نحوه محاسبه امتیازات داوطلب در ماده ۳۳ همین بخش آمده است.

تبصره: در صورت احراز توانمندی یا ویژگی‌های خاص دیگری در داوطلب که در جدول ذکر نشده است، کمیسیون پذیرش می‌تواند حداکثر دو امتیاز، به امتیازات پذیرش داوطلب اضافه نماید.

● تعهدات داوطلبان:

ماده ۱۸: سپردن تعهد توسط داوطلب در خصوص موارد زیر الزامی است:

۱. رعایت شئون اخلاقی، رفتاری، سیاسی و اجتماعی؛

۲. حضور مستمر و رشد تحصیلی مناسب و مطابق با ضوابط آموزشی؛

۳. رعایت آیین‌نامه و مقررات مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه و مدرسه محل تحصیل؛

۴. قبول مأموریت‌های محوله از طرف مرکز مدیریت پس از اتمام هر سطح؛

۵. انجام دوره تبلیغی برای متقاضیان تحصیل در برنامه آموزشی سفیران هدایت مطابق با ضوابط مربوطه؛

۶. عدم اشتغال غیرحوزوی (اعم از اشتغال

تمام وقت، پاره وقت، تحصیلی یا غیر تحصیلی)،
حداقل تا پایان سطح یک در برنامه آموزشی
بلندمدت و سطح دو، در برنامه آموزشی
سفیران هدایت؛

۷. عدم تحصیل هم‌زمان تا پایان سطح دو
حوزه‌های علمیه؛

۸. عدم کتمان بیماری‌های خاص در مراحل
پذیرش.

تبصره ۱: عدم رعایت بند ۶ به منزله انصراف
از حوزه تلقی شده و داوطلب از کلیه مزایای
تحصیلی محروم می‌گردد.

تبصره ۲: در صورت عدم رعایت تعهدات
مذکور، تصمیم‌گیری در خصوص طلبه و یا
داوطلب بر عهده مرکز مدیریت حوزه‌های
علمیه خواهد بود.

ب) فرآیند ثبت نام و تشکیل پرونده

ماده ۱۹: ثبت نام داوطلبان پذیرش در حوزه‌های
علمیه طی دو مرحله انجام می‌گیرد:
(۱) ثبت نام و تشکیل پرونده:

ماده ۲۰: ثبت نام و تشکیل پرونده، طبق جدول

زمان بندی مراحل پذیرش و تنها از طریق سامانه پذیرش حوزه های علمیه مطابق با دستورالعمل های مربوطه صورت می پذیرد.

ماده ۲۱: داوطلب در هنگام ثبت نام نسبت به تکمیل فرم ها و بارگذاری مدارک مربوطه و انتخاب حداکثر پنج مدرسه اقدام نماید.

تبصره ۱: در انتخاب مدارس توسط داوطلب هیچ اولویتی لحاظ نخواهد شد.

تبصره ۲: مغایرت یا نقص در مدارک و اطلاعات درخواستی، موجب ابطال ثبت نام و منتفی شدن پذیرش داوطلب می گردد.

(۲) تأیید مدرسه:

ماده ۲۲: برای نهایی شدن ثبت نام هریک از مدارس علمیه نسبت به انتخاب داوطلب در سامانه اظهار نظر (تأیید و یا رد) نموده و به داوطلب نیز اطلاع رسانی گردد.

تبصره: اظهار نظر، در زمان بندی اعلام شده و مطابق دستورالعمل مربوطه خواهد بود.

ماده ۲۳: مدارس علمیه انتخاب شده، قبل از

اظهار نظر می‌توانند برای ارزیابی و شناخت تکمیلی داوطلب، جلسه حضوری و یا غیر حضوری (مذاکره تلفنی) با داوطلب داشته باشند.^۱

ماده ۲۴: پس از تأیید مدرسه نسبت به انتخاب داوطلب در هریک از مدارس انتخابی، داوطلب جهت نهایی شدن ثبت‌نام، یکی از مدارس مذکور را به دلخواه خود مجدداً تأیید نماید.

ماده ۲۵: در صورتی که مدرسه و داوطلب از فرصت تعیین شده برای نهایی سازی ثبت‌نام استفاده نکنند، با صلاح دید مدیریت استان، داوطلبان بین مدارس دارای ظرفیت خالی تقسیم می‌شوند.

ماده ۲۶: تغییر نظر مدارس یا داوطلبان نسبت به اولویت‌های انتخابی تا قبل از نهایی شدن ثبت‌نام (تأیید مدرسه و داوطلب) و تعیین تکلیف نسبت به مدرسه محل تحصیل، از طریق سامانه و در زمان بندی مشخص بلامانع است.

۱. این جلسه قابلیت جایگزینی با مصاحبه تعریف شده در فرایند پذیرش را ندارد.

تبصره ۱: پس از نهایی شدن ثبت‌نام امکان تغییر مدرسه درون استانی فقط از طریق مدیریت استان و در قم از طریق مدیریت امور واحدهای آموزشی قم امکان‌پذیر خواهد بود.

تبصره ۲: تغییر مدرسه داوطلب (درون استانی و یا برون استانی)، پس از پذیرش و قبل از شروع کلاس‌های درسی، به شرط موافقت مدرسه مبدأ و مقصد بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۷: ضرورت دارد بخش‌های مرتبط اعم از ستادی و استانی و همچنین مدارس علمیه، نسبت به بررسی اطلاعات و مدارک داوطلب در سامانه پذیرش و اطلاع‌رسانی جهت اصلاح و یا تکمیل آن‌ها، قبل از انجام مصاحبه، اقدام نمایند.

مرحله دوم: آزمون کتبی

ماده ۲۸: آزمون کتبی ورود به حوزه علمیه، به منظور ارزیابی علمی و سنجش توانایی داوطلبان در علوم پایه و پیش‌نیاز علوم حوزوی برگزار می‌شود.

ماده ۲۹: تعیین مواد آزمون، طرح سؤال و ضوابط مربوطه، توسط استادانجام می‌شود.

ماده ۳۰: برگزاری آزمون در کشور به صورت متمرکز توسط مدیریت‌های استانی انجام می‌پذیرد.

ماده ۳۱: بررسی آزمون کتبی، تصحیح اوراق، اعلام نتایج و رسیدگی به نتایج آن بر عهده مدیریت پذیرش ستاد می‌باشد.

ماده ۳۲: کلیه داوطلبان تحصیل در حوزه‌های علمیه باید در آزمون کتبی شرکت نموده و امتیاز لازم که سالانه در کمیسیون پذیرش تصویب می‌شود را کسب نمایند.

تبصره: حافظین کل قرآن یا نهج البلاغه یا صحیفه سجادیه، دارندگان رتبه‌های برتر در جشنواره خوارزمی یا مسابقات و المپیادهای علمی کشوری و دارندگان رتبه سه‌رقمی یا کمتر از آن در کنکور سراسری، از آزمون کتبی معاف خواهند بود.

ماده ۳۳: تأثیرگذاری آزمون در محاسبه نمره نهایی مرحله اول ۲۰ درصد و معدل سه سال آخر تحصیلی ۸۰ درصد خواهد بود.

مرحله سوم: مصاحبه و مشاوره^۱

ماده ۳۴: بعد از اعلام امتیازات اولیه و نتایج آزمون ورودی، از داوطلبانی که موفق به کسب امتیاز لازم از مراحل پذیرش مقدماتی شده‌اند به منظور شناسایی ابعاد روحی، روانی، شخصیتی، تربیتی و انگیزشی آن‌ها، مطابق دستورالعمل مربوطه، مصاحبه و مشاوره حضوری به عمل خواهد آمد.

ماده ۳۵: مصاحبه و مشاوره توسط مدیریت‌های استانی و بر اساس شرایط و ضوابط ابلاغی انجام می‌شود.

تبصره: مدارس می‌توانند مصاحبه و مشاوره را با هماهنگی و نظارت مدیریت استان در مدارس و بر اساس شرایط و ضوابط مندرج در پیوست‌های شماره ۲ و ۳ انجام دهند.

ماده ۳۶: انجام مصاحبه و مشاوره باید طبق جدول زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد انجام گیرد.

۱. شرایط و ضوابط کامل انجام مصاحبه و مشاوره پذیرش در پیوست شماره ۲۲ و ۲۳ می‌باشد.

ماده ۳۷: حضور یک نفر مصاحبه‌گر و یک نفر

مشاور دارای مجوز در جلسات مصاحبه داوطلبان

ورود به حوزه‌های علمیه، الزامی است.

تبصره: در جلسات مصاحبه داوطلبان

ورود به مدارس سفیران هدایت، حضور مدیر

مدرسه مربوطه و یا نماینده ایشان در جلسه،

ضروری می‌باشد.

ماده ۳۸: معرفی کارشناسان مصاحبه‌کننده بر

عهده مرکز امور صیانتی و معرفی مشاور،

توسط معاونت تهذیب حوزه‌های علمیه

انجام می‌شود.

ماده ۳۹: فرم‌های مصاحبه به همراه محورها

و شاخص‌های آن و همچنین نحوه محاسبه

نتایج، براساس دستورالعمل‌های مربوطه

خواهد بود.^۱

ماده ۴۰: در صورت لزوم جهت ارزیابی فرآیند

مصاحبه و عملکرد مصاحبه‌کنندگان، اعزام

ناظر از سوی ستاد بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۱: داوطلبانی که نسبت به نتیجه هریک از

۱. در این خصوص به پیوست شماره ۲۲ و ۲۳ مراجعه نمایید.

مراحل پذیرش اعتراض داشته باشند می‌توانند تقاضای تجدید نظر خود را حداکثر تا دو هفته پس از اعلام نتایج، به معاونت مربوطه ارائه نمایند.

تبصره ۱: اعلام اعتراض می‌بایست به صورت کتبی (مطابق فرم مربوطه) و صرفاً از سوی داوطلب یا نماینده وی - که به صورت مکتوب معرفی شده است - در مهلت مقرر انجام گیرد.

تبصره ۲: در صورت عدم اعتراض یا اعتراض خارج از مهلت مقرر، نتایج اعلامی، قطعی تلقی می‌شود.

ماده ۴۲: بعد از اعلام نتیجه اعتراض توسط معاونت مربوطه، در صورت اعتراض مجدد داوطلب، پرونده وی جهت تجدید نظر نهایی به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده می‌شود.

تبصره: رأی صادره توسط کمیسیون پذیرش، قطعی بوده و غیرقابل اعتراض یا تجدید نظر می‌باشد.

صدور کد موقت

ماده ۴۳: برای داوطلبانی که مراحل ثبت نام،

آزمون، مصاحبه و مشاوره را با موفقیت سپری
نمایند شماره پرونده تحصیلی موقت صادر
خواهد شد.

ماده ۴۴: صدور شماره پرونده موقت صرفاً
جهت امکان ثبت اطلاعات در سامانه‌های
آموزشی و استفاده از برخی خدمات بوده و به
معنای پذیرش قطعی و مجوز استفاده از همه
خدمات حوزوی نمی‌باشد.

تبصره: مدت زمان اعتبار این شماره پرونده
تا پایان اولین سال تحصیلی خواهد بود.

فصل سوم:

پذیرش نهایی داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

میثاق طلبگی

ماده ۴۵: شرکت داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه، پس از کسب امتیاز در مراحل «آزمون ورودی» و «مصاحبه و مشاوره»، در دوره «میثاق طلبگی» ضروری خواهد بود.

ماده ۴۶: دوره «میثاق طلبگی» در دو بخش تربیتی و آموزشی با عنوان «میثاق تربیتی» و «میثاق آموزشی» بر اساس ضوابط و شرایط مربوطه برگزار می‌گردد.

الف: «میثاق تربیتی»

ماده ۴۷: به منظور آشنایی داوطلبان با اهداف و مأموریت‌های طلبگی، اصول و فرآیند تربیتی و نیز دوره‌ها و برنامه‌های آموزشی در حوزه‌های

علمیه، دوره «میشاق تربیتی» بر اساس شرایط و ضوابط مربوطه، برگزار می‌گردد.^۱

تبصره: مباحث ارائه‌شده در این دوره با محوریت اخلاق و تهذیب در موضوعاتی همچون زی طلبگی، رسالت‌های حوزه و طلبه، معرفی جایگاه حوزه و ارکان مدیریتی آن، آشنایی با برنامه‌های آموزشی، تربیتی و... حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۴۸: اهداف برگزاری دوره میشاق تربیتی عبارت‌اند از:

۱. شناخت و ارزیابی دقیق داوطلبان جهت ورود به حوزه؛

۲. کمک به داوطلبان برای رسیدن به تصمیم درست در انتخاب طلبگی؛

۳. آشناسازی داوطلبان با نظام تعلیم و تربیت حوزه؛

۴. تبیین اجمالی اهداف، رسالت‌ها، وظایف و زی طلبگی؛

۵. آشناسازی داوطلبان با فرصت‌ها و

۱. برای آشنایی با فرایند برگزاری دوره میشاق تربیتی، دستورالعمل‌ها و وظایف برگزارکنندگان آن به پیوست شماره ۲۶ مراجعه فرمایید.

چالش‌ها در مسیر طلبگی؛

۶. تصحیح و تقویت انگیزه داوطلبان در ورود

به حوزه؛

۷. آشنایی با معیارها و روش‌های صحیح

انتخاب اساتید و مربیان اخلاقی.

ماده ۴۹: دوره میثاق تربیتی بر اساس شرایط،

ضوابط و زمان‌بندی ابلاغی از طرف ستاد، با

نظارت مدیریت‌های استانی و توسط معاونت

تهذیب و تربیت استانی، در طی سه تا هفت

روز برگزار می‌گردد.

تبصره: مدارس می‌توانند این دوره را با

هماهنگی و نظارت مدیریت استان بر اساس

شرایط و ضوابط ابلاغی در مدرسه برگزار

نمایند.

ب: «میثاق آموزشی»

ماده ۵۰: «میثاق آموزشی» مرحله‌ای از فرآیند

پذیرش داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه

می‌باشد که به منظور بررسی و سنجش میزان

استعداد داوطلبان نسبت به فراگیری علوم

حوزوی برگزار می‌گردد.

ماده ۵۱: ملاک سنجش و ارزیابی داوطلبان در مرحله «میشاق آموزشی»، وضعیت آموزشی و تحصیلی داوطلبان در نیم سال اول تحصیلی، اعم از مشارکت در مباحث آموزشی و درسی، قبولی در دروس و... خواهد بود.

ماده ۵۲: کلیه امور اجرایی دوره میثاق آموزشی، با نظارت مدیریت استان و توسط مدرسه انجام می‌گیرد.

ماده ۵۳: داوطلبانی مجاز به شرکت در میثاق آموزشی هستند که موفق به کسب امتیاز لازم از دوره «میشاق تربیتی» شده باشند.

تبصره: حضور در دوره میثاق آموزشی بدون گذراندن دوره میثاق تربیتی، تنها با مجوز معاونت تهذیب استان، مبنی بر گذراندن آن بعد از دوره میثاق آموزشی، بلامانع است.

ماده ۵۴: مدارس در صورت نیاز و با موافقت شورای آموزش استان مجاز به برگزاری این دوره در قالب دوره کوتاه مدت آموزشی به صورت مستقل^۱ و قبل از شروع سال تحصیلی می‌باشند.

۱. در خصوص نحوه برگزاری دوره به صورت مستقل به پیوست شماره ۲۰ مراجعه نمایید.

تبصره: مدارس باید درخواست برگزاری مستقل این دوره را تا پیش از پایان مردادماه به شورای آموزش استان ارسال نمایند.

ماده ۵۵: ملاک کسب امتیاز لازم از این دوره، اخذ نمره قبولی (اعم از قبولی در امتحان اصلی و یا تجدیدی) از دروس ارائه شده در نیم سال اول تحصیلی مطابق آیین نامه های مربوطه می باشد.

ماده ۵۶: کلیه سؤال های امتحانی اعم از اصلی و تجدیدی، از سوی اساتید آن درس به صورت کتبی طرح می گردد.

ماده ۵۷: نمره قبولی در همه دروس، ۱۲ می باشد.

ماده ۵۸: کسی که نمره قبولی درسی را کسب نکند، دو هفته فرصت دارد تا در امتحان مجدد همان درس شرکت نماید و چنانچه در امتحان مجدد نیز نمره قبولی را اخذ نکند، پذیرش او منتفی خواهد شد.

تحقیقات محلی

ماده ۵۹: به منظور احراز صلاحیت داوطلب

در موضوعات اجتماعی و رفتاری، تحقیقات میدانی با برنامه‌ریزی مدیریت استان و توسط نماینده مرکز امور صیانتی در استان انجام می‌شود.

ماده ۶۰: زمان انجام تحقیقات میدانی بعد از مشخص شدن نتیجه مصاحبه و مشاوره و حداکثر تا پایان آذرماه خواهد بود.

سنجش سلامت

ماده ۶۱: به منظور احراز سلامت جسمی داوطلب، آزمایش‌های پزشکی مورد نیاز، توسط مرکز خدمات حوزه‌های علمیه استان‌ها و با هماهنگی مرکز امور طلاب و دانش‌آموختگان در ابتدای دوره میثاق تربیتی از داوطلب انجام می‌گیرد.

تبصره ۱: کلیه داوطلبان ملزم به شرکت در آزمایش‌های مربوطه می‌باشند.

تبصره ۲: داوطلبانی که موفق به شرکت در این آزمایش‌ها نشوند، به یکی از مراکز آزمایشگاهی تعیین شده توسط مرکز خدمات

استان مراجعه و اقدام به آزمایش‌ها و
ارائه جواب آن نمایند.

ماده ۶۲: پس از مشخص شدن نتایج آزمایش‌ها،
داوطلبانی که نیاز به آزمایش‌های تکمیلی
داشته باشند با معرفی نامه مرکز خدمات به
مراکز درمانی تعیین شده مراجعه و نسبت به
انجام این آزمایش‌ها و ارائه پاسخ آن اقدام
می‌نمایند.

ماده ۶۳: نتایج آزمایش‌های توسط مرکز
خدمات حوزه‌های علمیه بررسی و در سامانه
ثبت می‌گردد.

ماده ۶۴: داوطلب پس از گذراندن تمام مراحل
مربوط به پذیرش و کسب امتیاز لازم در هر
مرحله یا مجموع مراحل، به عنوان طلبه
رسمی شناخته شده و شماره پرونده تحصیلی
رسمی دریافت می‌نماید و مطابق ضوابط
از کلیه خدمات و مزایای حوزوی برخوردار
می‌گردد.

ماده ۶۵: پذیرش نهایی داوطلب در صورت عدم
شرکت در هریک از مراحل پذیرش و یا عدم

کسب امتیاز لازم از مجموع مراحل منتفی خواهد شد.

صدور کد تحصیلی رسمی

ماده ۶۶: دریافت کد تحصیلی رسمی، پس از اخذ حداقل امتیاز لازم در هر مرحله و نیز امتیاز لازم از مجموع مراحل پذیرش مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه صورت می‌گیرد.

فصل چهارم:

نحوه رسیدگی به درخواست‌ها در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۷: کمیسیون پذیرش استان با اهدافی همچون ارتقای سطح کمی و کیفی پذیرش در سطح استان و به منظور بررسی مسائل و مشکلات مربوط به پذیرش مدارس علمیه، متقاضیان پذیرش و طلاب استان و ... با حضور جمعی از مدیران و کارشناسان، در استان تشکیل می‌گردد^۱.

مراحل ارائه درخواست و شرایط متقاضیان جهت رسیدگی در کمیسیون پذیرش استان

ماده ۶۸: بررسی درخواست متقاضیان ورود به حوزه‌های علمیه توسط مدیریت استان بررسی

۱. آیین‌نامه تشکیل کمیسیون پذیرش به همراه اهداف، شرح وظایف و اعضای آن در پیوست شماره ۲۵ آمده است.

و در نهایت جهت تصمیم‌گیری به کمیسیون پذیرش استان ارجاع داده خواهد شد.

ماده ۶۹: درخواست‌های ذیل در کمیسیون پذیرش بررسی خواهد شد:

۱. افرادی که به دلیل نداشتن برخی شرایط^۱ تعریف شده امکان ثبت‌نام به صورت عادی را ندارند.

۲. افرادی که خارج از زمان‌بندی تعریف‌شده برای ثبت‌نام اقدام می‌نمایند.

۳. افرادی که برخی از امتیازات اولیه را دارا نباشند.

۴. افرادی که نسبت به نتایج هر یک از مراحل پذیرش اعتراض دارند.

ماده ۷۰: مراحل ارائه درخواست و فرآیند بررسی به شرح ذیل می‌باشد:

۱. ثبت‌نام در سامانه پذیرش حوزه‌های علمیه و تکمیل اطلاعات و بارگذاری اسناد و مدارک مربوطه؛

۲. بررسی، کنترل و کارشناسی شرایط اولیه

۱. شرایط سنی و معدل کلاسیک.

مطابق ضوابط توسط کارشناس پذیرش؛

۳. طرح و بررسی در کمیسیون پذیرش، صدور

حکم و ثبت نتیجه در سامانه.

ماده ۷۱: مدیریت زمان‌بندی بررسی درخواست‌ها

به عهده کمیسیون پذیرش استان است.

تبصره: لازم است زمان‌بندی‌ها به گونه‌ای

تنظیم شود که قبل از شروع هر نیم‌سال

تحصیلی نتایج بررسی‌های کمیسیون و نتایج

مراحل مختلف پذیرش مشخص و در سامانه

ثبت شده باشد.

ماده ۷۲: در صورتی که در هر یک از مراحل

پذیرش و یا پایان آن، مشخص شود داوطلب

شرایط لازم برای پذیرش را ندارد، ضمن

منتفی شدن پذیرش آن داوطلب، ضرورت دارد

مدیریت استانی، نسبت به اطلاع‌رسانی به

داوطلب و مراجع ذی‌صلاح اقدام نماید.

مراحل رسیدگی و صدور رأی

ماده ۷۳: کلیه موارد پیش‌بینی نشده در این

دستورالعمل و همچنین مواردی که رسیدگی

به آن‌ها در شرح وظایف کمیسیون استانی نمی‌باشد، پس از درخواست داوطلب به همراه اسناد و مدارک مربوطه و ارائه گزارش توسط کمیسیون استان، جهت تصمیم‌گیری به معاونت آموزش حوزه‌های علمیه ارجاع می‌شود.

ماده ۷۴: احکام صادره حداکثر تا دو روز پس از صدور، به متقاضی و واحدهای مربوطه اعلام می‌گردد و واحدهای مربوطه موظف هستند ظرف یک هفته پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را اعلام نمایند.

ماده ۷۵: احکام صادره توسط کمیسیون پذیرش برای تمامی مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

ماده ۷۶: لازم است تمامی مدارک ارائه‌شده با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۷۷: احکام صادره نباید خارج از ضوابط و مصوبات ابلاغی ستاد باشد.

ماده ۷۸: در صورت موافقت دبیر کمیسیون، اعتراض متقاضی نسبت به رأی صادره، جهت

بررسی مجدد به کمیسیون ارائه می‌گردد.
نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در موضوعات
مربوط به این دستورالعمل به عهده معاونت
آموزش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

فصل اول:

برنامه‌ریزی دروس و کلاس درس

الف) انتخاب درس

• انتخاب درس به صورت عادی، حذف و یا اضافه

کردن درس

ماده ۱: کل ساعات درسی طلاب سطح یک برنامه آموزشی جدید برای طلاب سیکل ۴۷۳۹ ساعت، طلاب دیپلم ۴۰۲۱ ساعت و طلاب دانشگاهی ۳۸۶۷ ساعت می‌باشد که به طور معمول برای طلاب سیکل در طول ۱۲ نیم‌سال و برای طلاب دیپلم و دانشگاهی در طول ۱۰ نیم‌سال ارائه می‌گردد.

ماده ۲: انتخاب درس قبل از شروع هر نیم‌سال تحصیلی انجام می‌شود و حذف و یا اضافه کردن درس به تعداد حداکثر دو عنوان تا دو هفته پس از شروع نیم‌سال، طبق ضوابط در سامانه انجام می‌شود.

تبصره: در دوره تابستانی، سامانه از ابتدای دوره جهت انتخاب درس فعال خواهد بود.

ماده ۳: مقدار انتخاب درس در هر نیم‌سال حداقل ۳۱۰ و حداکثر ۴۲۵ ساعت درس می‌باشد.

تبصره: در نیم‌سال آخر تحصیلی در صورتی که دروس سطح طلبه با حداکثر ۲۰۰ ساعت درس مازاد، تکمیل شده و به پایان برسد، رعایت سقف مذکور ضروری نمی‌باشد.

ماده ۴: در صورت اتمام دروس انتخاب‌شده در نیم‌سال و امکان استمرار ایام تحصیلی بر اساس تقویم آموزشی، مدارس در هر سال تحصیلی مجاز به ارائه حداکثر ۲۴۰ ساعت درس از دروس نیم‌سال بعد برای طلاب خود می‌باشند.^۱

تبصره ۱: تصمیم‌گیری در این خصوص بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.

۱. شرایط ارائه دروس بر اساس این ماده، غیر از شرایط و ضوابط دروس ارائه شده بر اساس مواد ۱۱ و ۱۲ همین فصل می‌باشد.

تبصره ۲: مقدار ساعت انتخابی برای تمام سال تحصیلی بوده و تقسیم آن در طول دو نیم‌سال با نظر شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تأیید نهایی این انتخاب درس با شورای آموزش استان بوده و مدرسه پس از تأیید، مجاز به برگزاری کلاس خواهد بود.
۵: تقاضای انتخاب درس کمتر از حد معمول، در صورت تأیید اضطرار از سوی شورای مدرسه تا حداقل ۱۷۰ ساعت جایز است.

تبصره: انتخاب ساعت درس به مقدار اضطرار، برای طلاب با مدرک ورودی سیکل و دیپلم حداکثر در دو نیم‌سال و برای طلاب با مدرک ورودی دانشگاهی حداکثر تا چهار نیم‌سال مجاز است.

ماده ۶: کسانی که معدل نیم‌سال آن‌ها کمتر از ۱۴ باشد، در نیم‌سال بعد، مطابق ضوابط انتخاب درس، می‌توانند حداقل ۲۵۵ و حداکثر ۳۱۰ ساعت درس انتخاب کنند.

ماده ۷: انتخاب درس دارای پیش‌نیاز در صورتی مجاز است که درس پیش‌نیاز آن گذرانده شده باشد.

ماده ۸: حذف یا اضافه دروس با رعایت حداقل و حداکثر ساعات درسی مطابق ماده ۳ همین فصل تا پایان هفته دوم هر نیم‌سال تحصیلی مجاز می‌باشد.

ماده ۹: حذف اضطراری یکی از درس‌ها، با رعایت ماده ۳ همین فصل تا پنج هفته مانده به پایان نیم‌سال تحصیلی پس از تأیید مدیر مدرسه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۰: شرکت طلاب مقاطع دیپلم و دانشگاهی در دروس مرحله آشنایی - به جز تحقیق پایانی و دروس روش تبلیغ و تدریس و مهارت‌های پژوهشی - به شرط تشخیص شورای مدرسه و یا گروه‌های علمی و قبولی در آزمون دروس مذکور لازم نمی‌باشد.

تبصره ۱: آزمون مذکور توسط مدرسه برگزار می‌گردد.

تبصره ۲: همه ضوابط مربوط به آزمون‌ها و امتحانات مانند طراحی سؤال، تصحیح، زمان آزمون، نمره قبولی و ... در این آزمون‌ها هم لحاظ می‌گردد.

تبصره ۳: شرکت طلاب در کلاس‌های دروس مذکور در صورت عدم قبولی در آزمون اصلی و مجدد، الزامی می‌باشد.

● انتخاب درس مازاد به صورت حضوری^۱

ماده ۱۱: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۱۷۰ ساعت درس - مازاد بر حداکثر ساعات تعیین شده در ماده ۳ همین فصل - به صورت حضوری در نیم‌سال اول و دوم هر سال تحصیلی اقدام نمایند:

۱. نداشتن مشکل آموزشی و انضباطی؛
۲. رعایت انتخاب حداقل ۳۱۰ ساعت درس در نیم‌سال قبل؛
۳. قبولی نهایی در همه دروس انتخابی نیم‌سال قبل؛
۴. کسب معدل ۱۶ در دروس نیم‌سال قبل؛
۵. تعهد به شرکت در تمامی کلاس‌های درسی مطابق ضوابط؛

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی حضوری می‌باشد.

۶. صلاح‌دید و تأیید شورای مدرسه محل تحصیل.

تبصره ۱: ملاک محاسبه معدل، عملکرد درسی طلبه در نیم‌سال متصل قبل می‌باشد.

تبصره ۲: انتخاب دروس فوق، از سال دوم تحصیلی امکان‌پذیر می‌باشد.

تبصره ۳: مقدار ساعات درسی مازاد برای طلاب با مقطع ورودی با مدرک دانشگاهی، حداکثر ۲۵۵ ساعت می‌باشد.

تبصره ۴: شورای مدرسه می‌تواند تا پنج هفته قبل از برگزاری امتحان، نسبت به حذف همه یا تعدادی از دروس مازاد اخذشده توسط طلاب اقدام نماید.

• انتخاب درس به صورت غیرحضوری^۱ در تابستان

ماده ۱۲: طلاب در صورت داشتن شرایط ذیل، از تابستان سال اول تحصیلی می‌توانند نسبت به انتخاب درس تا حداکثر ۷۶۰ ساعت، بدون حضور در کلاس، نسبت به امتحان آن دروس اقدام نمایند:

۱. مراد انتخاب درس به صورت ارتقائی غیرحضوری در تابستان می‌باشد.

۱. رعایت انتخاب حداقل ساعت درس مجاز در

هر نیم‌سال در سال جاری تحصیلی؛

۲. قبولی در همه دروس انتخابی نیم‌سال اول

و امتحانات اصلی نیم‌سال دوم سال تحصیلی

جاری؛

۳. کسب معدل ۱۶ در دروس انتخابی نیم‌سال

اول و امتحانات نوبت اصلی نیم سال دوم سال

تحصیلی جاری؛

۴. صلاحدید و تأیید شورای مدرسه محل

تحصیل.

تبصره ۱: حضور در امتحانات این دروس با

رعایت جداول درسی و ضوابط مربوط به انتخاب

درس مانند پیش‌نیاز و ... مجاز می‌باشد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی به

صورت غیرحضوری در تابستان، در دروس دارای

پژوهش درسی، ارائه پژوهش الزامی است.

ماده ۱۳: نمره قبولی دروس انتخاب‌شده به

صورت غیرحضوری، در تابستان ۱۶ می‌باشد.

● **انتخاب درس حضوری در دوره آموزشی تابستان**

ماده ۱۴: شرکت در دوره آموزشی تابستانی و

انتخاب درس در آن برای همه طلاب، با رعایت شرایط ذیل بلامانع می‌باشد:

۱. تعهد به شرکت در تمامی کلاس‌های درسی

مطابق ضوابط؛

۲. برگزاری کلاس برای هر درس طبق جداول

درسی مصوب؛

۳. صلاحدید و تأیید مدیر مدرسه محل تحصیل.

تبصره: انتخاب درس عادی در دوره تابستانی فقط جهت حضور در جلسه امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی و دروسی که جهت کسری معدل^۱ اخذ شده است، بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۵: مجموع ساعات درسی یک طلبه (به جز طلاب دارای مدرک دانشگاهی) در طول یک سال تحصیلی، اعم از انتخاب درس در طول نیم‌سال و دوره تابستانی (اعم از حضوری و غیر حضوری) نباید بیش از ۱۵۰۰ ساعت باشد.

تبصره: مجموع ساعات درسی برای طلاب

۱. آیین‌نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در بخش پنجم، ماده ۸ آمده است.

با مقطع ورودی مدرک دانشجویی در طول یک سال تحصیلی، حداکثر تا ۲۱۰۰ ساعت می‌باشد.

ب) برنامه‌ریزی کلاس‌های درسی

ماده ۱۶: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم‌سال، در مدارس شهر قم حداقل ۱۰ نفر و در مدارس شهرستان‌ها، در سطح یک حداقل ۷ نفر است.^۱

تبصره ۱: حداکثر افراد در هر کلاس درس ۲۵ نفر است.

تبصره ۲: در موارد خاص، تشکیل کلاس در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با پیشنهاد مدرسه و تأیید مدیریت استان امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۷: کلاس درس، با معرفی و حضور استاد دارای حکم تدریس رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۸: استاد، موظف به حضور مستمر و

۱. حد نصاب مذکور صرفاً برای رسمیت بخشیدن به درس و ثبت آن در سیستم آموزشی است و پرداخت حق الزحمه اساتید تابع قوانین ابلاغی مربوطه است و مشمول این بند نمی‌شود.

تدریس کامل منبع و محدوده درسی مطابق جدول درسی هر نیم‌سال تحصیلی است.

ماده ۱۹: در صورتی که محدوده‌های درسی در طول نیم‌سال به پایان نرسد، مدرسه و استاد موظف به برگزاری جلسات جبرانی برای آن درس می‌باشند.

ماده ۲۰: در صورتی که مدرسه برای تکمیل محدوده درس نیاز به اضافه کردن ساعات درسی داشته باشد می‌تواند با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه در این خصوص اقدام نماید. همچنین کم کردن ساعات درسی به شرط تکمیل محدوده و عدم اختلال در یادگیری طلاب تا سقف ۲۰ درصد ساعات تعیین شده برای هر درس با پیشنهاد معاون آموزش مدرسه و تصویب شورای مدرسه بلامانع است.

ماده ۲۱: عدم استفاده از منبع آموزشی تأیید شده یا عدم ارائه درس بر اساس محدوده‌های ابلاغ شده، موجب حذف درس و نمره آن می‌شود.

ماده ۲۲: مدت زمان هر جلسه درس، ۵۰ دقیقه است.

ماده ۲۳: چنانچه استادی قادر به حضور در کلاس درس نباشد؛ موظف است تا پیش از شروع کلاس، مدیریت مدرسه را مطلع سازد تا جهت اطلاع رسانی به طلاب یا جایگزینی استاد، تدبیر لازم اندیشیده شود.

ماده ۲۴: اساتید می‌توانند با صلاحدید شورای مدرسه، در طول هر نیم‌سال تحصیلی، تا سقف ۲۵ درصد افزون بر ساعات هر درس را، جلسه مشاوره و پرسش و پاسخ برگزار کنند.

ماده ۲۵: دروس تاریخ اسلام ۱ و ۲ در همه مقاطع و تاریخ انقلاب اسلامی در مقاطع سیکل و دیپلم، نیمه‌حضوری^۱ می‌باشد و مدارس باید حداقل ۳۰ درصد ساعات مصوب هر درس را کلاس حضوری با محورهای ذیل برگزار کنند:

- رفع ابهامات و پاسخگویی به سؤالات طلاب؛

- مرور کلی و ارائه دسته‌بندی مناسب مباحث

به منظور تسهیل در یادگیری و یادسپاری؛

۱. دروس نیمه‌حضوری، هیچ‌گونه فعالیت کلاسی (اعم از پژوهش درسی یا فعالیت درسی) ندارند.

■ **ارائه تحلیل‌هایی در خصوص برخی از
گذرگاه‌های تاریخی.**

ج) **دروس اقتضائی**

ماده ۲۶: دروس اقتضایی مانند سایر دروس، بخشی از برنامه آموزشی طلاب سطح یک بوده که اجرای آن توسط مدرسه و انتخاب واحد این درس از جانب طلاب الزامی می‌باشد.

ماده ۲۷: مقدار ساعات دروس اقتضایی از برنامه آموزشی جدید در مجموع ۱۲۸ ساعت است که در قالب ۴ عنوان درس و هریک با ارزش ۳۲ ساعت ارائه شده و با عنوان «دروس اقتضایی ۱، ۲، ۳، ۴» در سامانه تعریف می‌شود و عناوین و ارزش ساعتی آن‌ها قابل تغییر نمی‌باشد.

ماده ۲۸: عناوین، سرفصل‌ها و متون آموزشی دروس مذکور در هر مدرسه، اختصاصی همان مدرسه بوده و پس از ارائه درخواست توسط مدارس و تأیید شورای آموزش استان لازم‌الاجرا است.

تبصره: مدارس جهت اخذ مجوز؛ عنوان درسی، سرفصل‌ها، کتاب یا جزوه پیشنهادی را تنظیم و به شورای آموزش مدیریت استان ارسال می‌نمایند.

ماده ۲۹: تغییر در عناوین و سرفصل‌های مصوب، در اثناء سال تحصیلی مجاز نمی‌باشد.

ماده ۳۰: هر عنوان از دروس اقتضایی همانند سایر دروس در سامانه تعریف شده و دارای کد درس، ارزش نمره‌ای و ... می‌باشد.

ماده ۳۱: برنامه‌ریزی و چینش دروس اقتضایی در نیم‌سال‌ها برعهده مدارس می‌باشد.^۱

ماده ۳۲: نمره هر عنوان درس از دروس اقتضایی به صورت مستقل ثبت می‌شود.

ماده ۳۳: عناوین دروس و موضوعات آن‌ها با توجه به شرایط و نیازمندی‌های علمی، فرهنگی و اعتقادی و براساس اولویت‌های منطقه‌ای پیشنهاد و تصویب می‌گردد.

ماده ۳۴: برخی از موضوعات پیشنهادی و مورد

۱. مدارس، دروس اقتضایی را طوری چینش کنند که از تجميع آن‌ها در پایان دوره تحصیلی جلوگیری شود.

تأکید برای این دروس عبارت است از:

- بررسی فرق منطقه‌ای؛ بررسی و نقد فرق و جریان‌های اعتقادی در مناطق مانند نقد و بررسی وهابیت، نقد و بررسی بهائیت و ...
- آموزش مهارت‌های تبلیغی؛ مانند روش سخنرانی دینی و یا روش تدریس و کلاس‌داری و ...؛

- تقویت بنیه علمی طلاب در مباحثی همچون ادبیات عربی، ادبیات فارسی، حفظ قرآن و ...؛
- تحلیل موضوعات و مباحث سیاسی - اجتماعی و بصیرتی،
- دروسی مانند دفاع مقدس، آموزش مکالمه زبان عربی^۱ و ...

ماده ۳۵: مدارس در بخش ملاحظات جدول درسی، موضوعات و عناوین اختصاص یافته به دروس اقتضایی را نوشته و به طلاب اطلاع‌رسانی نمایند.

ماده ۳۶: اختصاص چند درس از دروس اقتضایی به یک موضوع (مشروط به ارائه سرفصل‌های

۱. برای اجرای مکالمه زبان عربی از طریق مرکز آموزش زبان حوزه‌های علمیه اقدام گردد.

متناسب با حجم ساعتی مورد نظر) بلامانع می‌باشد.

ماده ۳۷: ضوابط برگزاری کلاس‌های درسی (مانند حضور و غیاب و...) و نحوه برگزاری امتحان دروس اقتضایی، همانند دیگر دروس و مطابق ضوابط می‌باشد.

ماده ۳۸: در صورت انتقال طلبه به مدرسه دیگر و تفاوت دروس اقتضایی مدارس مبدأ و مقصد، پذیرش و تطبیق آن‌ها بر عهده مدرسه مقصد بوده و در صورت عدم پذیرش مدرسه مقصد، طلبه موظف به شرکت در دروس اقتضایی متناسب با شرایط مدرسه مقصد بوده و نمرات دروس اقتضایی گذرانده شده در مدرسه مبدأ کأن لم یکن تلقی می‌گردد.

مثال دروس اقتضایی مقطع دیپلم: در یک مدرسه از مجموع ۱۲۸ ساعت دروس اقتضایی، ۶۴ ساعت آن به بررسی و نقد و هابیت و ۶۴ ساعت برای آموزش روش سخنرانی دینی در نظر گرفته شده که برنامه دروس اقتضایی آن مدرسه به شکل ذیل ارائه می‌شود:

کد درس	عنوان	نوع درس	ساعت	پیش‌نیاز	ملاحظات
۱۲۰۱۲۱	درس اقتضائی ۱	نظری	۳۲	-	این درس با عنوان نقد و بررسی وهابیت ۱ برگزار شده و نمره آن در سامانه با عنوان درس اقتضائی ۱ ثبت می‌گردد.
۱۲۰۱۲۲	درس اقتضائی ۲	نظری	۳۲	درس اقتضائی ۱	این درس با عنوان نقد و بررسی وهابیت ۲ برگزار شده و نمره آن در سامانه با عنوان درس اقتضائی ۲ ثبت می‌گردد.
۱۲۰۱۲۳	درس اقتضائی ۳	نظری	۳۲	-	این درس با عنوان روش سخنرانی دینی ۱ برگزار شده و نمره آن در سامانه با عنوان درس اقتضائی ۳ ثبت می‌گردد.
۱۲۰۱۲۴	درس اقتضائی ۴	نظری	۳۲	درس اقتضائی ۳	این درس با عنوان روش سخنرانی دینی ۲ برگزار شده و نمره آن در سامانه با عنوان درس اقتضائی ۴ ثبت می‌گردد.
جمع ساعات			۱۲۸		

د) انتخاب استاد از غیر محل تحصیل در دروس فقه و اصول سطح یک

مقدمه

از سنت‌های حسنه حوزه‌های علمیه همواره اختیار طلاب و دانش‌پژوهان، در انتخاب استاد متناسب با توانمندی‌ها، روش‌ها و علاقه‌مندی‌های خود بوده است. این شیوه دارای امتیازاتی مانند اشتیاق

بیشتر برای تلمّذ طلاب نزد اساتید، هدایت تحصیلی مناسب، حفظ شأن و کرامت اساتید، نظارت بهتر بر درس و پیشرفت تحصیلی طلاب توسط اساتید و ... بوده است.^۱

ماده ۳۹: مدارس علمیه با رعایت شرایط و ضوابط آموزشی ذکرشده در این آیین‌نامه، می‌توانند نسبت به صدور مجوز برای طلاب متقاضی گذراندن دروس فقه و اصول سطح یک، نزد استادی غیر از اساتید مدرسه محل تحصیل خود، اقدام کنند.

ماده ۴۰: در صورتی که طلبه، متقاضی شرکت در کلاس درس استاد رسمی یکی از مدارس دارای مجوز از حوزه باشد براساس شرایط و ضوابط «طلبه مهمان»^۲ اقدام می‌نماید.

ماده ۴۱: در صورتی که طلبه، متقاضی شرکت در کلاس درس استادی است که در مدارس تحت برنامه تشکیل نمی‌شود، اخذ درس با استاد مورد نظر با شرایط ذیل مجاز خواهد بود:

۱. حوزه‌های علمیه، چپستی، گذشته، حال، آینده / علی‌رضا اعرافی / نشر موسسه اشراق و عرفان / چاپ اول / صفحه ۳۸۲ (با اندکی تلخیص)
۲. آیین‌نامه مهمان، در بخش چهارم، فصل چهارم آمده است.

۱. داشتن حکم تدریس توسط استاد در درس مورد

نظر؛

۲. دارا بودن شرایط اخذ دروس؛

۳. نظارت مدرسه مبدأ بر برگزاری کلاس‌های

درس و حضور طلاب؛

۴. شرکت در امتحان‌های آن درس در مدرسه

مبدأ؛

۵. موافقت شورای مدرسه.

تبصره: در صورتی که استاد پیشنهادی، حکم

تدریس نداشته باشد، شرکت در درس ایشان

در صورت تأیید صلاحیت تدریس استاد برای

این درس توسط شورای آموزش مدرسه مجاز

می‌باشد.

ماده ۴۲: شرایط برگزاری کلاس:

۱. ارائه درخواست مکتوب شرکت در کلاس

توسط طلبه‌ها؛

۲. ارائه موافقت استاد پیشنهادی برای برگزاری

درس، حضور طلاب و سایر همکاری‌های لازم؛

۳. ارائه مدارک مربوط به استاد پیشنهادی در

صورت نیاز؛

۴. صدور مجوز توسط مدیر مدرسه؛

۵. ارائه تعهد طلبه به رعایت تمام ضوابط برگزاری کلاس‌های درسی مانند حضور و غیاب، رعایت محدوده‌های درسی، تعداد ساعات درسی و ارائه گزارش آن به مدرسه جهت بهره‌مندی از مزایای علمی و رفاهی؛

۶. رعایت ضوابط مربوط به انتخاب درس؛ مانند حد نصاب ساعات درسی انتخاب‌شده در هر نیم‌سال، عدم تداخل ساعات درسی با سایر دروس مدرسه مبدأ، رعایت دروس پیش‌نیاز.

تبصره ۱: حضور و غیاب و تعیین زمان‌بندی برگزاری کلاس‌ها بر عهده استاد بوده و پس از تأیید نهایی مدرسه، اقدام بر اساس آن بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: طلبه موظف است گزارش هفتگی حضور و غیاب و محدوده درس را با تأیید استاد، به مدرسه مبدأ ارائه نماید و مدرسه مبدأ مجاز به تغییر زمان اخذ گزارش می‌باشد.

ماده ۴۳: حد نصاب تشکیل کلاس در ابتدای هر نیم‌سال، بر اساس این طرح، در مدارس شهر

قم حداقل ۵ نفر و در مدارس شهرستان‌ها،
حداقل ۳ نفر است.

تبصره: در موارد خاص، تشکیل کلاس
در کمتر یا بیشتر از حدنصاب مذکور، با
پیشنهاد مدرسه و تأیید معاون آموزش استان
امکان‌پذیر می‌باشد.
ماده ۴۴: شرح وظایف مدرسه مبدأ:

۱. دریافت و بررسی درخواست‌ها و مستندات
رسیده از طلاب و اساتید؛

۲. نظارت بر تشکیل و برگزاری کلاس‌های
دروس مطابق ضوابط و شرایط مانند تشکیل
جلسات درسی، تدریس بر اساس سرفصل‌ها
و محدوده‌ها؛

۳. برگزاری امتحان‌ها و ثبت نمرات در سامانه
مطابق ضوابط.

ماده ۴۵: تشکیل کلاس‌های مذکور تعهدی
برای مدرسه در تأمین مکان کلاس یا پرداخت
حق‌الزحمه اساتید نمی‌آورد.

ه) فعالیت‌های کلاسی

مقدمه

با توجه به اختصاص ۵ نمره از نمره نهایی دروس سطح یک به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی در طول نیم‌سال و به منظور ساماندهی و استفاده مناسب از این فرصت، دستورالعمل اجرایی «فعالیت‌های کلاسی» به شرح ذیل تدوین گردید:

ماده ۴۶: در هر نیم‌سال تحصیلی ۵ نمره از نمره

نهایی دروس سطح یک به ارزیابی عملکرد طلاب در فعالیت‌های علمی و پژوهشی در طول نیم‌سال، اختصاص یافته و بقیه نمره نهایی درس به امتحان کتبی تعلق دارد.

تبصره: مرجع ارزشیابی فعالیت‌های کلاسی برای هر درس، استاد همان درس می‌باشد.

ماده ۴۷: فعالیت‌های کلاسی به دو گروه تقسیم شده است که عبارت‌اند از:

(۱) فعالیت درسی؛

(۲) پژوهش درسی.

ماده ۴۸: در برخی از دروس انجام پژوهش درسی، ضروری بوده و اختصاص فعالیت‌های درسی به سایر دروس نیز بر اساس شرایط و ضوابط اختصاصی هر درس می‌باشد.

تبصره ۱: دروس نیمه حضوری در سطح یک دارای فعالیت کلاسی نیستند

تبصره ۲: تعیین و اطلاع‌رسانی فعالیت‌های کلاسی قبل از شروع درس ضروری می‌باشد.

۱) فعالیت درسی:

ماده ۴۹: مصادیق فعالیت‌های درسی عبارت است از:

- ۱) حضور فعال و منظم در مباحثه؛
- ۲) پاسخ به پرسش‌های کلاسی (ارزیابی علمی طلبه توسط استاد)؛
- ۳) موفقیت در امتحانات هفتگی (حداقل دو امتحان در هر نیم سال تحصیلی)؛

مباحثه

ماده ۵۰: مباحثه از مهم‌ترین مصادیق فعالیت‌های درسی است و در دروسی که دارای

پژوهش درسی نمی‌باشند، مورد تأکید است.
ماده ۵۱: الزامی کردن مباحثه در دروس و اختصاص تمام ۵ نمره فعالیت‌های کلاسی به آن با پیشنهاد استاد درس و تأیید گروه علمی - تربیتی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۵۲: در جلسه مباحثه، به بازخوانی، بررسی، تبیین و نقد مباحث و مطالبی که در محدوده درسی مصوب و توسط استاد ارائه شده است، پرداخته می‌شود.

ماده ۵۳: گروه‌های مباحثه توسط خود طلاب و با نظارت، مشورت و تأیید استاد همان درس و حداکثر تا دو هفته اول شروع آن درس تشکیل می‌شود.

ماده ۵۴: ضرورت دارد گروه‌های مباحثه بعد از تشکیل، جهت ثبت به معاونت آموزش مدرسه اطلاع داده شود.

ماده ۵۵: معاونت آموزش مدرسه می‌تواند در هر گروه مباحثه، یک نفر را به عنوان دبیر گروه انتخاب نماید.

ماده ۵۶: وظایف دبیر گروه مباحثه عبارت است از:

- (۱) اطلاع‌رسانی و تعیین زمان و مکان جلسات؛
 - (۲) مدیریت جلسات و تنظیم زمان برای ارائه و یا نقد مباحث توسط اعضا؛
 - (۳) انجام حضور و غیاب جلسات و ارائه آن به استاد؛
 - (۴) هماهنگ‌کننده و رابط میان گروه و استاد و یا مدیریت مدرسه.
- ۵۷: تعیین مکان و زمان مباحثه بر عهده طلاب می‌باشد.
- تبصره:** در صورتی که مدیریت مدرسه، جلسه مباحثه را در زمان و مکان خاصی، ضروری اعلام نماید، تبعیت از آن برای گروه‌های مباحثه ضروری خواهد بود.
- ماده ۵۸:** زمان مباحثه به ازای هر دو جلسه درس، حداقل یک جلسه مباحثه ۴۵ دقیقه‌ای می‌باشد.
- ماده ۵۹:** جهت اختصاص یافتن نمره مباحثه به طلبه، حضور طلبه در حداقل ۸۰ درصد جلسات مباحثه ضروری می‌باشد.
- ماده ۶۰:** نمره‌دهی در مباحثه توسط استاد همان

درس و براساس ملاک‌هایی همچون حضور
منظم و آمادگی علمی در جلسات انجام
می‌شود.

۲) پژوهش درسی:

ماده ۶۱: در تعدادی از دروس سطح یک، حسب
آیین‌نامه مربوطه، انجام پژوهش در یکی از
موضوعات و مسائل مربوط به آن حوزه دانشی
ضروری بوده و بخشی از نمره نهایی آن درس
به این فعالیت اختصاص دارد.

ماده ۶۲: فرایند انتخاب دروس مذکور همانند
سایر دروس و مطابق شرایط و ضوابط مندرج
در آیین‌نامه‌های مربوطه خواهد بود.

ماده ۶۳: حوزه‌های دانشی دارای پژوهش، در
سطح یک برنامه جدید آموزشی به شرح ذیل
می‌باشد:

- ادبیات عرب
- معارف و عقاید
- فقه
- اصول

ماده ۶۴: انجام تنها یک پژوهش در یکی از موضوعات و مسائل حوزه‌های دانشی مذکور ضروری بوده و هر پژوهش نیز دارای دو مرحله فعالیت با عنوان «تدوین طرح‌نامه پژوهشی و انجام تحقیق» و «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» خواهد بود.

تبصره ۱: نمره هر یک از فعالیت‌های مذکور، به یک درس معین^۱ از دروس همان حوزه دانشی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲: هر یک از دروس معین شده دارای نمره مستقلی بوده و ۵ نمره از نمره نهایی آن درس اختصاص به فعالیت پژوهشی دارد.

ماده ۶۵: دروس دارای پژوهش به همراه مراحل فعالیت پژوهشی آن‌ها به شرح ذیل می‌باشد:

الف) جدول دروس دارای پژوهشی مقطع سیکل:

نیم‌سال	حوزه دانشی	عنوان درس	مرحله فعالیت پژوهشی
پنجم	ادبیات عرب	نحو ۶ بخش دوم	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
ششم		نحو ۷	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
هفتم	معارف و عقاید	عقاید ۶	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
هشتم		عقاید ۷	تدوین و ارائه گزارش تحقیق

۱. دروس مذکور در ماده ۶۵ همین بخش.

تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق	فقه ۵	فقه	نهم
	اصول ۲	اصول فقه	
تدوین و ارائه گزارش تحقیق	فقه ۶	فقه	دهم
	اصول ۳	اصول فقه	

ب) جدول دروس دارای پژوهشی مقطع دیپلم و دانشگاهی:

نیم‌سال	حوزه دانشی	عنوان درس	مرحله فعالیت پژوهشی
پنجم	ادبیات عرب	نحو ۶	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
ششم		نحو ۷	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
هفتم	معارف و عقاید	عقاید ۶	تدوین طرح‌نامه پژوهش و انجام تحقیق
	فقه	فقه ۳ بخش دو	
	اصول	اصول فقه ۲	
هشتم	معارف و عقاید	عقاید ۷	تدوین و ارائه گزارش تحقیق
	فقه	فقه ۴	
	اصول	اصول فقه ۳	

تبصره ۱: در جداول مذکور، در برخی از نیم‌سال‌ها، چند حوزه دانشی جهت پژوهش ارائه شده است که با پیشنهاد اساتید مربوطه و تأیید گروهی علمی - تربیتی، انتخاب تنها یکی از حوزه‌های دانشی جهت انجام پژوهش در نیم‌سال مذکور در هر دوره تحصیلی ضروری است.

تبصره ۲: در صورت انتخاب یکی از حوزه‌های دانشی در نیم‌سال اول، انتخاب همان حوزه دانشی برای درس مربوطه در نیم‌سال دوم الزامی است.

ماده ۶۶: اخذ دروس فوق، به صورت ارتقائی غیرحضوری و یا ارائه آن در دوره (حضوری) تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

ماده ۶۷: هر پژوهش (در هر دو فعالیت) زیر نظریک نفر از اساتید واجد شرایط مدرسه به عنوان استاد راهنما انجام می‌شود.

ماده ۶۸: استاد راهنما در صورت داشتن شرایط، استاد همان درس بوده^۱ و انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ کلیه شرایط و ضوابط با تأیید گروه علمی - تربیتی بلامانع می‌باشد.

ماده ۶۹: مسئولیت و وظایف استاد راهنما عبارت

۱. دروس مذکور در ماده ۶۵ همین بخش.

است از:

(۱) هدایت و راهنمایی علمی و روشی طلاب در

انجام پژوهش درسی در تمامی مراحل پژوهش؛

(۲) ارزیابی پژوهش‌های درسی و اعلام نمره

مربوطه در هر نیم سال تحصیلی؛

(۳) شرکت در برنامه‌های توجیهی و دانش‌افزایی

اساتید راهنمای پژوهش‌های درسی.

ماده ۷۰: شرایط استاد راهنمای پژوهش:

۱. دارا بودن حداقل مدرک سطح سه علمی

حوزوی یا کارشناسی ارشد در یکی از

رشته‌های مرتبط با همان حوزه‌دانشی؛

۲. داشتن سابقه فعالیت‌های پژوهشی و یا

شرکت در دوره‌های دانش‌افزایی پژوهشی؛

۳. دارا بودن حکم تدریس.

تبصره ۱: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک

حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن

مجوز تدریس سطح یک و دیگر شرایط فوق،

بهره‌مندی از آن‌ها جهت راهنمایی پژوهش

درسی طلاب، بلامانع می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت برخورداری اساتید دروس

مربوطه از شرایط لازم پژوهشی، اولویت در راهنمایی پژوهش‌های درسی طلاب با ایشان بوده و در غیر این صورت، انتخاب استاد راهنما از میان سایر اساتید مدرسه با لحاظ شرایط مورد نظر و با تأیید گروه علمی- تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۷۱: انجام فعالیت‌های پژوهشی طلاب به صورت فردی بوده و انجام آن به صورت گروهی با تأیید گروه علمی- تربیتی مدرسه و با رعایت شرایط و ضوابط ابلاغی معاونت پژوهش بلامانع می‌باشد.

ماده ۷۲: شرایط و ضوابط تدوین، راهنمایی و ارزیابی هریک از مراحل فعالیت‌های پژوهشی، مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه می‌باشد.

ماده ۷۳: حذف فعالیت‌های پژوهشی دروس و یا معافیت از انجام آن برای طلاب مجاز نبوده و ارائه حداقل دو پژوهش در دو حوزه دانشی در طول دوره تحصیلی سطح یک ضروری می‌باشد.

ماده ۷۴: ارائه فعالیت پژوهشی هر درس، قبل از برگزاری امتحان کتبی آن درس ضروری می‌باشد و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان آن بر عهده گروه علمی- تربیتی مدرسه می‌باشد.

ماده ۷۵: هر فعالیت پژوهشی دارای ۵ نمره از نمره نهایی آن درس می‌باشد.

ماده ۷۶: زمان اختصاصی راهنمایی برای هر مورد پژوهشی حداقل ۵ و حداکثر ۱۰ ساعت می‌باشد.

تبصره: افزایش زمان حداکثری برای راهنمایی پژوهش با تأیید گروه علمی- تربیتی مدرسه، بلامانع می‌باشد.

ماده ۷۷: پرداخت حق الزحمه اساتید راهنما بر اساس دستورالعمل پرداختی گروه‌های علمی- تربیتی^۱ خواهد بود.

ماده ۷۸: انتخاب دو درس دارای پژوهش درسی به صورت هم‌زمان در یک نیم‌سال تحصیلی و همچنین انتخاب دروس دارای فعالیت

۱. ابلاغیه شماره ۱۳/۱۴۸۳ مورخ ۱۳۹۶/۹/۱۲ معاونت آموزش حوزه‌های علمیه.

پژوهشی «تدوین و ارائه گزارش تحقیق» قبل از
دروس دارای فعالیت پژوهشی «تدوین طرح‌نامه
پژوهش و انجام تحقیق» مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در موارد خاص و ضروری، پس از
تقاضای طلبه و تأیید گروه علمی- تربیتی
انجام دو فعالیت پژوهشی در یک نیم‌سال
بلامانع است.

ماده ۷۹: اتخاذ تمهیدات لازم در خصوص نحوه
و زمان ارائه دروس پژوهشی در هر نیم‌سال
تحصیلی، رعایت تناسب دروس و نیم‌سال
تحصیلی با حوزه‌های دانشی تعریف‌شده و
هم‌چنین تناسب تعداد پژوهش‌ها با وقت
استاد و طلبه، بر عهده معاون آموزش مدرسه
است.

ماده ۸۰: کلیه مراحل اجرای دستورالعمل‌های
مربوط به پژوهش درسی با نظارت معاون
پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه
می‌باشد.

ماده ۸۱: ارائه مشاوره علمی و پژوهشی به طلاب
و اساتید در صورت لزوم، پیگیری و تأمین

زیرساخت‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مورد نیاز و اجرای برنامه مناسب آموزش مهارت‌های پژوهشی به طلاب و سایر وظایف محول بر اساس دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه، بر عهده معاون پژوهش مدرسه و تحت اشراف مدیر مدرسه است.

شیوه محاسبه نمرات

ماده ۸۲: اعمال و ثبت نمرات فعالیت‌های کلاسی به جز نمره پژوهش درسی قبل از آغاز امتحان هر درس ضروری می‌باشد.

ماده ۸۳: همه دروس سطح یک (به جز دروس ارائه شده به صورت نیمه حضوری)، ضرورتاً دارای یکی از اقسام فعالیت‌های کلاسی خواهند بود و در هنگام ثبت نمرات ضمن مشخص کردن نوع فعالیت کلاسی، نمره آن ثبت می‌گردد.

ماده ۸۴: شرط قبولی در هر درس، کسب نمره حداقل ۱۲ از مجموع نمرات فعالیت‌های

کلاسی و امتحان کتبی خواهد بود.

ماده ۸۵: نمرات اخذ شده از فعالیت‌های کلاسی، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۸۶: درسی که دارای امتحان شفاهی می‌باشد، نمره امتحان شفاهی آن درس با مجموع نمره امتحان کتبی و فعالیت کلاسی جمع و سپس از مجموع نمرات به شرح ذیل معدل‌گیری خواهد شد^۱:

$$\text{نمره امتحان شفاهی} + (\text{نمره امتحان کتبی} + \text{نمره فعالیت کلاسی}) = \text{نمره نهایی درس}$$

۲

(و) برنامه‌ریزی و اجرای دوره تابستانی

مقدمه

به منظور فراهم آوردن امکان استمرار تحصیل در طول سال، کم کردن تعطیلات، برنامه‌ریزی علمی در اوقات فراغت طلاب و ایجاد امکان پیشرفت تحصیلی برای طلاب

۱. نحوه محاسبه نمرات، دستورالعمل اخذ امتحان و ... در آیین‌نامه‌های مربوطه آمده است.

مقتضای، دوره آموزشی تابستانی برگزار می‌گردد.

ماده ۸۷: برگزاری دوره‌های تابستانی با درخواست مدرسه علمیه و پس از اخذ مجوز از شورای آموزش استان و طبق ضوابط و شرایط ابلاغی معاونت آموزش ستاد بلامانع می‌باشد.

۸۸: حضور طلاب در دوره آموزشی تابستانی، اختیاری می‌باشد.

تبصره ۱: در صورتی که مدرسه‌ای حضور طلاب را در دوره تابستانی الزامی نماید، حضور طلاب در آن دوره نیز الزامی می‌باشد.

تبصره ۲: الزامی یا اختیاری بودن حضور طلاب در دوره، براساس مجوز شورای آموزش استان می‌باشد.

ماده ۸۹: مدارس و یا مدیریت‌های استانی که دارای شرایطی همانند داشتن فضای آموزشی مناسب، امکانات اسکان و رفاه طلاب، اساتید و ... می‌باشند، می‌توانند نسبت به برگزاری دوره آموزشی تابستانی برای طلاب خود و

یا طلاب چندین مدرسه دیگر در محدوده مدیریت استانی و یا سایر مدیریت‌های استانی، اقدام نمایند.

۹۰: کلیه امور اجرایی دوره اعم از ثبت‌نام طلاب، برگزاری کلاس‌ها، ثبت نمرات و ... توسط مدرسه مجری و با نظارت معاونت آموزش مدیریت استانی انجام می‌شود.

۷ امور اجرایی و آموزشی دوره

۹۱: زمان برگزاری دوره‌های آموزشی تابستانی مطابق تقویم تحصیلی از ۱۶ تیر تا ۳۱ مرداد می‌باشد.

تبصره: هرگونه تغییر در زمان‌بندی مذکور با تصویب شورای آموزش استان و لحاظ کلیه شرایط و ضوابط بلامانع می‌باشد.

۹۲: ارائه دروس دارای فعالیت پژوهشی^۱ در دوره تابستانی مجاز نمی‌باشد.

تبصره: در صورت ضرورت و درخواست طلبه و پس از تأیید شورای مدرسه ارائه دروس مذکور به شرط انجام فعالیت پژوهشی بلامانع است.

۱. ر.ک: ماده ۶۵ همین بخش.

۹۳: طلاب با شرط انتخاب حداقل ۸۰ ساعت درسی، مجاز به ثبت‌نام در دوره هستند.

۹۴: ارائه دروس در دوره‌های آموزشی تابستانی برای گروه‌های ذیل می‌باشد:

(۱) متقاضیان ادامه تحصیل به صورت حضوری؛

(۲) متقاضیان تکمیل نواقص دروس گذشته.

تبصره: افرادی که در نیم‌سال دوم، درسی را تجدید شده‌اند، شرکت در امتحان آن درس در دوره تابستانی الزامی و در کلاس‌های دوره اختیاری می‌باشد.

۹۵: مدارس متقاضی اجرای دوره، ضروری است جهت تصمیم‌گیری و اخذ مجوز اجرای دوره تابستانی، حداکثر تا قبل از پایان نیم‌سال دوم اقدام نماید.

تبصره: تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی تابستانی مدارس قم، بر عهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم می‌باشد.

۹۶: رعایت نکات ذیل در ارائه درخواست برای برگزاری دوره و همچنین تصمیم‌گیری در خصوص دوره‌های آموزشی ضروری می‌باشد:

۱) داشتن مجوز ارائه دروس مطابق مجوز

تأسیس مدارس و مدیریت‌های استانی؛

۲) وجود امکانات اجرای دوره اعم از امکانات

رفاهی، علمی و آموزشی در محل برگزاری

دوره؛

۳) معرفی اساتید رسمی یا دارای مجوز

تدریس در مواد درسی ارائه‌شده؛

۴) ارائه جداول درسی، تقویم آموزشی، نحوه

ارائه برنامه‌های فوق‌العاده فرهنگی و تربیتی

و ... به صورت تفصیلی در زمان ارائه پیشنهاد

و بررسی درخواست؛

۵) برگزاری کلاس‌های درسی مطابق جداول

درسی و سایر آیین‌نامه‌های مربوطه.

۹۷: برگزاری دوره، بدون اخذ مجوز، موجب

عدم تأیید دروس، نمرات و ... خواهد شد.

۹۸: شرایط ثبت‌نام در دوره آموزشی تابستانی به

شرح ذیل می‌باشد:

۱) داشتن پرونده فعال آموزشی؛

۲) تعهد به حضور مستمر در برنامه‌ها و

کلاس‌های درسی دوره؛

۳) ارائه معرفی‌نامه و تأییدیه اخلاقی از

مدرسه مبدأ به مدیر مدرسه مجری دوره.

۹۹: رعایت کلیه ضوابط آموزشی و درسی،

امتحانی، قبولی، تجدیدی، ثبت نمره و ...

بر اساس آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های

ابلاغی، ضروری می‌باشد.

۱۰۰: برگزاری حداقل ۸۰ درصد از ساعات

هر درس مطابق جداول درسی و به صورت

حضور، الزامی می‌باشد.

۱۰۱: نمره قبولی برای طلاب شرکت‌کننده در

دوره تابستان، در همه دروس، ۱۲ می‌باشد.

تبصره ۱: نمرات دروس در سامانه به صورت

مستقل و مطابق هر عنوان درسی ثبت

می‌گردد.

تبصره ۲: در ارزشیابی دروس انتخابی در

دوره تابستانی در دروس دارای پژوهش درسی،

ارائه پژوهش الزامی است.

۱۰۲: در صورت عدم کسب نمره قبولی

در امتحان درس‌های دوره، تصمیم‌گیری

در مورد وضعیت طلبه در خصوص امتحان

مجدد (شامل: حضور مجدد طلبه در امتحان همان درس در همان دوره و یا نیم‌سال بعد و یا حضور مجدد در کلاس‌های درسی در طول سال تحصیلی) بر عهده شورای مدرسه می‌باشد.

فصل دوم: جداول درسی و منابع آموزشی

الف) جداول درسی نیم‌سال‌های مختلف و ساعات آنها

نکاتی در مورد نحوه ارائه دروس و جداول
پیشنهادی ارائه شده:

۱. جداول درسی بر اساس دروس مصوب
برنامه در هر نیم‌سال تحصیلی، طراحی شده
و جنبه پیشنهادی دارد.

۲. در تدوین جداول درسی پیشنهادی
ویژگی‌های طلاب در مقاطع مختلف، فرایند
یادگیری، پیش‌نیازهای دانش و دروس،
همسان‌سازی جمع ساعات هر نیم‌سال و ...
مورد لحاظ قرار گرفته است.

۳. مدارس علمیه می‌توانند با توجه به نکات
فوق، رعایت پیش‌نیازها و ... جداول درسی
پیشنهادی را بازطراحی نمایند.

۴. جداول درسی بازطراحی شده توسط مدارس، پس از تأیید شورای آموزش مدرسه لازم‌الاجرا می‌باشد.

۵. با توجه به اینکه برخی از منابع گنجانده‌شده در سال‌های پایان تحصیل، هنوز در مرحله تدوین است، قبل از تغییر در نیم‌سال ارائه، از تدوین آن‌ها یا تعیین کتاب جایگزین برای آن‌ها اطمینان حاصل شود.

۱۰۳: جداول درسی پیشنهادی برنامه آموزشی جدید حوزه‌های علمیه در سطح یک، به شرح ذیل می‌باشد:

۱) جداول درسی مقطع سیکل در نیم‌سال‌های مختلف

نیم‌سال اول (مقطع سیکل)

کد درس	عنوان درس	منبع	محدوده	ساعات		
				نظری	عملی	جمع
۱۱۰۱۰۴	صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	کل کتاب	۲۰	۰	۲۰
۱۱۰۱۰۳	تجوید ۱	آموزش قرائت قرآن ۱	کل کتاب	۲۰	۲۰	۴۰
۱۱۰۱۰۱	احکام ۱ (بخش ۱)	درس‌نامه فقه	از ابتدا تا درس ۱۱	۳۶	۰	۳۶
جمع ساعات				۷۶	۲۰	۹۶

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
صرف ۱	۸۵	۰	۸۵	نظری	صرف ۲	۱۱۰۵۵
صرف ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	نحو ۱	۱۱۰۵۷
صرف ۱	۳۰	۰	۳۰	نظری	نحو ۲ (بخش ۱)	۱۱۰۲۰۷
-	۶۴	۰	۶۴	نظری	احکام ۱۴ (بخش ۲)	۱۱۰۱۰۸
-	۸۵	۰	۸۵	نظری	معارف و عقاید	۱۱۰۱۰۶
تجوید ۱	۴۰	۲۰	۲۰	نظری - عملی	تجوید ۲۳	۱۱۰۶۱۶
-	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۱	۱۱۰۱۰۲
جمع ساعات				۳۷۰	۲۰	۳۵۰

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	صرف ۱ (۲۰ ساعت)	تجوید ۱ (۴۰ ساعت)	اخلاق ۱ (۱۸ ساعت)	۷۸
دوم	عقاید (۸۵ ساعت)			۸۵
سوم	نحو ۱ (۴۸ ساعت)	احکام ۱ (۳۶ ساعت)		۸۴
چهارم	احکام ۲ (۶۴ ساعت)	نحو ۲ (۳۰ ساعت)		۹۴
پنجم	صرف ۲ (۸۵ ساعت)			۸۵

نیم سال دوم (مقطع سیکل)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
صرف ۱	۸۵	۰	۸۵	نظری	صرف ۳	۱۱۰۲۰۴

۱۱۰۲۰۹	نحو ۲ (بخش ۲)	نظری	۵۰	۰	۵۰	صرف ۱
۱۱۰۳۰۹	نحو ۳	نظری	۸۰	۰	۸۰	نحو ۱
۱۱۰۲۰۲	احکام ۲	نظری	۶۴	۰	۶۴	-
۱۱۰۲۰۵	معارف و عقاید ۲	نظری	۶۴	۰	۶۴	معارف و عقاید ۱
۱۱۰۲۰۳	اخلاق اسلامی ۲	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
۱۱۰۱۲۱	اقتضایی ۱	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
جمع ساعات			۳۹۳	۰	۳۹۳	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	صرف ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	نحو ۲ بخش دوم (۵۰ ساعت)	اقتضایی ۱ (۳۲ ساعت)	۸۲
سوم	معارف و عقاید ۲ (۶۴ ساعت)	اخلاق اسلامی ۲ (۱۸ ساعت)	۸۲
چهارم	نحو ۳ (۸۰ ساعت)		۸۰
پنجم	احکام ۲ (۶۴ ساعت)		۶۴

نیم سال سوم (مقطع سیکل)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۲ (بخش ۱ و ۲)	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۴ (بخش ۱)	۱۱۰۱۲۵
نحو ۲ (بخش ۱ و ۲)	۴۸	۰	۴۸	نظری	نحو ۴ (بخش ۲)	۱۱۰۱۲۶
صرف ۲	۴۸	۳۲	۱۶	نظری - عملی	صرف ۴	۱۱۰۳۰۴
معارف و عقاید ۱	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۳	۱۱۰۴۰۵
-	۱۶	۰	۱۶	نظری	تاریخ اسلام ۱۴	۱۱۱۰۰۱
-	۸۰	۴۸	۳۲	نظری - عملی	زبان و ادبیات فارسی	۱۱۰۳۰۳
صرف ۱، نحو ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی محتوایی با قرآن ۱	۱۱۰۲۰۱
اخلاق اسلامی ۲	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۳	۱۱۰۳۰۲
جمع ساعات						
	۴۰۷	۸۰	۳۲۷			

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۴ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	نحو ۴ (۴۸ ساعت)		۴۸
سوم	معارف و عقاید ۳ (۶۴ ساعت)		۶۴
چهارم	زبان و ادبیات فارسی (۸۰ ساعت)		۸۰
پنجم	صرف ۴ (۴۸ ساعت)	تاریخ اسلام ۱ (۱۶ ساعت)	۶۴
ششم	آشنایی با قرآن ۱ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۳ (۱۸ ساعت)	۸۲

نیم سال چهارم (مقطع سیکل)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۳	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۵	۱۱۰۶۰۷
نحو ۳	۴۸	۰	۴۸	نظری	بلاغت ۱	۱۱۰۴۰۳
-	۴۸	۰	۴۸	نظری	منطق ۱	۱۱۰۳۰۷
معارف و عقاید ۱	۶۰	۰	۶۰	نظری	معارف و عقاید ۴	۱۱۰۵۰۵
صرف ۱، نحو ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی محتوایی با قرآن ۲	۱۱۰۳۰۱
تاریخ اسلام ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	تاریخ اسلام ۲۵	۱۱۱۱۰۱
صرف ۱، نحو ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	ادعیه و زیارات	۱۱۱۲۰۱
صرف ۲ و نحو ۲ (ب و ۲)	۴۰	۳۲	۸	عملی	تجزیه و ترکیب ۱	۱۱۰۴۰۴
-	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۴	۱۱۰۴۰۲
جمع ساعات				۳۷۹	۳۲	۴۱۱

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم‌سال
اول	نحو ۵ (۸۵ ساعت)	-	۸۵
دوم	معارف و عقاید ۴ (۶۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۴ (۱۸ ساعت)	۷۸
سوم	بلاغت ۱ (۴۸ ساعت)	تجزیه و ترکیب ۱ (۳۲ ساعت)	۸۰
چهارم	منطق ۱ (۴۸ ساعت)	ادعیه و زیارات (۳۲ ساعت)	۸۰
پنجم	آشنایی محتوایی با قرآن ۲ (۴۸ ساعت)	تاریخ اسلام ۲ (۳۲ ساعت)	۸۰

نیم سال پنجم (مقطع سیکل)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۴ (ب ۱ و ۲)	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۶ (بخش ۱)	۱۱۰۱۲۷
نحو ۴ (ب ۱ و ۲)	۳۲	۰	۳۲	نظری	نحو ۶ (بخش ۲)	۱۱۰۱۲۸
منطق ۱	۸۵	۰	۸۵	نظری	منطق ۲	۱۱۰۵۰۶
بلاغت ۱	۷۰	۰	۷۰	نظری	بلاغت ۲	۱۱۰۵۰۴
صرف، نحو	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی با قرآن ۳	۱۱۰۴۰۱
معارف و عقاید ۲	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۵ (بخش ۱)	۱۱۰۱۲۹
اخلاق ۱، ۲، ۳، ۴	۲۰	۰	۲۰	نظری	اخلاق اسلامی ۵	۱۱۰۵۰۲
	۴۰۴	۰	۴۰۴	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۶ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	نحو ۶ (۳۲ ساعت)		۳۲
سوم	منطق ۲ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	بلاغت ۲ (۷۰ ساعت)		۷۰
پنجم	آشنایی با قرآن ۳ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۵ (۲۰ ساعت)	۶۸
ششم	معارف و عقاید ۵ (۶۴ ساعت)		۶۴

نیم سال ششم (مقطع سیکل)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۵	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۷	۱۱۰۸۰۵
منطق ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	منطق ۳	۱۱۰۶۰۵
بلاغت ۲	۷۰	۰	۷۰	نظری	بلاغت ۳	۱۱۰۶۰۳
معارف و عقاید ۲	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۵ (بخش ۲)	۱۱۰۱۳۰
صرف، نحو ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی با قرآن ۴	۱۱۰۵۰۱
اخلاق ۵	۲۰	۰	۲۰	نظری	اخلاق اسلامی ۶	۱۱۰۶۰۲
-	۳۲	۰	۳۲	نظری	اقتضایی ۲	۱۱۰۱۲۲
جمع ساعات				۴۰۴	۴۰۴	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۷ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	بلاغت ۳ (۷۰ ساعت)		۷۰
سوم	منطق ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	آشنایی محتوایی با قرآن ۴ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۶ (۲۰ ساعت)	۶۸
پنجم	معارف و عقاید ۵ (۶۴ ساعت)	اقتضایی ۲ (۳۲ ساعت)	۹۶

نیم سال هفتم (مقطع سیکل)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
احکام ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	فقه ۱	۱۱۰۶۰۴
احکام ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	فقه ۲	۱۱۰۷۰۳
منطق ۱، صرف ۳، نحو ۳	۷۵	۰	۷۵	نظری	اصول فقه ۱ (بخش ۱)	۱۱۰۱۳۳
منطق ۳	۴۸	۴۸	۰	عملی	منطق کاربردی	۱۱۰۸۰۴
معارف و عقاید ۲	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۶	۱۱۰۸۰۳
صرف ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	لغت	۱۱۰۳۰۶
صرف ۱، نحو ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی با قرآن ۵	۱۱۰۶۰۱
اخلاق ۵	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۷	۱۱۰۶۱۰
	۳۸۱	۴۸	۳۳۳	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

جمع ساعات در طول نیم سال	عنوان درس دوم	عنوان درس اول	ساعت
۹۶	فقه ۲ (۴۸ ساعت)	فقه ۱ (۴۸ ساعت)	اول
۸۰	لغت (۳۲ ساعت)	منطق کاربردی (۴۸ ساعت)	دوم
۶۶	اخلاق اسلامی ۷ (۱۸ ساعت)	آشنایی با قرآن ۵ (۴۸ ساعت)	سوم
۷۵		اصول فقه ۱ (۷۵ ساعت)	چهارم
۶۴		عقاید ۶ (۶۴ ساعت)	پنجم

نیم سال هشتم (مقطع سیکل)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
منطق ۱، صرف ۳، نحو ۳	۷۵	۰	۷۵	نظری	اصول فقه (بخش ۲)	۱۱۰۱۳۴
فقه ۱، اصول فقه (ب)	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۳ (بخش ۱)	۱۱۰۱۳۱
فقه ۱، اصول فقه (ب)	۶۴	۰	۶۴	نظری	فقه ۳ (بخش ۲)	۱۱۰۱۳۲
معارف و عقاید ۶	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۷	۱۱۰۹۰۶
صرف ۳، بلاغت ۱ و نحو ۵	۶۴	۶۴	۰	نظری - عملی	تجزیه و ترکیب ۲	۱۱۰۹۰۲
صرف ۱، نحو ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	آشنایی با قرآن ۶	۱۱۰۷۰۱
اخلاق ۵	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۸	۱۱۰۶۱۱
	۴۰۲	۶۴	۳۳۸	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

جمع ساعات در طول نیم‌سال	عنوان درس دوم	عنوان درس اول	ساعت
۷۵		اصول فقه (بخش ۲) (۷۵ ساعت)	اول
۸۵		فقه ۳ (۸۵ ساعت)	دوم
۹۶	آشنایی با قرآن ۶ (۴۸ ساعت)	معارف و عقاید ۷ (۴۸ ساعت)	سوم
۸۲	اخلاق اسلامی ۸ (۱۸ ساعت)	تجزیه و ترکیب ۲ (۶۴ ساعت)	چهارم
۶۴		فقه ۳ (۶۴ ساعت)	پنجم

نیم سال نهم (مقطع سیکل)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اصول فقه (ب و ۲)، منطق ۳	۸۵	۰	۸۵	نظری	اصول فقه ۲	۱۱۰۷۰۲
اصول فقه (ب و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۴	۱۱۰۹۰۵
اصول فقه (ب و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۵	۱۱۱۰۰۳
تاریخ اسلام ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	تاریخ انقلاب اسلامی ^۶	۱۱۱۰۰۲
منطق ۱	۳۲	۲۴	۸	نظری- عملی	مهارت‌های پژوهشی	۱۱۰۴۰۶
معارف و عقاید ۶	۳۲	۰	۳۲	نظری	معارف و عقاید ۸	۱۱۱۰۰۶
اخلاق ۵	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۹	۱۱۰۶۱۲
-	۳۲	۰	۳۲		اقتضایی ۳	۱۱۰۱۲۳
جمع ساعات						
	۴۰۱	۲۴	۳۷۷			

روش اجرایی پیشنهادی

جمع ساعات	عنوان درس سوم	عنوان درس دوم	عنوان درس اول	ساعت
در طول نیم‌سال				
۸۵			اصول فقه ۲ (۸۵ ساعت)	اول
۸۵			فقه ۴ (۸۵ ساعت)	دوم
۸۵			فقه ۵ (۸۵ ساعت)	سوم

چهارم	معارف و عقاید ۸ (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۹ (۱۸ ساعت)	درس اقتضایی ۳ (۳۲ ساعت)	۸۲
پنجم	تاریخ انقلاب (۳۲ ساعت)	مهارت‌های پژوهشی ۳۲ (ساعت)		۶۴

نیم سال دهم (مقطع سیکل)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۱۰۸۰۱	اصول فقه ۳	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۲
۱۱۱۰۰۴	فقه ۶	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۱۱۱۰۲	فقه ۷	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۱۱۰۰۵	قواعد فقهیه	نظری	۳۲	۰	۳۲	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۱۰۹۰۴	علوم حدیث	نظری	۳۲	۰	۳۲	نحو ۳
۱۱۰۶۱۳	اخلاق اسلامی ۱۰	نظری	۱۸	۰	۱۸	اخلاق اسلامی ۵
۱۱۰۱۲۴	اقتضایی ۴		۳۲	۰	۳۲	-
جمع ساعات			۳۶۹	۰	۳۶۹	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	اصول فقه ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	اقتضایی ۴ (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۰ (۱۸ ساعت)	۵۰
سوم	فقه ۶ (۸۵ ساعت)		۸۵

چهارم	فقه ۷ (۸۵ ساعت)	۸۵
پنجم	قواعد فقهیه (۳۲ ساعت)	علوم حدیث (۳۲ ساعت)
		۶۴

نیم سال یازدهم (مقطع سیکل)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۱۰۹۰۱	اصول فقه ۴	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۳
۱۱۱۰۳	فقه ۸	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب ۱ و ۲) و فقه ۲
۱۱۱۰۴	فقه ۹	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب ۱ و ۲) و فقه ۲
۱۱۰۹۰۳	حکمت اسلامی	نظری	۴۸	۰	۴۸	عقاید ۲ و منطق ۳
۱۱۱۰۲	تحقیق پایانی	عملی	۰	۳۲	۳۲	مهارت‌های پژوهشی
۱۱۰۶۱۴	اخلاق اسلامی ۱۱	نظری	۱۸	۰	۱۸	اخلاق اسلامی ۵
جمع ساعات			۳۵۳	۰	۳۵۳	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	اصول فقه ۴ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	فقه ۸ (۸۵ ساعت)		۸۵
سوم	حکمت اسلامی (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۱ (۱۸ ساعت)	۶۶
چهارم	فقه ۹ (۸۵ ساعت)		۸۵

نیم سال دوازدهم (مقطع سیکل)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اصول فقه (ب ۱ و ۲) و فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۱ (بخش ۱)	۱۱۱۲۰۴
اصول فقه (ب ۱ و ۲) و فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۱ (بخش ۲)	۱۱۱۲۰۵
صرف ۱، نحو ۱ و قرآن ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	علوم قرآنی	۱۱۰۳۰۵
منطق ۱	۶۴	۱۶	۴۸	نظری - عملی	روش تبلیغ و تدریس	۱۱۱۲۰۳
صرف ۱، نحو ۱ و بلاغت ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	نهج البلاغه	۱۱۱۰۰۷
صرف ۱ و نحو ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	کافی	۱۱۰۴۰۹
اخلاق اسلامی ۵	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۱۲	۱۱۰۶۱۵
	۳۴۸	۱۶	۳۳۲	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۱ (بخش ۱) (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	روش تبلیغ و تدریس (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۲ (۱۸ ساعت)	۵۰
سوم	فقه ۱ (بخش ۲) (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	علوم قرآنی (۳۲ ساعت)	کافی (۳۲ ساعت)	۶۴
پنجم	نهج البلاغه (۳۲ ساعت)		۳۲

۲) جداول درسی مقطع دیپلم در نیم سال‌های مختلف

نیم سال اول (مقطع دیپلم)

کد درس	عنوان درس	منبع	محدوده	ساعات		
				نظری	عملی	جمع
۱۲۰۱۰۷	صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	تمام کتاب	۱۶	۰	۱۶
۱۲۰۱۰۵	تجوید	آموزش قرائت قرآن ۲	تمام کتاب	۲۰	۲۲	۴۲
۱۲۰۱۰۲	احکام ۱	درس نامه فقه	از ابتدا تا درس ۴۲	۴۸	۰	۴۸
جمع ساعات				۸۴	۲۲	۱۰۶

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۲۰۱۰۹	نحو ۱۷	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف ۱
۱۲۰۲۰۸	نحو ۲۸	نظری	۸۰	۰	۸۰	صرف ۱
۱۲۰۱۰۸	صرف ۲	نظری	۷۲	۰	۷۲	صرف ۱
۱۲۰۱۰۳	احکام ۲	نظری	۶۰	۰	۶۰	-
۱۲۰۱۱۰	معارف و عقاید	نظری	۴۸	۰	۴۸	-
۱۲۰۱۰۶	زبان و ادبیات فارسی	نظری - عملی	۸	۲۴	۳۲	-
۱۲۰۱۲۱	اقتضایی ۱	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
۱۲۰۱۰۴	اخلاق اسلامی ۱	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
جمع ساعات			۳۵۰	۲۴	۳۷۴	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۱ (۳۲ ساعت)	اقتضایی ۱ (۳۲ ساعت)	۶۴
دوم	نحو ۲ (۸۰ ساعت)		۸۰
سوم	عقاید ۱ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱ (۱۸ ساعت)	۶۶

چهارم	صرف ۲ (۷۲ ساعت)		۷۲
پنجم	احکام ۲ (۶۰ ساعت)	ادبیات فارسی (۳۲ ساعت)	۹۲

نیم سال دوم (مقطع دیپلم)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۲۰۳۰۹	نحو ۳	نظری	۸۰	۰	۸۰	نحو ۱
۱۲۰۲۰۳	صرف ۳	نظری	۸۰	۰	۸۰	صرف ۱
۱۲۰۲۰۷	منطق ۱	نظری	۴۰	۰	۴۰	-
۱۲۰۱۰۱	آشنایی با قرآن ۱	نظری	۴۰	۰	۴۰	صرف، نحو ۱
۱۲۰۱۱۱	معارف و عقاید ۲	نظری	۴۰	۰	۴۰	معارف و عقاید ۱
۱۲۰۹۰۱	ادعیه و زیارات	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف، نحو ۱
۱۲۰۱۲۲	اقتضایی ۲	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
۱۲۰۲۰۲	اخلاق اسلامی ۲	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
جمع ساعات			۳۶۲	۰	۳۶۲	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۳ (۸۰ ساعت)		۸۰
دوم	منطق ۱ (۴۰ ساعت)	آشنایی محتوایی با قرآن ۱ (۴۰ ساعت)	۸۰
سوم	صرف ۳ (۸۰ ساعت)		۸۰
چهارم	معارف و عقاید ۲ (۴۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۲ (۱۸ ساعت)	۵۸
پنجم	ادعیه و زیارات (۳۲ ساعت)	اقتضایی ۲ (۳۲ ساعت)	۶۴

نیم سال سوم (مقطع دیپلم)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۴	۱۲۰۴۰۷
صرف ۲	۳۲	۲۴	۸	نظری - عملی	صرف ۴	۱۲۰۳۰۴
منطق ۱	۸۵	۰	۸۵	نظری	منطق ۲	۱۲۰۳۰۶
معارف و عقاید ۱	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۳	۱۲۰۲۰۶
صرف ۱، نحو ۱	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن ۲	۱۲۰۲۰۱
صرف ۱، نحو ۱ و قرآن ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	علوم قرآنی	۱۲۰۲۰۴
نحو ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	بلاغت ۱	۱۲۰۳۰۳
اخلاق اسلامی ۲	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۳	۱۲۰۳۰۲
جمع ساعات				۳۶۴	۲۴	۳۸۸

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۴ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	معارف و عقاید ۳ (۶۴ ساعت)	اخلاق اسلامی ۳ (۱۸ ساعت)	۸۲
سوم	منطق ۲ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	صرف ۴ (۳۲ ساعت)	آشنایی با قرآن ۲ (۴۰ ساعت)	۷۲
پنجم	بلاغت ۱ (۳۲ ساعت)	علوم قرآنی (۳۲ ساعت)	۶۴

نیم سال چهارم (مقطع دیپلم)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش‌نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۲۰۵۰۹	نحوه ۵	نظری	۸۵	۰	۸۵	نحو ۳
۱۲۰۵۰۵	تجزیه و ترکیب ۱	عملی	۰	۳۲	۳۲	صرف ۲، نحو ۲
۱۲۰۴۰۵	منطق ۳	نظری	۸۵	۰	۸۵	منطق ۲
۱۲۰۳۰۱	آشنایی با قرآن ۳	نظری	۴۰	۰	۴۰	صرف ۱، نحو ۱
۱۲۰۳۰۵	معارف و عقاید ۴	نظری	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۱
۱۲۰۹۰۲	تاریخ اسلام ۱۱۰	نظری	۱۶	۰	۱۶	-
۱۲۰۳۰۷	مهارت‌های پژوهشی	نظری-عملی	۸	۲۴	۳۲	منطق ۱
۱۲۰۱۲۳	اقتضایی ۳	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
۱۲۰۴۰۲	اخلاق اسلامی ۴	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
جمع ساعات			۳۳۲	۵۶	۳۸۸	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحوه ۵ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	تاریخ اسلام ۱ (۱۶ ساعت)	آشنایی با قرآن ۳ (۴۰ ساعت)		۵۶
سوم	منطق ۳ (۸۵ ساعت)			۸۵
چهارم	معارف و عقاید ۴ (۴۸ ساعت)	مهارت‌های پژوهشی (۳۲ ساعت)		۸۰
پنجم	اخلاق اسلامی ۴ (۱۸ ساعت)	تجزیه و ترکیب ۱ (۳۲ ساعت)	اقتضایی ۳ (۳۲ ساعت)	۸۲

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

نیم سال پنجم (مقطع دیپلم)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۴	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۶	۱۲۰۶۰۸
احکام ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	فقه ۱	۱۲۰۵۰۶
بلاغت ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	بلاغت ۲	۱۲۰۴۰۳
صرف، ۱، نحوا	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن ۴	۱۲۰۴۰۱
معارف و عقاید ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۵ (بخش ۱)	۱۲۰۱۲۹
منطق، ۱، صرف ۳، نحو ۳	۷۵	۰	۷۵	نظری	اصول فقه ۱ (بخش ۱)	۱۲۰۱۳۳
منطق ۳	۳۲	۳۲	۰	عملی	منطق کاربردی	۱۲۰۵۰۷
تاریخ اسلام ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	تاریخ اسلام ۲۱	۱۲۱۰۰۱
اخلاق ۱، ۲، ۳، ۴	۲۰	۰	۲۰	نظری	اخلاق اسلامی ۵	۱۲۰۵۰۲
	۴۱۲	۳۲	۳۸۰	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعات	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۶ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	معارف و عقاید ۵ (۴۸ ساعت)	تاریخ اسلام ۲ (۳۲ ساعت)		۸۰
سوم	بلاغت ۲ (۴۸ ساعت)	فقه ۱ (۳۲ ساعت)		۸۰
چهارم	منطق کاربردی ۳۲ (ساعت)	آشنایی با قرآن ۴ (۴۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۵ (۲۰ ساعت)	۹۲
پنجم	اصول ۱ (۷۵ ساعت)			۷۵

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

نیم سال ششم (مقطع دیپلم)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۵	۸۵	۰	۸۵	نظری	نحو ۷	۱۲۰۷۰۵
بلاغت ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	بلاغت ۳	۱۲۰۵۰۴
منطق ۱، صرف ۳، نحو ۳	۷۵	۰	۷۵	نظری	اصول فقه ۱ (بخش ۲)	۱۲۰۱۳۴
معارف و عقاید ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۵ (بخش ۲)	۱۲۰۱۳۰
احکام ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	فقه ۲	۱۲۰۶۰۵
نحو ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	علوم حدیث	۱۲۰۶۰۴
تاریخ اسلام ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	تاریخ انقلاب اسلامی	۱۲۰۷۰۲
صرف ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	لغت	۱۲۰۲۰۵
اخلاق ۵	۲۰	۰	۲۰	نظری	اخلاق اسلامی ۶	۱۲۰۶۰۲
جمع ساعات			۴۰۴			

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۷ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	فقه ۲ (۳۲ ساعت)	علوم حدیث (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۶ (۲۰ ساعت)	۸۴
سوم	اصول فقه ۱ (۷۵ ساعت)			۷۵
چهارم	بلاغت ۳ (۴۸ ساعت)	لغت (۳۲ ساعت)		۸۰
پنجم	تاریخ انقلاب (۳۲ ساعت)	معارف و عقاید ۵ (۴۸ ساعت)		۸۰

نیم سال هفتم (مقطع دیپلم)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
فقه ۱، اصول فقه ۱ (ب ۱)	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۳ (بخش ۱)	۱۲۰۱۳۱
فقه ۱، اصول فقه ۱ (ب ۱)	۶۴	۰	۶۴	نظری	فقه ۳ (بخش ۲)	۱۲۰۱۳۲
اصول فقه ۱ (ب ۱ و ۲)، منطق ۳	۸۵	۰	۸۵	نظری	اصول فقه ۲	۱۲۰۶۰۳
صرف ۳، بلاغت ۱ و نحو ۵	۶۰	۶۰	۰	عملی	تجزیه و ترکیب ۲	۱۲۰۸۰۲
معارف و عقاید ۲	۶۴	۰	۶۴	نظری	معارف و عقاید ۶	۱۲۰۶۰۶
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۷	۱۲۰۶۱۰
جمع ساعات						
	۳۷۴	۶۰	۳۱۴			

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	اصول فقه ۲ (۸۵ ساعت)		۸۵
سوم	تجزیه و ترکیب ۲ (۶۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۷ (۱۶ ساعت)	۷۶
چهارم	معارف و عقاید ۶ (۶۴ ساعت)		۶۴
پنجم	فقه ۳ (۶۴ ساعت)		۶۴

نیم سال هشتم (مقطع دیپلم)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اصول فقه (ب ۱ و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۴	۱۲۰۸۰۳
اصول فقه (ب ۱ و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۵	۱۲۰۸۰۴
اصول فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	اصول فقه ۳	۱۲۰۷۰۱
معارف و عقاید ۶	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۷	۱۲۰۷۰۴
صرف، ا، نحو	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن ۵	۱۲۰۵۰۱
-	۳۲	۰	۳۲	نظری	اقتضایی ۴	۱۲۰۱۲۴
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۸	۱۲۰۶۱۱
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۹	۱۲۰۶۱۲
جمع ساعات						
	۴۰۷	۰	۴۰۷			

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۴ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	معارف و عقاید ۷ (۴۸ ساعت)	آشنایی محتوایی با قرآن ۵ (۴۰ ساعت)	۸۸
سوم	اصول فقه ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	فقه ۵ (۸۵ ساعت)		۸۵
پنجم	اخلاق اسلامی ۸ (۱۶ ساعت)	اخلاق اسلامی ۹ (۱۶ ساعت)	۶۴
		اقتضایی ۴ (۳۲ ساعت)	

نیم سال نهم (مقطع دیپلم)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اصول فقه (ب ۱ و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۶	۱۲۰۹۰۴
اصول فقه (ب ۱ و ۲)، فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۷	۱۲۰۹۰۵
اصول فقه ۳	۸۵	۰	۸۵	نظری	اصول فقه ۴	۱۲۰۸۰۱
معارف و عقاید ۶	۳۲	۰	۳۲	نظری	معارف و عقاید ۸	۱۲۰۸۰۶
صرف ۱، نحو ۱ و بلاغت ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	نهج البلاغه	۱۲۰۷۰۶
صرف ۱، نحو ۱	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی محتوایی با قرآن ۶	۱۲۰۶۰۱
مهارت‌های پژوهشی	۳۲	۳۲	۰	عملی	تحقیق پایانی	۱۳۱۰۰۲
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۱۰	۱۲۰۶۱۳
جمع ساعات						
	۴۰۷	۳۲	۳۷۵			

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۶ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	اصول فقه ۴ (۸۵ ساعت)			۸۵
سوم	فقه ۷ (۸۵ ساعت)			۸۵
چهارم	معارف و عقاید ۸ (۳۲ ساعت)	نهج البلاغه (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۰ (۱۶ ساعت)	۸۰
پنجم	آشنایی محتوایی با قرآن ۶ (۴۰ ساعت)	تحقیق پایانی (۳۲ ساعت)		۷۲

نیم سال دهم (مقطع دیپلم)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
اصول فقه(ب)۱و۲) و فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۸	۱۲۰۹۰۶
اصول فقه(ب)۱و۲) و فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۹	۱۲۱۰۰۴
اصول فقه(ب)۱و۲) و فقه ۲	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۱۰	۱۲۱۰۰۳
منطق ۱	۴۸	۱۶	۳۲	نظری - عملی	روش تبلیغ و تدریس	۱۲۰۹۰۳
اصول فقه(ب)۱و۲) و فقه ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	قواعد فقهیه	۱۲۰۸۰۵
صرف ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	کافی	۱۲۰۹۰۷
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۱۱	۱۲۰۶۱۴
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۱۲	۱۲۰۶۱۵
	۳۹۹	۱۶	۳۸۳	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۸ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	قواعد فقهیه (۳۲ ساعت)	روش تبلیغ و تدریس (۳۲ ساعت)		۶۴
سوم	فقه ۹ (۸۵ ساعت)			۸۵
چهارم	کافی (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۱ (۱۶ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۲ (۱۶ ساعت)	۶۴
پنجم	فقه ۱۰ (۸۵ ساعت)			۸۵

۳) جداول درسی مقطع دانشگاهی در

نیم سال‌های مختلف

نیم سال اول (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	منبع	محدوده	ساعات		
				نظری	عملی	جمع
۱۳۰۱۰۵	صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	تمام کتاب	۱۶	۰	۱۶
۱۳۰۱۰۴	تجوید	آموزش قرائت قرآن ۲	تمام کتاب	۲۰	۲۲	۴۲
۱۳۰۱۰۲	احکام ۱	درس نامه فقه	از ابتدا تا درس ۴۲	۴۸	۰	۴۸
جمع ساعات				۸۴	۲۲	۱۰۶

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۱۰۷	نحو ۱۱۲	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف ۱
۱۳۰۱۰۸	نحو ۲۱۳	نظری	۷۲	۰	۷۲	صرف ۱
۱۳۰۱۰۶	صرف ۲	نظری	۷۲	۰	۷۲	صرف ۱
۱۳۰۱۰۳	احکام ۲	نظری	۶۰	۰	۶۰	-
۱۳۰۲۰۷	معارف و عقاید ۱۱۴	نظری	۴۰	۰	۴۰	-
۱۳۰۲۱۱	زبان و ادبیات فارسی	نظری - عملی	۸	۲۴	۳۲	-
۱۳۰۱۲۱	اقتضایی ۱	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
۱۳۰۱۰۴	اخلاق اسلامی ۱	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
جمع ساعات			۳۳۴	۲۴	۳۵۸	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو (۳۲ ساعت) ۱۵	نحو (۷۲ ساعت) ۲	۱۰۴
دوم	احکام ۲ (۶۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱ (۱۸ ساعت)	۷۸
سوم	صرف ۲ (۷۲ ساعت)		۷۲

چهارم	نحوا (۳۲ ساعت)	نحو (۷۲ ساعت)	۱۰۴
پنجم	معارف و عقاید (۴۰ ساعت)	زبان و ادبیات فارسی (۳۲ ساعت)	۷۲

نیم سال دوم (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۲۰۹	نحو ۳	نظری	۷۲	۰	۷۲	نحو ۱
۱۳۰۲۰۳	صرف ۳	نظری	۸۰	۰	۸۰	صرف ۱
۱۳۰۲۰۸	منطق ۱	نظری	۴۰	۰	۴۰	-
۱۳۰۱۰۱	آشنایی محتوایی با قرآن	نظری	۴۰	۰	۴۰	صرف ۱، نحو ۱
۱۳۰۲۱۰	معارف و عقاید ۲۱۶	نظری	۴۰	۰	۴۰	معارف و عقاید ۱
۱۳۰۸۰۱	ادعیه و زیارات	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف ۱، نحو ۱
۱۳۰۲۰۲	اخلاق اسلامی ۲	نظری	۱۸	۰	۱۸	-
جمع ساعات			۳۲۲	۰	۳۲۲	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۳ (۷۲ ساعت)		۷۲
دوم	منطق ۱ (۴۰ ساعت)	آشنایی محتوایی با قرآن (۴۰ ساعت)	۸۰
سوم	صرف ۳ (۸۰ ساعت)		۸۰
چهارم	معارف و عقاید ۲ (۴۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۲ (۱۸ ساعت)	۵۸
پنجم	ادعیه و زیارات (۳۲ ساعت)		۳۲

نیم سال سوم (مقطع دانشگاهی)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو۲	۷۲	۰	۷۲	نظری	نحو۴	۱۳۰۳۰۹
صرف۲	۳۲	۲۴	۸	نظری - عملی	صرف۴	۱۳۰۳۰۵
منطق۱	۸۰	۰	۸۰	نظری	منطق۲	۱۳۰۳۰۷
معارف و عقاید۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید۳	۱۳۰۲۰۶
صرف۱، نحو۱	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن۲	۱۳۰۲۰۱
صرف۱، نحو۱ و قرآن۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	علوم قرآنی	۱۳۰۲۰۴
-	۳۲	۰	۳۲	نظری	اقتضایی۲	۱۳۰۱۲۲
اخلاق اسلامی۲	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی۳	۱۳۰۳۰۲
	۳۵۴	۲۴	۳۳۰	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعات	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم‌سال
اول	نحو ۴ (۷۲ ساعت)		۷۲
دوم	معارف و عقاید ۳ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۳ (۱۸ ساعت)	۶۶
سوم	منطق ۲ (۸۰ ساعت)		۸۰
چهارم	صرف ۴ (۳۲ ساعت)	آشنایی با قرآن ۲ (۴۰ ساعت)	۷۲
پنجم	علوم قرآنی (۳۲ ساعت)	اقتضایی ۲ (۳۲ ساعت)	۶۴

نیم سال چهارم (مقطع دانشگاهی)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۳	۸۰	۰	۸۰	نظری	نحو ۵	۱۳۰۴۰۷
صرف ۲، نحو ۲	۳۲	۳۲	۰	عملی	تجزیه و ترکیب ۱	۱۳۰۳۰۴
نحو ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	بلاغت ۱	۱۳۰۳۰۳
منطق ۲	۸۰	۰	۸۰	نظری	منطق ۳	۱۳۰۴۰۵
صرف ۱، نحو ۱	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن ۳	۱۳۰۳۰۱
معارف و عقاید ۱	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۴	۱۳۰۳۰۶
-	۱۶	۰	۱۶	نظری	تاریخ اسلام ۱۱۷	۱۳۰۹۰۱
منطق ۱	۳۲	۲۴	۸	نظری- عملی	مهارت‌های پژوهشی	۱۳۰۲۱۲
-	۱۸	۰	۱۸	نظری	اخلاق اسلامی ۴	۱۳۰۴۰۲
جمع ساعات						۳۷۸

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۵ (۸۰ ساعت)			۸۰
دوم	بلاغت ۱ (۳۲ ساعت)	آشنایی محتوایی با قرآن ۳ (۴۰ ساعت)		۷۲
سوم	منطق ۳ (۸۰ ساعت)			۸۰
چهارم	معارف و عقاید ۴ (۴۸ ساعت)	مهارت‌های پژوهشی (۳۲ ساعت)		۸۰

پنجم	اخلاق اسلامی ۴ (۱۸ ساعت)	تجزیه و ترکیب ۱ (۳۲ ساعت)	تاریخ اسلام ۱۶ (۶۶ ساعت)
------	--------------------------	---------------------------	--------------------------

نیم سال پنجم (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۵۵۰۹	نحو ۶	نظری	۸۰	۰	۸۰	نحو ۴
۱۳۰۵۵۰۵	فقه ۱	نظری	۳۲	۰	۳۲	احکام ۲
۱۳۰۱۲۹	معارف و عقاید ۵ (بخش ۱)	نظری	۴۸	۰	۴۸	معارف و عقاید ۲
۱۳۰۱۳۳	اصول فقه ۱ (بخش اول)	نظری	۷۵	۰	۷۵	منطق ۱، صرف ۳، نحو ۳
۱۳۰۴۰۱	آشنایی با قرآن ۴	نظری	۴۰	۰	۴۰	صرف ۱، نحو ۱
۱۳۰۴۰۳	بلاغت ۲	نظری	۴۸	۰	۴۸	بلاغت ۱
۱۳۰۵۵۰۷	منطق کاربردی	عملی	۰	۳۲	۳۲	منطق ۳
۱۳۰۱۲۳	اقتضایی ۳	نظری	۳۲	۰	۳۲	—
۱۳۰۵۵۰۲	اخلاق اسلامی ۵	نظری	۲۰	۰	۲۰	اخلاق ۱، ۲، ۳، ۴
جمع ساعات			۳۷۵	۳۲	۴۰۷	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو ۶ (۸۰ ساعت)			۸۰
دوم	بلاغت ۲ (۴۸ ساعت)	فقه ۱ (۳۲ ساعت)		۸۰

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

۸۰			معارف و عقاید ۵ (۸۰ ساعت)	سوم
۹۲	منطق کاربردی (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۵ (۲۰ ساعت)	آشنایی با قرآن ۴ (۴۰ ساعت)	چهارم
۱۰۷	اقتضای ۳ (۳۲ ساعت)		اصول فقه ۱ (۷۵ ساعت)	پنجم

نیم سال ششم (مقطع دانشگاهی)

پیش‌نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
نحو ۵	۸۰	۰	۸۰	نظری	نحو ۷	۱۳۰۶۰۷
صرف ۳، نحو ۳ منطق ۱	۷۵	۰	۷۵	نظری	اصول فقه ۱ (بخش ۲)	۱۳۰۱۳۴
احکام ۲	۳۲	۰	۳۲	نظری	فقه ۲	۱۳۰۶۰۴
بلاغت ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	بلاغت ۳	۱۳۰۵۰۴
معارف و عقاید ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۵ (بخش ۲)	۱۳۰۱۳۰
نحو ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	علوم حدیث	۱۳۰۹۰۳
تاریخ اسلام ۱	۳۲	۰	۳۲	نظری	تاریخ اسلام ۲۱۸	۱۳۱۰۰۱
صرف ۳	۳۲	۰	۳۲	نظری	لغت	۱۳۰۲۰۵
اخلاق اسلامی ۵	۲۰	۰	۲۰	نظری	اخلاق اسلامی ۶	۱۳۰۶۰۲
	۳۹۹		۳۹۹	جمع ساعات		

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	نحو (۸۰ ساعت)		۸۰
دوم	اصول فقه (۷۵ ساعت)	اخلاق اسلامی (۶۰ ساعت)	۹۵
سوم	بلاغت (۴۸ ساعت)	فقه (۳۲ ساعت)	۸۰
چهارم	معارف و عقاید (۴۸ ساعت)	لغت (۳۲ ساعت)	۸۰
پنجم	تاریخ اسلام (۳۲ ساعت)	علوم حدیث (۳۲ ساعت)	۶۴

نیم سال هفتم (مقطع دانشگاهی)

پیش نیاز	ساعات			نوع درس	عنوان درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری			
فقه، اصول فقه (ب)	۸۵	۰	۸۵	نظری	فقه ۳ (بخش ۱)	۱۳۰۱۳۱
فقه، اصول فقه (ب)	۶۴	۰	۶۴	نظری	فقه ۳ (بخش ۲)	۱۳۰۱۳۲
اصول فقه (ب و ۲)، منطق ۳	۸۵	۰	۸۵	نظری	اصول فقه ۲	۱۳۰۶۰۳
صرف ۳، بلاغت و نحو ۵	۴۸	۴۸	۰	عملی	تجزیه و ترکیب ۲	۱۳۰۷۰۲
معارف و عقاید ۲	۴۸	۰	۴۸	نظری	معارف و عقاید ۶	۱۳۰۵۰۶
صرف، نحو	۴۰	۰	۴۰	نظری	آشنایی با قرآن ۵	۱۳۰۵۰۱
اخلاق اسلامی ۵	۱۶	۰	۱۶	نظری	اخلاق اسلامی ۷	۱۳۰۲۱۳
	۳۸۶	۴۸	۳۳۸	جمع ساعات		

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۳ (بخش ۱) (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	معارف و عقاید ۶ (۴۸ ساعت)	آشنایی محتوایی با قرآن ۵ (۴۰ ساعت)	۸۸
سوم	اصول فقه ۲ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	تجزیه و ترکیب ۲ (۴۸ ساعت)	اخلاق اسلامی ۷ (۱۶ ساعت)	۶۴
پنجم	فقه ۳ (بخش ۲) (۶۴ ساعت)		۶۴

نیم سال هشتم (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	ساعات			پیش نیاز
		نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۷۰۳	فقه ۴	نظری	۸۵	۰	۸۵
۱۳۰۷۰۴	فقه ۵	نظری	۸۵	۰	۸۵
۱۳۰۷۰۱	اصول فقه ۳	نظری	۸۵	۰	۸۵
۱۳۰۷۰۵	معارف و عقاید ۷	نظری	۳۲	۰	۳۲
۱۳۰۶۰۱	آشنایی با قرآن ۶	نظری	۴۰	۰	۴۰
۱۳۰۲۱۴	اخلاق اسلامی ۸	نظری	۱۶	۰	۱۶
۱۳۰۲۱۵	اخلاق اسلامی ۹	نظری	۱۶	۰	۱۶
جمع ساعات		۳۵۹	۰	۳۵۹	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۴ (۸۵ ساعت)		۸۵
دوم	معارف و عقاید ۷ (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۸ (۱۶ ساعت)	۴۸
سوم	اصول فقه ۳ (۸۵ ساعت)		۸۵
چهارم	فقه ۵ (۸۵ ساعت)		۸۵
پنجم	آشنایی محتوایی با قرآن ۶ (۴۰ ساعت)	اخلاق اسلامی ۹ (۱۶ ساعت)	۵۶

نیم سال نهم (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۸۰۳	فقه ۶	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۱ (ب ۱ و ۲)، فقه ۲
۱۳۰۸۰۴	فقه ۷	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۱ (ب ۱ و ۲)، فقه ۲
۱۳۰۸۰۲	اصول فقه ۴	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه ۳
۱۳۰۸۰۶	معارف و عقاید ۸	نظری	۳۲	۰	۳۲	معارف و عقاید ۶
۱۳۰۹۰۶	نهج البلاغه	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف ۱، نجوا و بلاغت ۱
۱۳۱۰۰۲	تحقیق پایانی	عملی	۰	۳۲	۳۲	مهارت‌های پژوهشی
۱۳۰۲۱۶	اخلاق اسلامی ۱۰	نظری	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۵
۱۳۰۱۲۴	اقتضایی ۴	نظری	۳۲	۰	۳۲	-
جمع ساعات			۳۶۷	۳۲	۳۹۹	

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس دوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۶ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	اصول فقه ۴ (۸۵ ساعت)			۸۵
سوم	فقه ۷ (۸۵ ساعت)			۸۵
چهارم	معارف و عقاید ۸ (۳۲ ساعت)	نهج البلاغه (۳۲ ساعت)		۶۴
پنجم	اخلاق اسلامی ۱۰ (۱۶ ساعت)	تحقیق پایانی (۳۲ ساعت)	اقتضایی ۴ (۳۲ ساعت)	۸۰

نیم سال دهم (مقطع دانشگاهی)

کد درس	عنوان درس	نوع درس	ساعات			پیش نیاز
			نظری	عملی	جمع	
۱۳۰۹۰۴	فقه ۸	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۳۰۹۰۵	فقه ۹	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۳۱۰۰۳	فقه ۱۰	نظری	۸۵	۰	۸۵	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۳۰۹۰۲	روش تبلیغ و تدریس	نظری - عملی	۳۲	۱۶	۴۸	منطق ۱
۱۳۰۸۰۵	قواعد فقهیه	نظری	۳۲	۰	۳۲	اصول فقه (ب و ۲) و فقه ۲
۱۳۰۸۰۷	کافی	نظری	۳۲	۰	۳۲	صرف ۳
۱۳۰۲۱۷	اخلاق اسلامی ۱۱	نظری	۱۶	۰	۱۶	اخلاق اسلامی ۵

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

۱۳۰۲۱۸	اخلاق اسلامی ۱۲	نظری	۱۶	۵	۱۶	اخلاق اسلامی ۵
جمع ساعات						۳۹۹

روش اجرایی پیشنهادی

ساعت	عنوان درس اول	عنوان درس دوم	عنوان درس سوم	جمع ساعات در طول نیم سال
اول	فقه ۸ (۸۵ ساعت)			۸۵
دوم	روش تبلیغ و تدریس (۳۲ ساعت)	کافی (۳۲ ساعت)		۶۴
سوم	فقه ۹ (۸۵ ساعت)			۸۵
چهارم	فقه ۱۰ (۸۵ ساعت)			۸۵
پنجم	قواعد فقهیه (۳۲ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۱ (۱۶ ساعت)	اخلاق اسلامی ۱۲ (۱۶ ساعت)	۶۴

ب) منابع درسی و محدوده‌های آن‌ها

ماده ۱۰۴: تدریس دروس تنها بر اساس کتاب و نسخه معرفی شده توسط معاونت آموزش^۱ مجاز می‌باشد.

ماده ۱۰۵: استفاده از منابع آموزشی پیشنهادی دیگر، تنها پس از تأیید معاونت آموزش ستاد مجاز است.

تبصره: مدارس علمیه می‌توانند منابع پیشنهادی خود را به شرط تطبیق حداقل ۸۰ درصدی با محدوده و سرفصل‌های منبع اصلی، پس از بررسی در گروه علمی- تربیتی مدرسه و شورای آموزش استان، به معاونت آموزش ستاد معرفی نمایند.

ماده ۱۰۶: دروسی که چند منبع برای آن‌ها ذکر شده است، منبع اول اصلی و دیگر منابع بدیل می‌باشد.

ماده ۱۰۷: منابع درسی مورد تأیید و مجاز برای استفاده در برنامه آموزشی جدید سطح یک، به شرح ذیل می‌باشد:

۱. مشخص شده در ماده ۱۰۷ همین فصل.

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

۱- مشخصات کلی منابع

عنوان درس	منبع / منابع			
	عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
احکام ۲ و ۱	درس نامه فقه	فلاح زاده	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۲۵۱۱/۳
اخلاق ۱	اخلاق اسلامی (آداب بندگی)	گروه علمی اخلاق	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۹۱/۳
اخلاق ۲	اخلاق اسلامی ۲ (آداب فردی و علم آموزی)	گروه علمی اخلاق	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۹۲/۳
اخلاق ۳	اخلاق اسلامی ۳ (آداب اجتماعی ۱)	مسعودی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۹۳/۳
اخلاق ۴	اخلاق اسلامی ۴ (آداب اجتماعی ۲)	مسعودی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۹۴/۳
اخلاق ۵	اخلاق اسلامی ۵ (مبانی اخلاق اسلامی)	مجتبی زارعی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۹۵/۳
اخلاق ۶	اخلاق اسلامی ۶ (اصول و روش های تربیت اخلاقی)	مجتبی زارعی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۹۶/۳
اخلاق ۷	اخلاق اسلامی ۷ (آداب بندگی)	علی هدایتی	۱۳۹۹	مرکز مدیریت ۱/۱۹۷/۳
اخلاق ۸	اخلاق ۴ (گزیده آثار اخلاقی امام خمینی)	امام خمینی	۱۳۹۳	نشر دانش حوزه -
اخلاق ۹ و ۱۰	اخلاق اجتماعی	آیت الله محمدباقر تحریری	۱۳۹۹	نشر هاجر -

عنوان درس	منبع / منابع			
	عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
اخلاق ۸، ۷، ۹ و ۱۰	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	آیت‌الله مهدوی کنی	۱۳۹۶	دفتر نشر فرهنگ سلامی
اخلاق ۱۱ و ۱۲	خانواده در قرآن	آیت‌الله احمد بهشتی	۱۳۹۸	دفتر تبلیغات اسلامی حوزه
ادعیه و زیارات	پیوست شماره ۴			
اصول فقه ۱	الاساس فی اصول الفقه ^{۲۰}	محمدحسین عبدی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
	الموجز فی اصول الفقه	آیت‌الله سبحانی		مؤسسه امام صادق(ع)
اصول فقه ۲، ۳ و ۴	اصول الفقه	محمدرضا مظفر	۱۳۹۷	مرکز مدیریت
	الوسیط فی اصول الفقه	آیت‌الله سبحانی		مؤسسه امام صادق(ع)
اقتضایی ۱	منبع اختیاری			
اقتضایی ۲	منبع اختیاری			
اقتضایی ۳	منبع اختیاری			
اقتضایی ۴	منبع اختیاری			

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

درس	عنوان	منبع / منابع			
		عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
آشنایی با قرآن ۲ و ۳ و ۴ و ۵ و ۶	آشنایی با قرآن ۲ و ۳	تذکار وحی (دفتر اول)	نجارزادگان / صفوی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۲/۱۸۲۱/
	آشنایی با قرآن ۴ و ۵	تذکار وحی (دفتر دوم)	نجارزادگان / صفوی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۲/۱۸۲۲/
	آشنایی با قرآن ۶ و ۷	تذکار وحی (دفتر سوم)	نجارزادگان / صفوی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۲/۱۸۲۳/
بلاغت ۳ و ۴	بلاغت ۳	لمحات من البلاغه	مؤمنی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۳/۱۳۱۱/۱
	بلاغت ۴ و ۵	دور البلاغه	قابشی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۳/۱۳۲۱/۱
تاریخ اسلام	تاریخ اسلام ج ۱ (از جاهلیت تا رحلت پیامبر اسلام ص)	جواهر البلاغه	قابشی، افخمی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۳/۱۳۲۲/
	تاریخ اسلام ج ۲	پیشوایی	نشر معارف	۱۳۹۷	
تاریخ انقلاب	انسان ۲۵۰ ساله	مقام معظم رهبری	مؤسسه فرهنگی ایمان جهادی	۱۳۹۶	
	انقلاب اسلامی جهشی در تحولات سیاسی تاریخ	آیت الله مصباح یزدی (به کوشش قاسم شبان نیا)	مؤسسه امام خمینی (ره)	۱۳۹۲	
تجزیه و ترکیب	پیوست شماره ۶				

عنوان درس	منبع / منابع			
	عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
تجزیه و ترکیب ۲	پیوست شماره ۷			
تجوید ۱	آموزش قرائت قرآن ۱	شهیدی پور / قاسمی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۸۱۱/۳
تجوید ۲	آموزش قرائت قرآن ۲	شهیدی پور / قاسمی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۳/۱۸۱۲/۱
حکمت اسلامی	آشنایی با علوم اسلامی ج ۱ (فلسفه)	شهید مطهری	۱۳۹۸	انتشارات صدرا
روشن تبلیغ و تدریس ^{۳۱}	روشن تبلیغ (قسمت اول سرفصل)	ملانوری	۱۳۹۷	نشر المصطفی
	روشن‌ها و فنون تدریس	منوچهر وکیلان	۱۳۹۶	دانشگاه پیام‌نور
فارسی	شیوه شیوایی	حسینی (ژرفا)	۱۳۹۷	نشر هاجر
صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	علیزاده	۱۳۹۸	مرکز مدیریت ۱/۱۱۱۱/۳
	صرف مقدماتی	قاری	۱۳۹۵	مرکز مدیریت ۱/۱۱۱۲/۳
صرف ۲ و ۳	دانش صرف	جزائری	۱۳۹۷	نصایح ۱/۱۱۲۱/۳
	صرف ساده	سید محمد رضا طباطبایی	۱۳۹۷	دارالعلم

مجموعه قوانین و مقررات معاونت آموزش حوزه‌های علمیه امور آموزشی سطح یک ۱۷۳

عنوان درس	منبع / منابع			
	عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
معارف و عقاید ۳	معارف و عقاید ۳	برزجگار، سبحانی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
معارف و عقاید ۴	معارف و عقاید ۴	رسول رضوی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
(بخش ۱)	معارف و عقاید ۵ (ج ۱)	عبدالمجید زاهدت	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
(بخش ۲)	معارف و عقاید ۵ (ج ۲)	عبدالمجید زاهدت	۱۳۹۷	مرکز مدیریت
معارف و عقاید ۶	معارف و عقاید ۶	سلیمانی بهبهانی و رضوی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
معارف و عقاید ۷	معارف و عقاید ۷	برزجگار و رضوی	۱۳۹۸	مرکز مدیریت
	کتاب انسان شناسی	الهی راد	۱۳۹۷	مؤسسه امام خمینی ره
معارف و عقاید ۸	جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن	علامه مصباح یزدی	۱۳۹۸	مؤسسه امام خمینی
منطق (سیکل)	درآمدی بر منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۸	مرکز مدیریت

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

عنوان درس	منبع / منابع			
	عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
دپلم و دانشگاهی	درآمدی بر منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۶۱۲/۲
منطق ۲ و ۳	دانش منطق	منتظری مقدم	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۶۲۱/۳
	المنطق ^{۳۳}	مرحوم علامه مظفر	-	دارالعلم
منطق کاربردی	منطق کاربردی	عبداللهی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۶۳۱/۳
مهارت‌های پژوهشی	درس‌نامه روش تحقیق	طرقی	۱۳۹۶	نشر هاجر
نحو (سیکل)	آشنایی با دانش نحو	پایانی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۲۱۱/۱
نحو (دپلم و دانشگاهی)	درس‌نامه نحو	خداوردی	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۲/۱۲۱۲/۱
نحو ۲ و ۳	بدائة النحو	صفایی بوشهری	۱۳۹۷	مرکز مدیریت ۱/۱۲۲۱/۳
	الهدایة فی النحو	شیرافکن	۱۳۹۷	نشر نصاب ۱/۱۲۲۲/۳
	جامع المقدمات (هدایه) ^{۳۴} + صمدیه	-	-	انتشارات هجرت

درس	عنوان	منبع / منابع			
		عنوان کتاب	نویسنده	سال نشر	ناشر
نحو ۴ و ۵	شرح ابن عقیل	البهجة المرضية في اسلوبها الجديد	کفیل، خاکسار	۱۳۹۷	مرکز مدیریت
		[تصحیح] اسماعیل احمدی منش، محمد جوادی راد		۱۳۹۸	مرکز مدیریت
نحو ۶ و ۷	معنی الارب فی تهذیب بابی الاول و الرابع من معنی اللیبیب	تصحیح استاد کفیل و خاکسار		۱۳۹۷	مرکز مدیریت
نهج البلاغه	پیوست شماره ۱۶				

۲- جداول تفصیلی منابع و محدوده‌های درسی:

■ مقطع سیکل:

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
احکام ۱ (بخش ۱)	درس نامه فقه	از اول کتاب تا پایان درس ۱۱	
احکام ۱ (بخش ۲)	درس نامه فقه	از درس ۱۲ تا پایان درس ۴۲	
احکام ۲	درس نامه فقه	از درس ۴۳ تا آخر کتاب	
اخلاق ۱	اخلاق اسلامی (آداب بندگی)	تمام کتاب	
اخلاق ۲	اخلاق اسلامی (آداب فردی و علم‌آموزی)	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
اخلاق ۳	اخلاق اسلامی ۳ (آداب اجتماعی ۱)	تمام کتاب	
اخلاق ۴	اخلاق اسلامی ۴ (آداب اجتماعی ۲)	تمام کتاب	
اخلاق ۵	اخلاق اسلامی ۵ (مبانی اخلاق اسلامی)	تمام کتاب	
اخلاق ۶	اخلاق اسلامی ۶ (اصول و روش‌های تربیت اخلاقی)	تمام کتاب	
اخلاق ۷	اخلاق اسلامی ۷ (آداب بندگی)	تمام کتاب	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای کتاب تا اول عیب جویی	
اخلاق ۸	اخلاق ۴ (آثار اخلاقی امام خمینی)	تمام کتاب	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای عیب جویی تا نیت، اخلاص و پرهیز از شرک	
اخلاق ۹	اخلاق اجتماعی	از ابتدای کتاب تا انتهای درس ۱۲	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای نیت، اخلاص و پرهیز از شرک تا عیادت بیمار	
اخلاق ۱۰	اخلاق اجتماعی	از ابتدای درس ۱۳ تا انتهای کتاب (به جز درس ۱۷ و ۱۸)	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از عیادت بیمار تا پایان کتاب	
اخلاق ۱۱	خانواده در قرآن	از ابتدای کتاب تا ابتدای وظایف والدین نسبت به فرزندان	
اخلاق ۱۲	خانواده در قرآن	از ابتدای وظایف والدین نسبت به فرزندان تا پایان کتاب	
ادعیه و زیارات	مطابق پیوست ۴		

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
اصول فقه ۱ (بخش ۱)	الموجز فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا المقصد السادس (فی الحجج و الامارات)	
	الاساس فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه)	
اصول فقه ۱ (بخش ۲)	الموجز فی اصول الفقه	از اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات) تا پایان کتاب	
	الاساس فی اصول الفقه	از الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه) تا آخر کتاب	
اصول فقه ۲	اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا اول المقصد الثاني (الملازمات العقلیه)	بخش «مقدمات» از مباحث الحقیقه الشرعیة تا ابتدای الباب الثاني: الاوامر، نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در دو جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند.
	الوسیط فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا ابتدای العام و الخاص	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
اصول فقه ۳	اصول الفقه	از ابتدای المقصد الثانی (الملازمات العقلية) تا اول الباب الثانی: السنة (در المقصد الثالث: مباحث الحجّة)	- مبحث «الباب الاول: المستقلات العقلية» نیازی به تطبیق‌سازی مباحث نمی‌باشد و اساتید محترم در ۴ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند. - مبحث «المسألة الرابعة: اجتماع الامر والنهی» در «الباب الثانی: غیرالمستقلات العقلية» نیازی به تطبیق‌سازی مباحث نمی‌باشد و اساتید محترم در ۲ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند.
			- از ابتدای العام و الخاص تا الاصول العملية: اماله التخییر

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
اصول فقه ۴	اصول الفقه	از ابتدای الباب الثانی: السنة (در المقصد الثالث: مباحث الحجة) تا پایان کتاب	- مباحث مربوط به ادله حجیت خبر واحد نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در ۲ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند. - مبحث «الباب الثامن: القیاس» حذف شود. - مبحث «المقصد الرابع: مباحث الاصول العملية» نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم از خارج مباحث را ارائه دهند.
	الوسیط فی اصول الفقه	از ابتدای الاصول العملية: اماله التخییر تا انتهای کتاب	-
	منبع اختیاری		
اقتضایی ۱	منبع اختیاری		
اقتضایی ۲	منبع اختیاری		
اقتضایی ۳	منبع اختیاری		
اقتضایی ۴	منبع اختیاری		
آشنایی با قرآن ۱	تذکار و حی (دفتر اول)	سوره های حمد و بقره	
آشنایی با قرآن ۲	تذکار و حی (دفتر اول)	سوره های آل عمران و نساء	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
آشنایی با قرآن ۳	تذکار وحی (دفتر دوم)	سور مقصلات (از ق تا ملک)	
آشنایی با قرآن ۴	تذکار وحی (دفتر دوم)	سور مقصلات (از ملک تا پایان قرآن)	
آشنایی با قرآن ۵	تذکار وحی (دفتر سوم)	سوره‌ها مائده، یوسف و کهف	
آشنایی با قرآن ۶	تذکار وحی (دفتر سوم)	از سوره حج تا آخر کتاب	
بلاغت ۱	لمحات من البلاغة	تمام کتاب	
بلاغت ۲	جواهر البلاغة	از ابتدای کتاب تا ابتدای علم البیان	
	درر البلاغة		
بلاغت ۳	جواهر البلاغة	از ابتدای علم بیان تا انتهای کتاب	
	درر البلاغة		
تاریخ اسلام ۱	تاریخ اسلام ج ۱ (از جاهلیت تا رحلت پیامبر اسلام ص)	تمام کتاب	
تاریخ اسلام ۲	انسان ۲۵۰ ساله	تمام کتاب	
تاریخ انقلاب	انقلاب اسلامی جهشی در تحولات سیاسی تاریخ	تمام کتاب	
تجزیه و ترکیب ۱	مطابق پیوست ۶		
تجزیه و ترکیب ۲	مطابق پیوست ۷		
تجوید ۱	آموزش قرائت قرآن ۱	تمام کتاب	
تجوید ۲	آموزش قرائت قرآن ۲	تمام کتاب	
حکمت اسلامی	آشنایی با علوم اسلامی ج ۱	تمام کتاب	
روش تبلیغ و تدریس	روش تبلیغ	تمام کتاب	قسمت الف سرفصل
	روش‌ها و فنون تدریس	تمام کتاب	قسمت ب سرفصل
زبان و ادبیات فارسی	شیوه شیوایی	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	تمام کتاب	
	صرف مقدماتی	تمام کتاب	
صرف ۲	دانش صرف	تا اول ابواب ثلاثی مزید	
	صرف ساده	تمام بخش فارسی	
صرف ۳	دانش صرف	از ثلاثی مزید تا پایان کتاب	
	صرف ساده	تمام بخش عربی	
صرف ۴	صرف کاربردی	تمام کتاب	
	کارگاه صرف	تمام کتاب	
علوم حدیث	آشنایی با حدیث	تمام کتاب	
	دانش حدیث	تمام کتاب	کتاب بدیل می‌باشد.
علوم قرآنی	درس نامه علوم قرآنی	تمام کتاب	
	آموزش علوم قرآن	تمام کتاب	کتاب بدیل می‌باشد.
فقه ۱	المختصر فی الفقه	از ابتدای کتاب تا آخر میبحث الودیعة	
	دراسات موجهه فی فقه الامامیه	از ابتدای کتاب تا آخر میبحث الجهاد	
فقه ۲	المختصر فی الفقه	از ابتدای میبحث الشركة تا آخر کتاب	
	دراسات موجهه فی فقه الامامیه	از میبحث التجارة تا انتهای کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
			منزوحات بئر و مستحبات کفن و دفن میت فقط به متن شهید اول اکتفا شود.
فقه ۳ (بخش ۱)	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الطهارة تا اول الفصل الرابع (فی باقی مستحباتها)	مباحث علامات قبله و آداب مسجد و مکان مصلى (یعنی از «والأفضل المسجد» تا «و یراعى فی المسجد الجبیه» حذف می شود.
فقه ۳ (بخش ۲)	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای الفصل الرابع (فی باقی مستحباتها) تا آخر کتاب الصوم	مباحث کتاب الصلاة، از ابتدای الفصل السابع فی بیان الاحکام الخلل ... تا آخر کتاب الصلاة) به متن شهید اول اکتفاء شود.
فقه ۴	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الحج تا اول کتاب المتاجر	مباحث کتاب الحج به متن شهید اول اکتفاء گردد.

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
فقه ۵	شرح اللمعة الدمشقية	کتاب المتاجر	- در الفصل السابع فقط کلیات «اقسام بیع» تدریس می‌شود. - در الفصل الثالث فی بیع الحيوان، از «و يجوز النظر الى وجه المملوكة» تا ابتدای مسائل و همچنین مسائل ۳، ۴، ۶ و ۷ حذف شده است.
فقه ۶	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الدین تا اول کتاب الاجارة	تمام دو کتاب مزارعه و مساقات حذف شده است
فقه ۷	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الاجارة تا اول کتاب النکاح	- در دو کتاب سبق و رمایه، فقط عبارات شهید اول تدریس می‌شود. - در کتاب جعاله، از مسائل تا آخر کتاب و در کتاب وصایا، از «و لو اوصى للعبد لويصح» تا «و الوصية لجماعة تقتضى التسوية» و از «و لو اوصى بمنافع العبد» تا «ولو اوصى بأمور» حذف شده است.

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
فقه ۸	شرح اللمعة الدمشقيه	کتاب النکاح	در کتاب نکاح (الفصل الثانی فی العقد)، مسائل ۴ و ۷ و (الفصل الثالث فی المحرمات)، از مسائل بیست گانه، مسائل ۲، ۷، ۸، ۹ و ۱۳ و (الفصل الخامس فی نکاح الإماء تا ابتدای الفصل السادس) حذف شده است.
فقه ۹	شرح اللمعة الدمشقيه	از ابتدای کتاب الطلاق تا اول کتاب الغصب	- در کتب ظهار، ایلاء و لعان، به متن شهادت اول اکتفاء شود. - کتب عتق، تدبیر، مکاتبه و استیلا تدریس نشود.
فقه ۱۰ (بخش ۱)	شرح اللمعة الدمشقيه	از ابتدای کتاب الغصب تا اول کتاب الميراث	از ابتدای کتاب احیاء موات تا اَوَّل «القول فی المشتركات» به متن شهادت اول اکتفاء شود.
فقه ۱۰ (بخش ۲)	شرح اللمعة الدمشقيه	از ابتدای کتاب الميراث تا پایان کتاب الديات	در تدریس کتاب الميراث، کتاب القصاص و کتاب الديات به متن شهادت اول اکتفاء گردد.

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
قواعد فقهیه	دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه	مباحث: اهمیت بحث قواعد، فرق قاعده فقهیه و اصولیه، قاعده طهارت، قاعده سوق مسلم، قاعده اصالة الصحة، قاعده لاتعاد، قاعده فراغ و تجاوز، قاعده علی الید، قاعده لاضرر، قاعده لاحرج، قاعده ید، قاعده سلطنت	
کافی	مطابق پیوست ۱۲		
لغت	درآمدی بر لغت شناسی	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۱	معارف و عقاید ۲	از درس ۱ تا پایان درس ۳۰	
	اصول اعتقادات ۲۵		
معارف و عقاید ۲	معارف و عقاید ۲	از درس ۳۱ تا آخر کتاب	
	اصول اعتقادات		
معارف و عقاید ۳	معارف و عقاید ۳	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۴	معارف و عقاید ۴	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۵ (ب ۱)	معارف و عقاید ۵ (ج ۱)	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۵ (ب ۲)	معارف و عقاید ۵ (ج ۲)	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۶	معارف و عقاید ۶	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۷	کتاب انسان شناسی	تمام کتاب	
	معارف و عقاید ۷	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۸	جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن	بخش اول: مدخل- بخش دوم: اصالت فرد یا جامعه- بخش چهارم: تأثیر جامعه در فرد- بخش پنجم: تأثیر فرد در جامعه- بخش هشتم: دگرگونی های اجتماعی- بخش دهم: رهبری- بخش دوازدهم: سنت های الهی در تدبیر جوامع	بخش های سوم، ششم، هفتم، نهم و یازدهم مطالعاتی می باشد و جزو محدوده امتحانی نمی باشد.
منطق ۱ (سیکل)	درآمدی بر منطق	تمام کتاب	
منطق ۲	دانش منطق	از ابتدای کتاب تا پایان درس ۲۸	
	المنطق ۲۶		

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
منطق ۳	دانش منطق	از درس ۲۹ تا انتهای کتاب	
	المنطق		
منطق کاربردی	منطق کاربردی	تمام کتاب	
مهارت‌های پژوهشی	درس‌نامه روش تحقیق	تمام کتاب	
نحوا (سیکل)	آشنایی با دانش نحو	تمام کتاب	
نحو ۲ (بخش ۱)	بدائة النحو	از ابتدای کتاب تا اول فصل فی الفعل	
	الهدایة	از ابتدای کتاب تا اول حروف مشبیه به لیس	
	جامع المقدمات (هدایه ۳۷) + صمدیه		
نحو ۲ (بخش ۲)	بدائة النحو	از فصل فی الفعل تا اول منصوبات	
	الهدایة	از اول حروف مشبیه به لیس تا اول توابع	
	جامع المقدمات (هدایه) + صمدیه		
نحو ۳	بدائة النحو	از منصوبات تا آخر کتاب	
	الهدایة	از توابع تا آخر کتاب	
	جامع المقدمات (هدایه ۳۸) + صمدیه		
نحو ۴ (بخش ۱)	البهجة المرضیة فی اسلوبها الجدید	از ابتدا تا اول باب الفاعل	
	شرح ابن عقیل		
نحو ۴ (بخش ۲)	البهجة المرضیة فی اسلوبها الجدید	از باب الفاعل تا اول الحال	
	شرح ابن عقیل		

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (سیکل)	ملاحظات
نحوه ۵	البهجة المرضية في اسلوبها الجديد	از الحال تا آخر کتاب	
	شرح ابن عقيل		
نحوه ۶ (بخش ۱)	مغنی الاریب	از حرف الف تا (بحث کل) مسائل ثان	
نحوه ۶ (بخش ۲)	مغنی الاریب	از (بحث کل) مسائل ثان تا ابتدای حرف لو	
نحوه ۷	مغنی الاریب	از حرف لو تا الخاتمه	
نهج البلاغه	مطابق پیوست ۱۶		

۷ مقطع دیپلم و دانشگاهی

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
احکام ۱	درس نامه فقه	از اول کتاب تا آخر درس ۴۲	
احکام ۲	درس نامه فقه	از درس ۴۳ تا آخر کتاب	
اخلاق ۱	اخلاق اسلامی (آداب بندگی)	تمام کتاب	
اخلاق ۲	اخلاق اسلامی (آداب فردی و علم‌آموزی)	تمام کتاب	
اخلاق ۳	اخلاق اسلامی (آداب اجتماعی)	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
اخلاق ۴	اخلاق اسلامی ۴ (آداب اجتماعی ۲)	تمام کتاب	
اخلاق ۵	اخلاق اسلامی ۵ (مبانی اخلاق اسلامی)	تمام کتاب	
اخلاق ۶	اخلاق اسلامی ۶ (اصول و روش‌های تربیت اخلاقی)	تمام کتاب	
اخلاق ۷	اخلاق اسلامی ۷ (آداب بندگی)	تمام کتاب	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای کتاب تا اول عیب‌جویی	
اخلاق ۸	اخلاق ۴ (گزیده آثار اخلاقی امام خمینی)	تمام کتاب	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای عیب‌جویی تا نیت، اخلاص و پرهیز از شرک	
اخلاق ۹	اخلاق اجتماعی	از ابتدای کتاب تا انتهای درس ۱۲	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از ابتدای نیت، اخلاص و پرهیز از شرک تا عیادت بیمار	
اخلاق ۱۰	اخلاق اجتماعی	از ابتدای درس ۱۳ تا انتهای کتاب (به جز درس ۱۷ و ۱۸)	
	نقطه‌های آغاز در اخلاق عملی	از عیادت بیمار تا پایان کتاب	
اخلاق ۱۱	خانواده در قرآن	از ابتدای کتاب تا ابتدای وظایف والدین نسبت به فرزندان	
اخلاق ۱۲	خانواده در قرآن	از ابتدای وظایف والدین نسبت به فرزندان تا پایان کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
زبانت و ادعیه و زیارات	مطابق پیوست ۴		
اصول فقه (بخش ۱)	الموجز فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات)	
	الاساس فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه)	
اصول فقه (بخش ۲)	الموجز فی اصول الفقه	از اول المقصد السادس (فی الحجج و الامارات) تا پایان کتاب	
	الاساس فی اصول الفقه	از الباب الثالث (مباحث الادله الظنیه) تا آخر کتاب	
اصول فقه ۲	اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا اول المقصد الثانی (الملازمات العقلیه)	بخش «مقدمات» از مباحث الحقیقه الشرعیة تا ابتدای الباب الثانی: الاوامر، نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در دو جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند.
	الوسیط فی اصول الفقه	از ابتدای کتاب تا ابتدای العام و الخاص	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
اصول فقه ۳	اصول الفقه	از ابتدای المقصد الثانی الملازمات العقلية تا اول الباب الثانی: السنة (در المقصد الثالث: مباحث الحجة)	- مبحث «الباب الاول: المستقلات العقلية» نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در ۴ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند. - مبحث «المسألة الرابعة: اجتماع الامر والنهي» در «الباب الثاني: غير المستقلات العقلية» نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در ۲ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند.
	الوسيط فی اصول الفقه	از ابتدای العام و الخاص تا الاصول العملية: اصالة التخيير	-
اصول فقه ۴	اصول الفقه	از ابتدای الباب الثاني: السنة (در المقصد الثالث: مباحث الحجة) تا پایان کتاب	- مباحث مربوط به ادله حجیت خبر واحد نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم در ۲ جلسه از خارج مباحث را ارائه دهند. - مبحث «الباب الثامن: القياس» حذف شود. - مبحث «المقصد الرابع: مباحث الاصول العملية» نیازی به تطبیق سازی مباحث نمی باشد و اساتید محترم از خارج مباحث را ارائه دهند.
	الوسيط فی اصول الفقه	از ابتدای الاصول العملية: اصاله التخيير تا انتهای کتاب	-
	منبع اختیاری		

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
اقتضای ۲	منبع اختیاری		
اقتضای ۳	منبع اختیاری		
اقتضای ۴	منبع اختیاری		
آشنایی با قرآن	تذکار وحی (دفتراول)	سوره‌های حمد و بقره	
آشنایی با قرآن ۲	تذکار وحی (دفتراول)	سوره‌های آل عمران و نساء	
آشنایی با قرآن ۳	تذکار وحی (دفتر دوم)	سور مفصلات (از ق تا ملک)	
آشنایی با قرآن ۴	تذکار وحی (دفتر دوم)	سور مفصلات (از ملک تا پایان قرآن)	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
آشنایی با قرآن ۵	تذکار وحی (دفتر سوم)	سوره‌های مائده، یوسف، کهف	
آشنایی با قرآن ۶	تذکار وحی (دفتر سوم)	از سوره حج تا آخر کتاب	
بلاغت ۱	لمحات من البلاغة	تمام کتاب	
بلاغت ۲	جواهر البلاغة	از ابتدای کتاب تا ابتدای علم البيان	
	درر البلاغة		
بلاغت ۳	جواهر البلاغة	از ابتدای علم بیان تا انتهای کتاب	
	درر البلاغة		
تاریخ اسلام ۱	تاریخ اسلام ج ۱ (از جاهلیت تا رحلت پیامبر اسلام ص)	تمام کتاب	
تاریخ اسلام ۲	انسان ۲۵۰ ساله	تمام کتاب	
تاریخ انقلاب (فقط مقطع دیپلم)	انقلاب اسلامی جهشی در تحولات سیاسی تاریخ	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
تجزیه و ترکیب ۱	مطابق پیوست ۶		
تجزیه و ترکیب ۲	مطابق پیوست ۷		
تجويد	آموزش قرائت قرآن ۲	تمام کتاب	
روش تبلیغ و تدریس	روش تبلیغ	تمام کتاب	قسمت الف سرفصل
	روش ها و فنون تدریس	تمام کتاب	قسمت ب سرفصل
زبان و ادبیات فارسی	شیوه شیوایی	تمام کتاب	
صرف ۱	درآمدی بر علم صرف	تمام کتاب	
	صرف مقدماتی	تمام کتاب	
صرف ۲	دانش صرف	تا اول ابواب ثلاثی مزید	
	صرف ساده	تمام بخش فارسی	
صرف ۳	دانش صرف	از ثلاثی مزید تا پایان کتاب	
	صرف ساده	تمام بخش عربی	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
صرف ۴	صرف کاربردی	تمام کتاب	
صرف ۴	کارگاه صرف	تمام کتاب	
علوم حدیث	آشنایی با حدیث	تمام کتاب	
	دانش حدیث	تمام کتاب	
علوم قرآنی	درس نامه علوم قرآنی	تمام کتاب	
	آموزش علوم قرآن	تمام کتاب	
فقه ۱	المختصر فی الفقه	از ابتدای کتاب تا آخر مبحث الودیعة	
	دراسات موجهه فی فقه الامامیه	از ابتدای کتاب تا آخر مبحث الجهاد	
فقه ۲	المختصر فی الفقه	از ابتدای مبحث الشرکة تا آخر کتاب	
	دراسات موجهه فی فقه الامامیه	از مبحث التجارة تا انتهای کتاب	
فقه ۳ (بخش ۱)	شرح اللمعة الدمشقیه	از ابتدای کتاب الطهارة تا پایان کتاب الصلاة	- در تدریس کتاب الطهارة مباحث منزوحات بئر، مستحبات کفن و دفن میت فقط به متن شهید اول اکتفا شود. - در تدریس کتاب الصلاة به متن شهید اول اکتفاء گردد.

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
فقه ۳ (بخش ۲)	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الزکاة تا اول کتاب المتاجر	در تدریس کتاب الحج تا اول کتاب المتاجر به متن شهید اول اکتفا شود.
فقه ۴	شرح اللمعة الدمشقية	کتاب المتاجر	- در الفصل السابع فقط کلیات «اقسام بیع» تدریس می‌شود. - در الفصل الثالث فی بیع الحيوان، از «و يجوز النظر الى وجه المملوكة» تا ابتدای مسائل و همچنین مسائل ۳، ۴، ۶ و ۷ حذف شده است.
فقه ۵	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الدین تا اول کتاب الاجارة	تمام دو کتاب مزارعه و مساقاة حذف شده است
فقه ۶	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الاجارة تا اول کتاب النکاح	- در دو کتاب سبق و رمایة، فقط عبارت شهید اول تدریس می‌شود. - در کتاب جعله، از مسائل تا آخر کتاب و در کتاب وصایا، از «ولو اوصی للعبد لويصح» تا «و الوصية لجماعة تقتضي التسوية» و از «ولو اوصی بمنافع العبد» تا «ولو اوصی بأمور» حذف شده است.

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
فقه ۷	شرح اللمعة الدمشقية	کتاب النکاح	در کتاب نکاح (الفصل الثانی فی العقد)، مسائل ۴ و ۷ و (الفصل الثالث فی المحرمات)، از مسائل بیست‌گانه، مسائل ۲، ۷، ۸، ۹ و ۱۳ و (الفصل الخامس فی نکاح الإمام تا ابتدای الفصل السادس) حذف شده است.
فقه ۸	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الطلاق تا اول کتاب الغصب	- در کتب ظهار، ایلاء و لعان، به متن شهید اول اکتفاء شود. - کتب عتق، تدبیر، مکاتبه و استیلاء تدریس نشود.
فقه ۹	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب الغصب تا اول کتاب المیراث	از ابتدای کتاب احیاء موات تا اَوَّل «القول فی المشتركات» به متن شهید اول اکتفاء شود.
فقه ۱۰	شرح اللمعة الدمشقية	از ابتدای کتاب المیراث تا پایان کتاب الدیات	در تدریس کتاب المیراث، کتاب القصاص و کتاب الدیات به متن شهید اول اکتفاء گردد.
قواعد فقهیه	دروس تمهیدیه فی القواعد الفقهیه	مباحث: اهمیت بحث قواعد، فرق قاعده فقهیه و اصولیه، قاعده طهارت، قاعدع سوق مسلم، قاعدع اصاله الصحة، قاعده لاتعاذ، قاعده فراغ و تجاوز، قاعده علی الید، قاعده لاضرر، قاعده لاحرج، قاعده ید، قاعده سلطنت	
کافی	مطابق پیوست ۱۲		
لغت	درآمدی بر لغت شناسی	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
معارف و عقاید ۲	معارف و عقاید ۲	از درس ۱ تا پایان درس ۳۰	
	اصول اعتقادات		
معارف و عقاید ۲	معارف و عقاید ۲	از درس ۳۱ تا آخر کتاب	
	اصول اعتقادات		
معارف و عقاید ۳	معارف و عقاید ۳	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۴	معارف و عقاید ۴	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۵ (ب)	معارف و عقاید ۵ (ج)	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۵ (ب)	معارف و عقاید ۵ (ج)	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۶	معارف و عقاید ۶	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
معارف و عقاید ۷	کتاب انسان شناسی	تمام کتاب	
	معارف و عقاید ۷	تمام کتاب	
معارف و عقاید ۸	جامعه و تاریخ از دیدگاه قرآن	بخش اول، دوم، چهارم، پنجم، هشتم، دهم و دوازدهم	بخش‌های سوم، ششم، هفتم، نهم و یازدهم مطالعاتی می‌باشد.
منطق ۱	درآمدی بر منطق	تمام کتاب	
منطق ۲	دانش منطق	دیپلم: از ابتدای کتاب تا پایان درس ۲۸ دانشگاهی: از ابتدای کتاب تا پایان درس ۳۲	
	المنطق		
منطق ۳	دانش منطق	دیپلم: از درس ۲۹ تا انتهای کتاب دانشگاهی: از درس ۳۳ تا انتهای کتاب	
	المنطق		
منطق کاربردی	منطق کاربردی	تمام کتاب	

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
مهارت‌های پژوهشی	درس‌نامه روش تحقیق	تمام کتاب	
نحو ۱	درس‌نامه نحو	تمام کتاب	
نحو ۲	بدایة النحو	از ابتدای کتاب تا ابتدای منصوبات	
	الهدایة	از ابتدای کتاب تا ابتدای توابع	
	جامع المقدمات (هدایه ۳۹) + صمدیه		
نحو ۳	بدایة النحو	از منصوبات تا آخر کتاب	
	الهدایة	از توابع تا آخر کتاب	
	جامع المقدمات (هدایه ۳۰) + صمدیه		
نحو ۴	البهجة المرضیة فی اسلوبها الجدید	ابتدای کتاب تا ابتدای اشتغال العامل عن المعمول	
	شرح ابن عقیل		
نحو ۵	البهجة المرضیة فی اسلوبها الجدید	از اشتغال العامل عن المعمول تا آخر کتاب	
	شرح ابن عقیل		
نحو ۶	مغنی الاریب	از حرف (الف) تا ابتدای حرف (لا)	

شورای عالی
حوزه‌های علمیه
مرکز مدیریت
حوزه‌های علمیه

عنوان درس	عنوان کتاب	محدوده (دیپلم و دانشگاهی)	ملاحظات
نحو ۷	معنی الاریب	از حرف (لا) تا انتهای باب اول به علاوه باب رابع	
نهج البلاغه	مطابق پیوست ۱۶		

فصل سوم: حضور و غیاب

ماده ۱۰۸: حضور طلبه در همه جلسات درسی و امتحانی الزامی است و غیبت در آن‌ها مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۰۹: ثبت حضور و غیاب در کلاس باید به تأیید استاد برسد.

ماده ۱۱۰: طلبه موظف است رأس ساعت در کلاس درس حضور یابد و تأخیر در حضور و تسریع در خروج بیش از ۱۰ دقیقه، غیبت و کمتر از ۱۰ دقیقه در هر سه جلسه، یک غیبت در آن درس به شمار می‌آید.

ماده ۱۱۱: غیبت طلبه در بیش از یک‌هشتم ساعات تعیین شده هر درس،^۱ موجب حذف آن درس می‌شود. در این صورت، طلبه باید آن درس را دوباره به صورت حضوری بگذراند.

۱. در صورتی که مطابق ماده ۲۰، بخش سوم، فصل اول، ساعات دروس با تصمیم مدرسه تغییر کند، ملاک محاسبه حد نصاب حضور و غیاب، ساعات تعیین شده توسط مدرسه می‌باشد.

تبصره ۱: هر غیبت غیرموجه دو غیبت موجه به شمار می‌آید.^۱

تبصره ۲: تشخیص موجه یا غیرموجه بودن غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۳: در صورت افزایش غیبت طلبه از یک‌هشتم تا کمتر از دوهشتم ساعات هر درس، مشروط به اینکه امکان حضور در درس را نداشته است، مرجع تصمیم‌گیری حذف یا عدم حذف درس مدیر مدرسه است و در صورتی که غیبت‌ها بیش از دوهشتم باشد، مرجع تصمیم‌گیری در خصوص حذف غیبت و ... شورای مدرسه می‌باشد.

۱. تأثیر هر غیبت غیر موجه در حذف درس دو برابر غیبت موجه می‌باشد.

فصل چهارم: امتحانات

ماده ۱۱۲: نمره نهایی دروس بر اساس موارد ذیل تعیین و ثبت می‌گردد:

(۱) آزمون کتبی نهایی؛

(۲) فعالیت کلاسی؛ ۱ در برخی از دروس، ۵ نمره از نمره نهایی به فعالیت کلاسی اختصاص دارد که در دو گروه «فعالیت درسی» و «پژوهش درسی» مطابق ضوابط مربوطه برنامه‌ریزی و ارائه می‌گردد.

(۳) امتحان شفاهی؛ در تعدادی از دروس حسب آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی نیز به عمل خواهد آمد که نمره نهایی آن دروس، معدل آزمون‌های کتبی (اعم از آزمون کتبی پایان نیم‌سال و فعالیت کلاسی و...) و آزمون شفاهی آن دروس خواهد بود.

۱. دستورالعمل فعالیت‌های کلاسی در بخش سوم، فصل اول آمده است.

الف) امتحانات کتبی

ماده ۱۱۳: از همه دروس بر اساس محدوده مصوب و ابلاغی همان درس،^۱ امتحان کتبی اخذ می‌گردد.

ماده ۱۱۴: برگزاری امتحان هر درس بلافاصله بعد از اتمام کلاس‌های آن درس (با رعایت سایر شرایط مانند اتمام محدوده و برگزاری ساعات درسی مصوب)، بلا مانع است.

تبصره: تعیین زمان برگزاری امتحانات بر عهده مدارس می‌باشد و امتحاناتی که طراحی سؤالات آن مطابق تبصره یک ماده ۱۱۸ همین فصل بر عهده معاونت آموزش ستاد می‌باشد، در ۴ نوبت در سال تحصیلی برای همه آزمون‌ها (اصلی، تجدیدی، ارتقائی) تعیین و برگزار می‌گردد.

ماده ۱۱۵: امتحان تنها از طلاب رسمی حوزه به عمل می‌آید و تمام طلاب موظف به شرکت در امتحان دروس انتخابی خود در مدرسه محل تحصیل هستند.

۱. جداول مربوط به محدوده‌های درسی در بخش سوم، فصل دوم آمده است.

ماده ۱۱۶: در صورتی که داوطلب ورود به حوزه، ادعای گذراندن برخی از دروس را داشته باشد، پس از پذیرش در مدرسه می‌تواند فقط یک‌بار طبق شرایط ذیل در امتحانی که مدرسه حداکثر دو هفته بعد از شروع سال تحصیلی برگزار می‌کند، شرکت نماید و در صورت موفقیت، نمره آن درس ثبت می‌شود:

۱. منوط نبودن آن درس به درس پیش‌نیاز

دیگر؛

۲. حداکثر تا سقف ۱۵۰۰ ساعت درسی؛

۳. مطابقت داشتن حداقل ۸۰ درصدی درس‌های گذرانده شده با محتوا و ساعات دروس با تشخیص گروه علمی - تربیتی مربوطه در مدرسه؛

۴. ارائه گواهی گذراندن موفق درس‌ها نزد استاد معتبر حوزوی یا گواهی رسمی از مراکز آموزش عالی؛

۵. صلاح‌دید و موافقت شورای مدرسه.

۱. شورای مدرسه می‌تواند سقف مجاز دروس برای امتحان ارتقایی ورودی را به دروس سال اول تحصیلی محدود نماید.

تبصره: نمره قبولی امتحان مذکور ۱۶

می باشد.

ماده ۱۱۷: انتخاب درس در دوره تابستانی فقط

جهت حضور در جلسه امتحان (بدون شرکت در کلاس) در دروس تجدیدی^۱ و دروسی که جهت کسری معدل^۲ اخذ شده است، بلامانع می باشد.

ماده ۱۱۸: طرح سؤال‌های امتحانی در تمام

موسم‌های امتحانی (اصلی، تجدیدی و...)، بر عهده استاد مدرسه در همان درس و بر اساس اصول و ضوابط ارائه شده از سوی معاونت آموزش ستاد می باشد.

تبصره: معاونت آموزش ستاد می تواند با

اطلاع رسانی قبلی، نسبت به طراحی سؤال یک پارچه و متمرکز برای تعدادی از دروس اقدام نماید.

۱. شرکت در امتحانات تجدیدی در دوره تابستانی مربوط به طلابی می باشد که دروس نیم سال دوم همان سال تحصیلی را تجدید شده اند و امتحانات تجدیدی نیم سال اول دو هفته پس از پایان امتحانات همان نیم سال برگزار می گردد.

۲. آیین نامه نحوه حضور طلاب در امتحانات جهت جبران کسری معدل در بخش پنجم، ماده ۸ آمده است.

تبصره ۲: تأیید نهایی تمام سؤالات امتحان‌های

رسمی در هر مدرسه بر عهده گروه علمی - تربیتی مربوطه می‌باشد.

تبصره ۳: در صورت تعدد یک درس و اساتید

آن در مدرسه با تصویب گروه علمی - تربیتی، ضمن رعایت تبصره یک همین ماده، ارائه سؤال مشترک مجاز خواهد بود.

ماده ۱۱۹: تصحیح اوراق امتحانی تمام دروس در

همه موسسه‌های امتحانی بر عهده استاد دارای حکم یا مجوز تدریس آن مدرسه، طبق اصول و ضوابط ارائه‌شده از سوی معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

ماده ۱۲۰: معاونت آموزش مدیریت‌های استانی و

ستاد در هر موسم امتحانی تعدادی از سؤالات امتحانی و اوراق تصحیح‌شده در مدارس را، به صورت تصادفی، مورد بررسی و ارزیابی (ابتدایی یا بازبینی) قرار خواهد داد.

ماده ۱۲۱: در صورت عدم مطابقت سؤالات

امتحانی و تصحیح آن‌ها با اصول و ضوابط ابلاغی ستاد و یا احراز تخلف، مراتب حسب

مورد در شورای آموزش استان و یا معاونت آموزش ستاد بررسی شده و پس از آن، استمرار مجوز مدرسه یا استاد؛ در طرح سؤال یا تصحیح اوراق، منوط به تصمیم شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد خواهد بود.

تبصره ۱: شورای آموزش استان یا معاونت آموزش ستاد می‌تواند برای مدارس مذکور، احکامی از قبیل تذکر کتبی، لغو حکم تدریس استاد، اعمال محدودیت‌های آموزشی برای مدرسه و ابطال نمرات را در نظر بگیرند.

تبصره ۲: معاونت آموزش می‌تواند برای مدارس که در ارزیابی‌های صورت گرفته، شرایط و ضوابط طراحی و تصحیح سؤالات امتحانی را با کیفیت مناسب رعایت نموده‌اند، مشوق‌هایی در نظر بگیرد.

ماده ۱۲۲: در مدت زمان مجاز نبودن یک مدرسه یا استاد برای طرح یا تصحیح آزمون‌ها، مدیریت استان در مورد طرح سؤال یا تصحیح اوراق مربوطه، توسط استاد رسمی دیگر یا

مدرسه تحت پوشش دیگر تدبیر لازم را اتخاذ می‌نماید.

ماده ۱۲۳: نمره قبولی در هر درس، ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۲۴: تعیین ملاک‌های نهایی نمره‌دهی در تمام درس‌ها و همچنین محاسبه نهایی نمره‌ها بر عهده استاد همان درس یا گروه علمی - تربیتی مدرسه و بر اساس ضوابط ابلاغ شده، می‌باشد.

ماده ۱۲۵: در هر سال تحصیلی در صورتی که تنها در یک ماده درسی نمره نهایی کمتر از ۱۲ بوده ولی از ۱۰ کمتر نباشد، به شرط اینکه در همان سال تحصیلی حداقل ۷۰۰ ساعت درسی اخذ شده داشته باشد و همچنین معدل آن سال تحصیلی به ۱۲ برسد، در صورت درخواست طلبه آن درس قبول به حساب می‌آید.

ماده ۱۲۶: در صورتی که طلاب پس از حضور مستمر در کلاس، موفق به کسب نمره قبولی نشوند یا در جلسه امتحان، غیبت موجّه داشته باشند، تنها برای یک مرتبه حق شرکت در

موسم بعدی امتحانات (تجدیدی)^۱ را دارند؛ در غیر این صورت طبق نظر شورای مدرسه به یکی از دو صورت ذیل اقدام می‌شود:

۴) انتخاب درس به صورت حضوری در نیم‌سال تحصیلی بعدی با استادیار و شرکت در امتحان آن، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه یا مهمان شدن در مدرسه دیگر، برای همان درس، مطابق ضوابط؛

انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس، در صورت عدم موفقیت در مرحله‌های گذشته، طبق ضوابط، با محاسبه ساعات درس در اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت برعهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: ساعات درس خوانده شده با استادیار، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۳: ارائه درس و اخذ امتحان به صورت

۱. امتحان تجدیدی هر درس حداکثر دو هفته پس از امتحان اصلی آن درس برگزار می‌گردد و تعیین زمان آن بر عهده مدرسه می‌باشد.

استادیار توسط مدرسه، پس از تأیید معاون آموزش استان بلامانع خواهد بود. همچنین نظارت بر ساعات ارائه، کیفیت محتوای ارائه‌شده و ... در دروس استادیاری بر عهده معاون آموزش استان است

ماده ۱۲۷: تعداد ساعات درس استادیاری از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید تقلیل یابد.

تبصره: تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های درس استادیاری بر عهده شورای مدرسه و حسب مورد است.

ماده ۱۲۸: نمره اخذشده توسط طلبه در فعالیت‌های کلاسی (اعم از پژوهش درسی و فعالیت درسی)، در امتحان مرحله تجدیدی و استادیاری هم لزوماً لحاظ می‌گردد و امتحان درس استادیاری یا تجدیدی از ۱۵ نمره محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۲۹: انصراف از جلسه امتحان یا غیبت به منزله نمره صفر می‌باشد.

تبصره: در صورت تشخیص غیرموجه بودن

غیبت، طلبه از امتحان مجدد (تجدیدی و استادیاری) در آن درس محروم می‌گردد و در اولین موسم ارائه آن درس ملزم به انتخاب آن درس و شرکت در کلاس و امتحانات آن درس می‌باشد.

ماده ۱۳۰: کسانی که طبق ضوابط در امتحان یک درس قبول شده‌اند، نمی‌توانند مجدداً در امتحان آن درس شرکت نمایند.

تبصره: حضور در امتحانات جبران کسری معدل مطابق ضوابط مربوطه بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۳۱: افرادی که حذف درس، غیبت غیرموجه یا انصراف در جلسه امتحان دارند موظف هستند در اولین نیم‌سال تحصیلی بعدی ارائه درس، ضمن حضور مستمر در کلاس، در امتحان آن درس شرکت کنند.

ماده ۱۳۲: ورود نمره هر درس از روز امتحان آن درس تا ۱۰ روز، مجاز می‌باشد.

ماده ۱۳۳: درخواست تجدیدنظر، حداکثر تا یک هفته پس از اعلام نتایج، طبق ضوابط و از طریق سامانه پذیرفته می‌شود.

تبصره: پس از نهایی شدن نمرات در مدرسه، ورود و ویرایش نمرات مجاز نمی‌باشد و در صورت نیاز به بازشدن دسترسی، تصمیم‌گیری بر عهده مدیریت استان می‌باشد.

ماده ۱۳۴: تقاضای تجدید نظر در مورد نمرات بین ۸ تا ۱۴ پذیرفته می‌شود.

تبصره: پذیرش درخواست تجدیدنظر در غیر موارد فوق، بر عهده شورای مدرسه است.

ماده ۱۳۵: نمرات همه دروس، اعم از قبولی و عدم قبولی، جزو سوابق تحصیلی طلبه ثبت و در معدل آن نیم‌سال و سال تحصیلی محاسبه می‌گردد و معدل نهایی سطح تحصیلی تنها از دروس قبولی طلبه، محاسبه می‌گردد.

تبصره: نمره‌های عدم قبولی، در معدل کل و سطح تحصیلی مورد محاسبه قرار نمی‌گیرد.

ب) امتحانات شفاهی

مقدمه

به منظور ارتقای توانمندی و سنجش علمی، ارتقاء سطح علمی و آموزشی طلاب و

همچنین ارزیابی قدرت بیان و تجزیه و تحلیل مطالب، از طلاب واجد شرایط در برخی از دروس بر اساس شرایط و ضوابطی که در ادامه آمده است، علاوه بر امتحان کتبی، امتحان شفاهی نیز اخذ می‌گردد

ماده ۱۳۶: در تعدادی از دروس، در سطح یک حسب آیین‌نامه مربوطه، امتحان شفاهی به عمل خواهد آمد و نمره نهایی آن دروس، معدل آزمون‌های کتبی و شفاهی آن درس خواهد بود.

ماده ۱۳۷: برگزاری امتحان شفاهی برعهده مدیریت مدرسه و توسط اساتید دارای مجوز مربوطه از معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، می‌باشد.

ماده ۱۳۸: برگزاری امتحان شفاهی در مدارس فاقد مجوز برگزاری امتحان شفاهی، برعهده مدیریت استانی و در شهر قم برعهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم می‌باشد.

تبصره: تعیین شرایط، ارزیابی و صدور مجوز امتحان شفاهی برای استاد و برگزارکننده،

توسط معاونت آموزش ستاد، تعیین و ابلاغ می‌گردد.

ماده ۱۳۹: اطلاع‌رسانی، تعیین مکان امتحان و ... بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۱۴۰: طلاب پس از گذراندن کامل ساعات هر درس مجاز به شرکت در امتحان شفاهی آن درس هستند.

ماده ۱۴۱: بررسی شرایط متقاضیان و ثبت‌نام کنندگان در آزمون بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۱۴۲: دروس دارای امتحان شفاهی در سطح یک به شرح ذیل می‌باشد:

عنوان درس	محدوده آزمون
تجوید (۲ مقطع سیکل) تجوید (مقطع دیپلم و دانشگاهی)	تمام محدوده درس
نحو ۷	نحو ۶ و ۷
اصول ۴	اصول ۲، ۳ و ۴
فقه ۴ (مقطع سیکل)، فقه ۳ بخش دوم (مقطع دیپلم و دانشگاهی)	فقه ۳ و ۴ (مقطع سیکل) فقه ۳ بخش ۱ و ۲ (مقطع دیپلم و دانشگاهی)

تبصره: نمره امتحان شفاهی هر درس با نمره امتحان کتبی آن درس جمع شده و معدل نمرات (کتبی و شفاهی)، نمره آن درس محسوب می‌شود.

ج) برگزاری آزمون و اعلام نتایج

ماده ۱۴۳: رعایت نکات ذیل در خصوص جلسه آزمون ضروری می‌باشد:

- ۱) مشخص کردن محدوده آزمون توسط استاد و ارائه زمان مورد نیاز برای مرور مباحث به طلاب؛
- ۲) عدم استفاده از کتاب و جزوات دارای شرح، ترجمه و ...؛
- ۳) رعایت نکات مرسوم جلسات آزمون؛
- ۴) ضبط جلسات؛
- ۵) مد نظر قرار دادن کل محدوده مصوب در هنگام امتحان؛
- ۶) ثبت نمره و امتیاز مستقل به ازای هر یک

از معیارها (عبارت‌خوانی، فهم مطلب، تطبیق و سؤالات علمی).

ماده ۱۴۴: حضور دو ممتحن در جلسه امتحان شفاهی الزامی می‌باشد.

ماده ۱۴۵: تکمیل فرم ارزیابی به صورت مستقل توسط هر استاد برای هر طلبه ضروری بوده و جمع‌بندی امتیازات نهایی و ثبت در سامانه توسط برگزارکننده امتحان انجام می‌شود.

ماده ۱۴۶: معیار محاسبه نمره شفاهی بر اساس جدول ذیل می‌باشد:

جمع کل	معیار محاسبه نمره				عناوین درس
	سؤال علمی	تطبیق با متن	فهم و توضیح مطلب	عبارت خوانی ^{۳۱}	
۲۰	۵	-	-	۱۵	تجوید ^{۳۲} (مقطع سیکل) تجوید (مقطع دیپلم و دانشگاهی)
۲۰	۳	۵	۵	۷	نحو ۷
۲۰	۳	۷	۷	۳	اصول ۴
۲۰	۳	۷	۷	۳	فقه ۴ (مقطع سیکل) فقه ۳ بخش ۲ (مقطع دیپلم و دانشگاهی)
۲۰	۳	۷	۷	۳	فقه ۱۰ بخش دوم (مقطع سیکل) فقه ۱۰ (مقطع دیپلم و دانشگاهی)

:۱۴۷

حداقل نمره برای قبولی در امتحان شفاهی،

کسب نمره ۱۲ می‌باشد.

ماده ۱۴۸: زمان‌بندی اعلام نتایج نهایی و رسیدگی به اعتراضات بر عهده برگزارکننده امتحان شفاهی می‌باشد.

ماده ۱۴۹: طلاب متقاضی بررسی مجدد نتایج امتحان با داشتن شرایط ذیل می‌توانند، درخواست مکتوب خود را به برگزارکننده امتحان ارائه نمایند:

(۱) کسب نمره ۸ تا ۱۴؛

(۲) گذشتن حداکثر سه روز از زمان اعلام نتایج؛

ماده ۱۵۰: بررسی مجدد نتیجه امتحان توسط یک استاد ممتحن شفاهی غیر از اساتید ممتحن برگزاری جلسه انجام می‌گیرد.

ماده ۱۵۱: در بررسی مجدد، نظر استاد سوم ملاک عمل خواهد بود و پس از انجام بررسی مجدد، انصراف از آن پذیرفته نیست.

ماده ۱۵۲: در صورت عدم حضور یا ترک جلسه امتحان بدون عذر موجه، یک نوبت امتحانی محاسبه شده و طلبه به مدت سه ماه از ثبت نام امتحان شفاهی محروم و در صورت

تکرار (عدم حضور یا ترک جلسه) مدت محرومیت به یک سال افزایش می‌یابد.^۱

تبصره ۱: تشخیص موجه بودن غیبت بر عهده معاون آموزش مدرسه است.

تبصره ۲: در صورت منع یا انصراف از تحصیل، اخذ امتحان شفاهی منوط به بررسی وضعیت آموزشی، در شورای مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: تقاضای تعویق یا انصراف از امتحان شفاهی تا ده روز قبل از برگزاری آن، بلامانع است.

ماده ۱۵۳: در صورت عدم کسب نمره قبولی و یا غیبت در جلسه امتحان^۲ به ترتیب مراحل ذیل عمل می‌شود:

مرحله اول: حضور در جلسه امتحان شفاهی تجدیدی^۳ حداکثر تا دو هفته؛

۱. به کلیه پیشامدهایی که از لحاظ روحی، جسمی یا اخلاقی موجب شود فرد امکان شرکت در جلسه امتحان را نداشته باشد عذر موجه اطلاق می‌شود.

۲. طلاب واجد شرایط جزو کسانی محسوب می‌شوند که حداقل یک بار در آزمون شرکت کرده‌اند و قبول نشده‌اند.

۳. مراحل و ضوابط ثبت‌نام از متقاضیان حضور در امتحانات تجدید شفاهی مانند دیگر طلاب، می‌باشد.

مرحله دوم^۱: در صورت عدم موفقیت در مرحله قبل، انتخاب درس^۲ به صورت حضوری در نیم‌سال تحصیلی بعدی با استادیار، در صورت صلاحدید و اجازه شورای مدرسه^۳.

مرحله سوم: انتخاب درس و حضور مستمر در کلاس طبق ضوابط با محاسبه ساعات درس در اولین نیم‌سال بعدی ارائه درس به صورت رسمی.

تبصره ۱: ساعات درس خوانده شده در مرحله دوم، جزو سقف ساعات انتخاب درس محاسبه نمی‌گردد.

تبصره ۲: تشخیص و تعیین مقدار ساعت‌های درس استادیاری حسب مورد (با رعایت این نکته که تعداد ساعات درس از حداقل ۵۰ درصد ساعات مصوب درسی نباید تقلیل یابد) برعهده گروه علمی - تربیتی مربوطه در مدرسه است.

۱. مراحل دوم و سوم در حکم کارگاه آموزشی برای طلاب مذکور می‌باشد.

۲. منظور دروسی است که دارای امتحان شفاهی می‌باشد.

۳. تعیین استادیار بر اساس ضوابط ابلاغی معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، بر عهده مدیر مدرسه می‌باشد.

تبصره ۳: اخذ تحقیق کلاسی، برای طلاب
مذکور، الزامی نمی‌باشد ولی سایر موارد
فعالیت‌های کلاسی همانند دیگر طلاب،
الزامی می‌باشد.

ماده ۱۵۴: نظارت بر حسن اجرای امتحان
شفاهی بر عهده مدیریت استانی و در قم
بر عهده مرکز امور واحدهای آموزشی قم
می‌باشد.

فصل پنجم: ارزیابی پیشرفت تحصیلی^۱

ماده ۱۵۵: شیوه معدل‌گیری از دروس در این برنامه آموزشی به صورت زیر می‌باشد:

الف) معدل نیم‌سال و سال تحصیلی، از نمرات همه درس‌ها، اعم از قبولی و مردودی، محاسبه می‌شود؛

ب) معدل هر سطح تحصیلی، از نمرات قبولی همه درس‌های آن سطح، محاسبه می‌شود.

۱۵۶: شیوه محاسبه معدل، به روش ذیل است:

...+ (مقدار ساعت هر درس × نمره همان درس) + (مقدار ساعت هر درس × نمره

همان درس)

معدل =

مجموع ساعات درسی

ماده ۱۵۷: طلابی که میانگین نمرات ایشان

۱. این شیوه معدل‌گیری بر اساس مصوبه ۱۰۹۲ تاریخ ۹۶/۷/۲۱ می‌باشد و پس از آماده شدن سامانه اعمال خواهد شد و تا قبل از آمادگی سیستم به شیوه سابق ارزیابی انجام می‌شود.

در پایان سطح حداقل ۱۴ باشد، می‌توانند مطابق ضوابط، جهت اخذ مدرک اقدام کنند.

ماده ۱۵۸: در صورتی که معدل سطح طلبه کمتر از ۱۴ باشد، در مدت مجاز تحصیل می‌تواند از درس‌هایی که نمره کمتر از ۱۴ دارد انتخاب درس کند و فقط در امتحان آن درس شرکت کند تا میانگین کل نمرات خود را جبران نماید.

تبصره: بالاترین نمره از میان نمره‌های اخذ شده به عنوان نمره نهایی و ملاک محاسبه در معدل سطح خواهد بود.

بخش چهارم:
خدمات آموزشی

فصل اول: مرخصی تحصیلی

ماده ۱: طلاب در مواقع ضروری می‌توانند مطابق ضوابطی که در ادامه آمده است، از مرخصی تحصیلی استفاده نمایند.^۱

ماده ۲: استفاده از مرخصی حداکثر تا ۱۰ روز در هر نیم‌سال تحصیلی در موارد ضروری و پس

۱. در جدول ذیل میزان مرخصی و مرجع تأیید کننده آن جهت اختصار آمده است:

ردیف	میزان مرخصی درخواست شده	مرجع تأیید کننده
۱	کمتر از ده روز	مدیر مدرسه
۲	از ده روز تا کمتر از یک نیم سال	شورای مدرسه
۳	یک نیم سال کامل	شورای مدرسه
۴	دو نیم سال کامل	شورای مدرسه
۵	بیش از دو نیم سال	شورای استان

از اخذ مجوز از معاون آموزش مدرسه، مجاز می‌باشد.

ماده ۳: مرخصی بیش از ۱۰ روز (تا کمتر از یک نیم‌سال تحصیلی) برای یک یا چند درس و همچنین مرخصی تا حداکثر دو نیم‌سال (متوالی یا غیرمتوالی) در سطح یک و همچنین دو نیم‌سال (متوالی یا غیرمتوالی) در مجموع سطح دو و سه در طول مدت تحصیلی، در صورت ضرورت و با مجوز شورای مدرسه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱: تا قبل از رسیدگی به درخواست مرخصی و تأیید آن، طلبه موظف به شرکت در کلیه برنامه‌های آموزشی مدرسه به صورت منظم می‌باشد.

تبصره ۲: در سال اول تحصیلی، مرخصی تحصیلی مجاز نیست.

تبصره ۳: مرجع تشخیص ضرورت، شورای مدرسه است.

ماده ۴: شورای مدرسه می‌تواند در خصوص حذف درس یا عدم آن به دلیل عدم حضور

در کلاس درس در مدت مرخصی تصمیم‌گیری نماید.

ماده ۵: مرجع تصمیم‌گیری در خصوص درخواست مرخصی بیشتر از موارد مذکور، تمدید و یا اضافه کردن مرخصی (تا حداکثر یک سال دیگر) شورای آموزش استان می باشد.

ماده ۶: مدت زمان مرخصی جزء حداکثر سنوات مجاز تحصیل محسوب می گردد.

ماده ۷: در صورت استفاده از مرخصی نیم سال یا سالانه، امکان حضور در امتحانات وجود ندارد.

تبصره: با مجوز شورای رسیدگی کننده به مرخصی نیم سال تحصیلی طلاب، شرکت در امتحانات دروس کم حجم (مطالعاتی) بلامانع می باشد.

ماده ۸: شرایط استفاده از مرخصی نیم سال به شرح ذیل می باشد:

- (۱) فعال بودن پرونده تحصیلی؛
- (۲) گذشتن حداقل یک سال تحصیلی

- موفقیت‌آمیز بعد از پذیرش رسمی؛
- (۳) عدم استفاده از مرخصی تحصیلی به مقدار
مجاز در سنوات گذشته در آن سطح؛
- (۴) نداشتن موارد منع از تحصیل؛^۱

۱. مطابق ماده ۲۸ فصل پنجم همین بخش.

فصل دوم:

انتقالات

ماده ۹: انتقال طلبه از مدرسه‌ای به مدرسه دیگر،

با شرایط ذیل امکان‌پذیر است:

الف) فعال بودن پرونده تحصیلی؛

ب) اشتغال به تحصیل، حداقل به مدت یک

سال تحصیلی در مدرسه مبدأ؛

ج) موافقت مدیر مدرسه مبدأ و مقصد و تأیید

مدیریت استان مبدأ و مقصد.^۱

ماده ۱۰: درخواست انتقال در سطح یک، برای

یک مرتبه بلامانع می‌باشد و در صورت

ضرورت، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش

استان مبدأ می‌باشد.

ماده ۱۱: انتقال طلاب دارای مدرک سیکل از

مدارس مجری برنامه آموزشی جدید تنها به

مدارس مجری برنامه جدید در همان مقطع

۱. اعلام موافقت‌ها از طریق سامانه به صورت R انجام می‌پذیرد.

و همچنین انتقال طلاب دارای مدرک دیپلم تنها به مدارس مجری برنامه آموزشی جدید که دارای مقطع ورودی دیپلم و یا دانشگاهی هستند، مجاز می‌باشد.

تبصره ۱: در صورت ضرورت انتقال افراد مذکور، به مدارسی با مدرک تحصیلی نامتناسب، مرجع تصمیم‌گیری شورای آموزش استان می‌باشد.

تبصره ۲: انتقال طلاب مذکور به مدارس سایر مقاطع پس از سال سوم تحصیلی، با تأیید شورای آموزش استان بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۲: انتقال طلاب تحت پوشش برنامه جدید آموزشی به مدارس مجری برنامه جاری آموزشی و بالعکس پس از تأیید درخواست، توسط شورای آموزش استان و تنها بر اساس جدول تطبیق دروس (مندرج در فصل سوم همین بخش) امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۱۳: زمان انتقالات، از پایان امتحانات نیم‌سال دوم و تا پیش از شروع سال تحصیلی جدید است.

ماده ۱۴: طلبه تا پیش از نهایی شدن انتقال و تغییر کد محل تحصیل، از طلاب مدرسه مبدأ محسوب می‌شود و طبق ضوابط باید حضور مستمر در درس داشته و از کلیه مزایای آموزشی و خدماتی در مدرسه مبدأ برخوردار است.

ماده ۱۵: انتقال به مدارس متفرقه و خارج از برنامه مرکز مدیریت به منزله ترک تحصیل بوده و نمرات و سایر سوابق آموزش تولید شده در این مدارس در مدت مذکور کان لم یکن تلقی شده و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به شرکت مجدد در امتحانات، مطابق ضوابط مربوطه می‌باشد.

ماده ۱۶: انتقال طلبه از مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه خراسان و اصفهان و بالعکس فقط از طریق معاونت آموزش ستاد صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۷: طلابی که پرونده آن‌ها به جهت موارد منع از تحصیل در شورای مربوطه مورد رسیدگی قرار می‌گیرد پس از اخذ مجوز ادامه تحصیل، حداقل به مدت یک سال مجاز به

انتقال به خارج از استان نمی‌باشند.

تبصره: در صورت درخواست طلبه و موافقت

مدیریت استانی مبدأ و مقصد، انتقال طلاب
مذکور بلامانع می‌باشد.

ماده ۱۸: انتقال اجباری طلاب مجاز نبوده و

در صورت لزوم و پس از بررسی در شورای

تصمیم‌گیرنده^۱، همان شورا موظف به یافتن

مدرسه جدید برای طلبه مذکور می‌باشد.

۱. مطابق آیین‌نامه منع و انصراف از تحصیل (مندرج در فصل پنجم
همین بخش)

فصل سوم:

شیوه‌نامه تطبیق‌سازی دروس در انتقالات

ماده ۱۹: انتقال طلاب بین برنامه‌های آموزشی جدید و جاری حوزه‌های علمیه بر اساس ضوابط مربوطه بلامانع می‌باشد.

ماده ۲۰: جداول تطبیق‌سازی دروس گذرانده شده طلاب متقاضی انتقال بین برنامه‌های آموزشی جدید و جاری حوزه‌های علمیه به شرح ذیل می‌باشد:

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)	ملاحظات (مخصوص انتقال)
صرف ۱	صرف ۱ و ۲	نیاز به ارائه صرف ۱ وجود ندارد. فقط صرف ۲ کفایت می‌کند.	در صورت انتقال از برنامه جدید به جاری در صورت تکمیل صرف ۱ و ۲ و ۳ از ارائه صرف ۴ معاف می‌باشد.
صرف ۲	صرف ۳ و ۴		
نحو ۱	نحو ۱ و ۲		

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)	ملاحظات (مخصوص انتقال)
نحو ۲	نحو ۳	نیاز به ارائه نحو ۲ وجود ندارد. فقط نحو ۳ کفایت می‌کند.	
احکام ۱	احکام ۱		
احکام ۲	احکام ۲		
عقاید ۱	معارف و عقاید ۱		
تجوید	تجوید ۱ و ۲	مقطع دیپلم و دانشگاه فقط تجوید ۲	مقطع دیپلم و دانشگاه فقط تجوید ۲
اخلاق نظری ۱	اخلاق اسلامی ۱ و ۲		
منطق ۱	منطق ۱		
تاریخ ۱	تاریخ اسلام ۱	فقط امتحان بدون کلاس	
قرآن ۱	آشنایی محتوایی با قرآن ۱	فقط امتحان بدون کلاس	
نحو ۳	نحو ۴		
نحو ۴			
نحو ۵	نحو ۵		
نحو ۶			
منطق ۲	منطق ۲		
منطق ۳			
منطق ۴	منطق ۳		
عقاید ۲	معارف و عقاید ۲		
اخلاق نظری ۲	اخلاق اسلامی ۳ و ۴		
تاریخ ۲	تاریخ اسلام ۱	فقط امتحان بدون کلاس	
قرآن ۲	آشنایی محتوایی با قرآن ۲	فقط امتحان بدون کلاس	

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)	ملاحظات (مخصوص انتقال)
اخلاق نظری ۳	اخلاق اسلامی ۵		
بلاغت ۱	بلاغت ۱ و ۲		
بلاغت ۲	بلاغت ۳		
تاریخ ۳	تاریخ اسلام ۲		
تجزیه و ترکیب	تجزیه و ترکیب ۱ و ۲	در صورت انتقال از جدید به جاری گذراندن یکی از تجزیه و ترکیب‌ها در برنامه جدید کفایت می‌کند و با کل تجزیه و ترکیب برنامه جاری تطبیق می‌خورد.	
عقاید ۳	عقاید ۳		
عقاید ۴	عقاید ۴		
قرآن ۳	آشنایی محتوایی با قرآن ۳		
نحو ۷	نحو ۶		
نحو ۸			
نحو ۹	نحو ۷		
نحو ۱۰			
اصول فقه ۱	اصول فقه ۱ بخش ۱		
اصول فقه ۲	اصول فقه ۱ بخش ۲		
تاریخ ۴	تاریخ اسلام ۲		
عقاید ۵	معارف و عقاید ۵		
عقاید ۶	(جلد ۱)		
نهج البلاغه ۱	نهج البلاغه		
قرآن ۴	آشنایی محتوایی با قرآن ۴		
تاریخ ۵	تاریخ اسلام ۲		
قرآن ۵	آشنایی محتوایی با قرآن ۵		
آیین نگارش	زبان و ادبیات فارسی		

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)	ملاحظات (مخصوص انتقال)
تاریخ ۶	معارف و عقاید ۵ (ج ۲)		
علوم قرآن	علوم قرآنی		
حکومت اسلامی	تاریخ انقلاب		
علوم حدیث	علوم حدیث		
آشنایی با فلسفه	حکمت اسلامی		
اصول فقه ۳	اصول فقه ۲		
اصول فقه ۴	اصول فقه ۳		
اصول فقه ۵	اصول فقه ۳		
اصول فقه ۶	اصول فقه ۴		
فقه ۱	فقه ۳ (بخش ۱) {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۲	فقه ۳ (بخش ۱) {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۳	فقه ۳ (بخش ۲) {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۴	فقه ۳ (بخش ۲) {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۵	فقه ۴ {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۶	فقه ۵ {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۷	فقه ۶ {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۸	فقه ۷ {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۹	فقه ۸ {دپلم و دانشگاهی}		
فقه ۱۰	فقه ۹ {دپلم و دانشگاهی}		

عنوان درس در برنامه آموزشی جاری	عنوان درس در برنامه آموزشی جدید	ملاحظات (مخصوص تکمیل نواقص)	ملاحظات (مخصوص انتقال)
فقه ۱۱	فقه ۱۰ {دیپلم و دانشگاهی}		
فقه ۱۲	فقه ۱۰ {دیپلم و دانشگاهی}		
فقه ۱	فقه ۳ {بخش ۱} {سیکل}		
فقه ۲	فقه ۳ {بخش ۲} {سیکل}		
فقه ۳	فقه ۴ {سیکل}		
فقه ۴	فقه ۴ {سیکل}		
فقه ۵	فقه ۵ {سیکل}		
فقه ۶	فقه ۶ {سیکل}		
فقه ۷	فقه ۷ {سیکل}		
فقه ۸	فقه ۸ {سیکل}		
فقه ۹	فقه ۹ {سیکل}		
فقه ۱۰	فقه ۱۰ {بخش ۱} {سیکل}		
فقه ۱۱	فقه ۱۰ {بخش ۲} {سیکل}		
فقه ۱۲	فقه ۱۰ {بخش ۲} {سیکل}		

ماده ۲۱: کارنامه تطبیق سازی دروس گذرانده
شده طلاب متقاضی انتقال بین برنامه‌های
آموزشی
جدید و جاری حوزه‌های علمیه در مقاطع

کارنامه تطبیقی برنامه جاری جدید (مقطع دیپلم و دانشگاهی) بر اساس جدول تطبیق												فرم شماره ۱ محل اسکان عکس	
نام: _____ نام خانوادگی: _____ نام پدر: _____ ش.ب.تخصصی: _____ ت.ت.د. / / ۱۳ _____ محل صدور: _____ کد ملی: _____													
س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع.	پرتقمه جاری	۱ احکام	۲ احکام	۱ اختلاف	۱ تاریخ	۱ قرآن	۱ توحید	۱ صرف	۲ صرف	۱ عقاید	۱ منطق	۱ نحو	۲ نحو
	پرتقمه جدید	۱ احکام	۲ احکام	۱ اختلاف	۱ تاریخ اسلام	۱ التئانی با قرآن	۲ توحید	۳ صرف	۲ صرف	۱ عقاید	۱ منطق	۱ نحو	۲ نحو
	نمره												
	تاریخ												
س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع.	پرتقمه جاری	۳ اختلاف	۲ تاریخ	۲ عقاید	۲ منطق	۳ منطق	۴ منطق	۲ نحو	۴ نحو	۵ نحو	۶ نحو	۳ قرآن	
	پرتقمه جدید	۳ اختلاف	۲ تاریخ اسلام	۲ معارف و عقاید	۲ منطق	۳ منطق	۴ نحو	۵ نحو	۶ نحو	۷ نحو	۸ نحو	۳ قرآن	
	نمره												
	تاریخ												
س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع.	پرتقمه جاری	۳ اختلاف	۳ اختلاف	۳ لغات	۲ تاریخ	۳ عقاید	۳ عقاید	۳ قرآن	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات
	پرتقمه جدید	۳ اختلاف	۳ اختلاف	۳ لغات	۲ تاریخ اسلام	۳ عقاید	۳ عقاید	۳ قرآن	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات	۳ لغات
	نمره												
	تاریخ												
س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع.	پرتقمه جاری	۱ اصول	۲ اصول	۳ تاریخ	۴ عقاید	۵ عقاید	۶ عقاید	۷ فقه	۸ فقه	۹ فقه	۱۰ فقه	۱۱ فقه	۱۲ فقه
	پرتقمه جدید	۱ اصول	۲ اصول	۳ تاریخ اسلام	۴ عقاید	۵ عقاید	۶ عقاید	۷ فقه	۸ فقه	۹ فقه	۱۰ فقه	۱۱ فقه	۱۲ فقه
	نمره												
	تاریخ												
س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع. س.ج.ع.ع.ع.	پرتقمه جاری	۳ اصول	۴ اصول	۵ تاریخ	۶ عقاید	۷ عقاید	۸ عقاید	۹ فقه	۱۰ فقه	۱۱ فقه	۱۲ فقه	۱۳ فقه	۱۴ فقه
	پرتقمه جدید	۳ اصول	۴ اصول	۵ تاریخ اسلام	۶ عقاید	۷ عقاید	۸ عقاید	۹ فقه	۱۰ فقه	۱۱ فقه	۱۲ فقه	۱۳ فقه	۱۴ فقه
	نمره												
	تاریخ												
مهر و امضای مدیر مدرسه													مهر و امضای مدیریت استان

فصل چهارم: مهمان

ماده ۲۲: اخذ درس به صورت مهمان، در صورت اضطرار و با موافقت مدیر مدرسه و مدیریت استان مبدأ و مقصد، در برخی از درس‌ها یا همه آن‌ها حداکثر در چهار نیم‌سال تحصیلی بلامانع می‌باشد.^۱

تبصره ۱: مهمان شدن طلبه در یک مدرسه، مشروط به گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی در مدرسه مبدأ است.

تبصره ۲: طلبه مهمان، موظف به تحصیل حضوری و طبق ضوابط در تمام دروس انتخابی مدرسه مبدأ و مقصد است.

تبصره ۳: مجموع ساعات انتخاب درس طلبه مهمان (در مدرسه‌های مبدأ و مقصد) نباید از

۱. موافقت‌های مدرسه‌ای و استانی مبدأ و مقصد از طریق سامانه به صورت R انجام می‌شود.

سقف مجاز تجاوز کند.

تبصره ۴: اضافه کردن مجوز اخذ درس به صورت مهمان تا دو نیم سال دیگر با مجوز شورای مدرسه مبدأ و موافقت مدرسه مقصد بلامانع خواهد بود.

ماده ۲۳: طلبه موظف به انتخاب درس و حضور در کلاس و شرکت در امتحانات در مدرسه مقصد مطابق آیین‌نامه آموزشی است.

ماده ۲۴: ثبت و نگهداری همه اسناد و اطلاعات آموزشی طلبه در سامانه، توسط مدرسه مقصد انجام می‌شود.

ماده ۲۵: طلبه مهمان موظف به رعایت همه قوانین مدرسه مقصد می‌باشد.

ماده ۲۶: بهره‌مندی طلبه مهمان از مزایا و خدمات حوزوی در همان مدرسه مبدأ استمرار می‌یابد.

ماده ۲۷: مهمان شدن طلبه فقط بین مدارس مجری برنامه آموزشی جدید با رعایت مقطع سیکل، دیپلم و دانشگاهی صورت می‌گیرد.

فصل پنجم: منع و انصراف از تحصیل

الف) منع از تحصیل

ماده ۲۸: در موارد آموزشی ذیل طلبه از ادامه تحصیل منع می‌شود:

۱) حذف کلیه دروس یک نیم‌سال به دلیل غیبت؛

۲) غیبت در کلیه امتحانات دروس انتخابی یک نیم‌سال؛

۳) عدم قبولی در هیچ یک از دروس انتخابی در دو نیم‌سال متوالی یا سه نیم‌سال غیرمتوالی؛

۴) عدم رشد تحصیلی مناسب (عدم قبولی حداقل به مقدار ۱۵۰۰ ساعت - در طول ۶ نیم‌سال)؛

۵) عدم حضور و ترک تحصیل بیش از یک نیم‌سال بدون اطلاع قبلی و بدون عذر موجه.

تبصره ۱: در صورت منع طلبه‌ای از تحصیل، ادامه تحصیل وی منوط به بررسی وضعیت

آموزشی او در شورای مربوطه و مطابق ضوابط مندرج در جدول ذیل می‌باشد:

موضوع	توضیحات و علت	مرجع تصمیم‌گیری	عنوان حکم صادره	ملاحظات
تحقق هریک از موارد ۱ تا ۴	تحقق هریک از موارد ۱ تا ۴	شورای مدرسه	حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه	شورا می‌تواند نسبت به صدور حکم مبنی بر «منع از تحصیل» و یا «اخذ تعهد مبنی بر ادامه تحصیل به شرط جبران عدم رشد تحصیلی تا حداکثر دو نیم‌سال دیگر» اقدام نماید و در صورت ادامه وضعیت «عدم رشد تحصیلی»، حکم «منع از تحصیل» برای طلبه صادر می‌شود.
	تحقق مورد ۴ بعد از اخذ تعهد کتبی و گذشت دو نیم‌سال دیگر	-	منع از تحصیل	
مورد ۵ تحقق	عدم عذر موجه برای ترک تحصیل	-	منع از تحصیل	

تبصره ۲: در صورت تحقق هر یک از موارد مذکور مدیر مدرسه می‌تواند حسب مورد طلبه را تا قبل از تعیین تکلیف ملزم به فعالیت‌های تحصیلی نماید و در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل به فعالیت‌های درسی وی ترتیب اثر داده خواهد شد.

ماده ۲۹: در صورت تحقق هریک از موارد منع موقت (مذکور در ماده ۲۸)، مدیر مدرسه موظف به تنظیم و ارائه گزارش به شورای مدرسه می‌باشد.

ماده ۳۰: در مواردی که عنوان حکم عبارت «حسب مورد و با توجه به شرایط طلبه»، ذکر شده است، مرجع رسیدگی‌کننده می‌تواند نسبت به صدور حکم «جواز ادامه تحصیل مشروط یا غیرمشروط و یا حکم به منع از تحصیل» اقدام نماید.

تبصره: در صورت صدور حکم منع از تحصیل توسط شورای مدرسه، لازم است حکم صادره به تأیید معاونت آموزش استان برسد.

ب) انصراف از تحصیل

ماده ۳۱: انصراف از تحصیل فقط به درخواست خود طلبه صورت می‌پذیرد و هرگونه تقاضای انصراف از تحصیل باید به صورت کتبی به شورای مدرسه ارائه شود و پس از تأیید، انصراف قطعی خواهد شد.

ماده ۳۲: هیچ واحد آموزشی و یا مدیریتی نمی‌تواند نسبت به اجبار طلبه به انصراف از تحصیل اقدام نماید.

ماده ۳۳: تحصیل هم‌زمان در سایر نهادهای آموزشی در سطوح تحصیلات تکمیلی بدون اخذ مجوزهای لازم، انصراف از تحصیل تلقی می‌شود.

ماده ۳۴: بازپس‌گیری تقاضای انصراف از تحصیل حداکثر تا یک ماه پس از تاریخ درخواست، بلامانع است.

تبصره ۱: در صورت درخواست بازگشت به تحصیل قبل از رسیدن غیبت‌ها به سقف مجاز، مدیر مدرسه می‌تواند نسبت به ادامه تحصیل تصمیم‌گیری نماید و در صورت تجاوز مدت مذکور از حد مجاز، مطابق شرایط مذکور در بند «ج» (بازگشت به تحصیل) در همین فصل اقدام می‌شود.

تبصره ۲: مدرسه موظف به اعلام انصراف طلبه به مدیریت استان می‌باشد.

(ج) بازگشت به تحصیل

ماده ۳۵: تقاضای بازگشت به تحصیل در

صورت عدم تکمیل مقطع تحصیلی با رعایت
شرایط ذیل در شورای مربوطه مورد بررسی
قرار می‌گیرد:

(۱) دارا بودن حداقل یک سال تحصیلی

موفقیت‌آمیز قبل از انفصال؛

(۲) برخورداری از رشد تحصیلی مناسب در

سنوات تحصیلی قبل از انفصال (نداشتن

هیچ‌یک از موارد منع از تحصیل)؛

(۳) وجود انگیزه کافی برای بازگشت؛

(۴) وجود عذر موجه برای انفصال؛

(۵) نداشتن مشکل صیانتی؛

(۶) نداشتن مشکل نظام وظیفه.

ماده ۳۶: تقاضای بازگشت به تحصیل پس از

انفصال تا حداکثر چهار نیم‌سال تحصیلی در

شورای مدرسه مطرح و بر حسب شرایط طلبه

تصمیم‌گیری می‌شود.

ماده ۳۷: رأی نهایی طلاب دارای شرایط مذکور

در ماده ۳۵، پس از قبولی طلبه در آزمون علمی

صادر خواهد شد.

تبصره: «ارزیابی علمی» به صورت شفاهی

و توسط معاونت آموزش مدیریت‌های استانی مطابق ضوابط ابلاغی برگزار می‌گردد.

ماده ۳۸: تقاضای بازگشت به تحصیل پس

از انفصال پنج نیم سال تحصیلی به بالا با شرایط ذیل در شورای مدرسه و در غیر این صورت در شورای آموزش استان بررسی و حسب شرایط طلبه تصمیم‌گیری می‌شود:

۴) اشتغال به تبلیغ تمام‌وقت؛

تدریس در مراکز حوزوی؛

بیماری مانع از تحصیل (بیماری خود یا بیماری بستگان درجه اول).

ماده ۳۸: احکام باید به استناد مدارک معتبر

و رسمی و همچنین پوشش‌دهنده تمام زمان انفصال صادر شود.

ماده ۳۹: در صورت صدور حکم بازگشت به

تحصیل در اثناء سال تحصیلی، در صورتی که مدت عدم حضور بیش از مجموع سقف مجاز غیبت و مرخصی باشد، مرجع تعیین جواز حضور طلبه در ادامه جلسات درس و یا امتحان شورای رسیدگی‌کننده می‌باشد.

ماده ۴۰: بعد از صدور مجوز بازگشت به تحصیل در صورت تحقق مجدد هریک از موارد مذکور در ماده ۲۸ پرونده طلبه جهت رسیدگی، به شورای آموزش استان ارجاع می‌گردد.

ماده ۴۱: در صورت صدور مجوز ادامه تحصیل، طلبه موظف به حضور منظم در کلاس و عمل مطابق با حکم شورا بوده و پس از گذشت یک سال در صورت رشد تحصیلی مناسب و عمل به تعهدات آموزشی خود می‌تواند مطابق ضوابط درخواست انتقال به استانی دیگر داشته باشد.

تبصره: در صورت صدور حکم به انتقال و تغییر محل تحصیل، انتقال پس از هماهنگی‌های لازم با مدرسه و مرکز مدیریت استان مقصد توسط شورای صادرکننده حکم و با رعایت ضوابط انتقال صورت می‌پذیرد.

ماده ۴۲: بازگشت به تحصیل پس از اتمام هر مقطع در صورت انفصال از تحصیل، تابع ضوابط مربوط به ثبت نام و پذیرش می‌باشد.

فصل ششم:

رسیدگی به امور تحصیلی طلاب

مقدمه:

در مواردی از آیین‌نامه‌های آموزشی، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص وضعیت تحصیلی طلاب (مانند صدور حکم منع از تحصیل، بررسی درخواست‌های مربوط به مرخصی، انصراف و بازگشت به تحصیل طلاب) نیاز به تشکیل جلسات مشورتی و تخصصی دارد. از همین رو در ذیل آیین‌نامه‌های مربوط، نحوه رسیدگی به درخواست‌های طلاب ذکر شده است. لذا انتظار می‌رود مدیران مدارس علمیه و مدیریت‌های استانی، جهت تسهیل و تسریع در رسیدگی به امور تحصیلی طلاب، خصوصاً برخی از موارد خاص، مطابق آیین‌نامه‌های مربوطه، اقدام نمایند.

در این فصل برخی از موارد مشترک در همه آیین‌نامه‌های تحصیلی، ارائه شده تا ضمن تأکید بر رسیدگی به موقع و دقیق نسبت به

وضعیت تحصیلی طلاب، مواردی که نیاز به توضیح بیشتر داشته است ذکر گردد.

■ شوراها و کمیسیون‌های مرتبط با دستورالعمل رسیدگی به امور تحصیلی طلاب:

ماده ۴۳: برخی از درخواست‌های تحصیلی و آموزشی طلاب باید در شورای مدرسه و یا شورای آموزش استان بررسی شود از همین رو تشکیل جلسات «شورای مدرسه» و «شورای آموزش استان» مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی، ضروری می‌باشد.

ماده ۴۴: تمام احکام صادره در شورای مدرسه، در خصوص امور تحصیلی طلاب، به معاونت آموزش استان ارسال می‌شود.

ماده ۴۵: جهت رسیدگی به امور تحصیلی طلاب در معاونت آموزش حوزه‌های علمیه، کمیسیونی با حضور معاون آموزش حوزه‌های علمیه (به عنوان رئیس)، مدیر امور تحصیلی، مدیر سنجش و پذیرش، دو نفر از کارشناسان آموزشی با تأیید معاون آموزش، تشکیل می‌گردد.

تبصره: حضور سایر کارشناسان، حسب

مورد با تأیید رئیس کمیسیون، بدون حق رأی، بلامانع می‌باشد.

ماده ۴۶: نظارت بر حسن اجرا و عملکرد در همه موضوعات تحصیلی طلاب حسب مورد بر عهده مدیریت استان و معاونت آموزش ستاد می‌باشد.

■ مراحل رسیدگی و صدور حکم در شورای مدرسه و شورای آموزش استان:

ماده ۴۷: مراجع تصمیم‌گیری در خصوص امور تحصیلی طلاب، به ترتیب شورای مدرسه، شورای آموزش استان و کمیسیون آموزش ستاد خواهند بود.

تبصره: کلیه موارد فراتر از شرح وظایف ذکر شده، پس از اخذ گزارش از شورای مدرسه و شورای آموزش استان، در کمیسیون آموزش ستاد، بررسی خواهد شد.

ماده ۴۸: مدت زمان گردش کار رسیدگی به یک پرونده و صدور حکم در شوراها و کمیسیون آموزش ستاد، نباید به گونه‌ای باشد که اصل موضوع پرونده را تحت الشعاع خود قرار

دهد، در غیر این صورت مرجع تصمیم، مدیر استان می‌باشد.

ماده ۴۹: احکام صادره باید مطابق ضوابط و آیین‌نامه‌های ابلاغی باشد در غیر این صورت این احکام در شورای مربوطه باطل و رسیدگی به احکام ارجاعی به شورای مذکور، در مرجع بالاتر بررسی می‌گردد.

ماده ۵۰: احکام صادره حداکثر تا یک هفته پس از صدور، توسط شورای رسیدگی‌کننده به طلبه و واحدهای مربوطه ابلاغ می‌گردد و واحد مربوطه موظف است ظرف یک ماه پس از دریافت آن، نتیجه اقدامات خود را به شورای صادرکننده اعلام نماید.

ماده ۵۱: حکم صادره توسط هریک از کمیسیون آموزش و یا شوراهای شوراهای، مجموعه‌ها و افراد تابعه لازم‌الاجرا است.

ماده ۵۲: طلبه می‌تواند حداکثر ظرف مدت ۵ روز از تاریخ دریافت حکم شورا، اعتراض خود را همراه مستندات به دبیر شورا جهت رسیدگی در شورا تسلیم کند.

ماده ۵۳: در صورت لزوم، شوراها موظف‌اند جهت تکمیل پرونده از واحدهای مربوطه استعلام لازم را انجام دهند.

ماده ۵۴: کلیه مدارک مربوط به امور تحصیلی طلاب، جزء اسناد محسوب شده و لازم است با رعایت مقررات، بایگانی و نگهداری شود.

ماده ۵۵: مسائلی که باید مطابق مصوبه ۹۹۸ شورای عالی حوزه‌های علمیه (آیین‌نامه انضباطی) پی‌گیری شود، صرفاً از طریق مفاد مصوبه مذکور اقدام می‌شود.

بخش پنجم:
تکمیل سطوح و
فارغ التحصیلی

فصل اول:

مقاطع حوزوی و فارغ‌التحصیلی از سطح یک

الف) مقاطع و سطوح حوزوی

ماده ۱: دروس علوم اسلامی در چهار مقطع یا سطح حوزوی (سطح یک تا چهار) و به تناسب اهداف هر سطح ارائه می‌گردد.

ماده ۲: سطح یک حوزه‌های علمیه، طی دو برنامه آموزشی و درسی جاری ۱ و جدید ۲ ارائه می‌گردد.

ماده ۳: در سطح دو، سه و چهار حوزه‌های

۱. عناوین دروس برنامه آموزشی جاری سطح یک حوزه‌های علمیه، بر اساس مصوبه ۳۹ شورای عالی و دیگر مصوبات و تصمیمات مربوطه مورد تأیید این شورا، تدوین و برنامه‌ریزی می‌شود.
۲. عناوین دروس برنامه آموزشی جدید سطح یک حوزه‌های علمیه، بر اساس مصوبه ۸۴۸ شورای عالی، تدوین و برنامه‌ریزی می‌شود.

علمیه، دروس علوم اسلامی با دو رویکرد عمومی و تخصصی ارائه می‌گردد و در سطوح تخصصی، رشته‌ها و گرایش‌های تخصصی علوم اسلامی در حوزه‌های دانشی مختلف، برنامه‌ریزی و ارائه می‌گردد.

ماده ۴: برنامه آموزشی سفیران هدایت، مطابق مصوبه ۹۳۶ شورای عالی، یکی از برنامه‌های آموزشی رسمی حوزه‌های علمیه می‌باشد که در دو مقطع (سطح دو و سطح سه)، اجرا می‌گردد.

تبصره ۱: سطح دو، اولین مقطع از این برنامه آموزشی می‌باشد که داوطلبان ورود به حوزه‌های علمیه با داشتن مدرک دیپلم و بالاتر، می‌توانند در این برنامه آموزشی ثبت‌نام کنند.

تبصره ۲: سطح سه این برنامه آموزشی به صورت تخصصی و در چندین گرایش برگزار می‌گردد و اختصاص به فارغ‌التحصیلان سطح دو این برنامه دارد.

ب) فارغ‌التحصیلی از سطح یک

ماده ۵: طلبه موظف به تکمیل سطح تحصیلی و ادامه تحصیل در سطح دو به صورت حضوری است.

تبصره: چنانچه طلبه‌ای به دلیل اشتغال تمام وقت، امکان تحصیل حضوری نداشته باشد، ادامه تحصیل وی، بعد از اتمام سطح یک طبق ضوابط به صورت آموزش غیرحضوری است.

ماده ۶: شرط ارتقاء از یک سطح به سطح دیگر، گذراندن همه دروس آن سطح مطابق برنامه مصوّب و براساس آیین‌نامه آموزشی می باشد.

ماده ۷: طلبه در صورت کسب حداقل معدل ۱۴ در هر سطح، آن سطح را به پایان رسانده و می‌تواند برای دریافت مدرک تحصیلی اقدام کند.

ماده ۸: در صورتی که معدل سطح طلبه به

۱۴ نرسد، ۱ وی موظف است حداکثر طی دو نیم‌سال نسبت به جبران آن با شرکت در امتحان ارتقای معدل اقدام کند ۲ و در صورت عدم موفقیت پس از دو نیم سال مذکور، ادامه تحصیل او منوط به اخذ مجوز از شورای آموزش استان است.

تبصره: ساعات انتخاب درس جهت جبران کسری معدل، جزء حد نصاب سقف انتخاب درس در هر نیم‌سال نیست.

ماده ۹: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه به متقاضیان واجد شرایط در سطح یک، پس از احراز صلاحیت‌های لازم، طبق ضوابط این آیین‌نامه مدرک علمی اعطا می‌کند.

تبصره: تعیین ملاک احراز صلاحیت‌ها بر عهده شورای مدارک علمی و مرجع تأیید صلاحیت‌های عمومی مرکز امور صیانتی می‌باشد.

ماده ۱۰: اعطای مدرک در سطح یک منوط به

۱. معدل سطح از نمرات قبولی دروس محاسبه می‌گردد.
۲. انتخاب درس مورد امتحان با پیشنهاد طلبه و تأیید معاون آموزش مدرسه بوده و پیش‌شرط دیگری ندارد.

موفقیت در دروسی است که در زمان امتحان، جزء برنامه درسی سطح یک محسوب می‌شده و نسبت به طلابی که قبلاً دروس سطح مذکور را گذرانده‌اند برنامه‌های درسی جدید ملاک نخواهد بود.

ماده ۱۱: طلاب پس از پایان کلیه دروس هر سطح تحصیلی می‌توانند برای ادامه تحصیل در سطح بعد اقدام نمایند.

تبصره ۱: ثبت‌نام و پذیرش در واحدهای آموزشی مجری سطح بالاتر، تابع دستورالعمل ابلاغی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که درسی از دروس سطح یک طلبه باقی مانده باشد، طلبه موظف است ابتدا نسبت به انتخاب آن درس اقدام نماید.

ماده ۱۲: در صورتی که طلبه قصد ادامه تحصیل در سطح بعدی تحصیلات حوزوی را داشته باشد، موظف است قبل از آغاز سال تحصیلی جدید نسبت به ثبت‌نام در واحد آموزشی رسمی دارای مجوز اقدام نماید.

ماده ۱۳: در صورت عدم ثبت نام طلبه برای ادامه تحصیل در سطح بالاتر، پرونده حوزوی طلبه به عنوان فارغ التحصیل سطح قبل به بخش فارغ التحصیلان منتقل شده و ارائه خدمات حوزوی به او براساس ضوابط مربوطه خواهد بود.

فصل دوم: تحقیق پایانی

تعریف

ماده ۱۴: «تحقیق پایانی»، درسی عملی و با ارزش ساعتی ۳۲ ساعت است که طلاب بر اساس مباحث ارائه شده در دوره آموزشی و در یکی از مسائل متناسب با محتوای دروس و کارکردهای دوره و بر اساس مراحل ذیل، نسبت به تدوین آن اقدام می نمایند.

مرحله اول: انتخاب درس «تحقیق پایانی»^۱

ماده ۱۵: طلاب با شرایط ذیل مجاز به انتخاب این درس و اخذ موضوع جهت نگارش «تحقیق پایانی» هستند:

۱. گذراندن موفقیت آمیز حداقل ۳۹۰۰ ساعت

۱. تدوین هرگونه دستورالعمل در خصوص درس «تحقیق پایانی»، توسط مدرسه، در صورتی که با ضوابط ابلاغی ستاد تداخل و یا تعارض نداشته باشد، بلامانع می باشد.

از دروس دوره برای طلاب ورودی سیکل و ۳۰۰۰
ساعت برای طلاب ورودی دیپلم و دانشگاهی؛
۲. گذراندن موفقیت‌آمیز درس مهارت‌های
پژوهشی؛

۳. فعال بودن پرونده تحصیلی.

ماده ۱۶: هر موضوع «تحقیق پایانی» تنها به
یک طلبه اختصاص دارد و انجام یک موضوع
به صورت مشترک مجاز نمی‌باشد.

ماده ۱۷: در صورتی که طلبه‌ای دارای کتاب علمی
و یا حداقل ۲ مقاله علمی منتشر شده باشد،
در صورت تأیید گروه علمی - تربیتی مدرسه،
پذیرفته و جهت تعیین نمره، مورد ارزیابی قرار
خواهد گرفت.

ماده ۱۸: ثبت انتخاب درس تحقیق پایانی در
سامانه پس از تصویب موضوع و استاد راهنما
خواهد بود.

ماده ۱۹: در صورت انتقال طلبه از مدرسه در حین
تصویب و یا تدوین «تحقیق پایانی»، ادامه
مراحل تحقیق پایانی در مدرسه مقصد دنبال
خواهد شد.

تبصره ۱: ارائه گزارش وضعیت «تحقیق پایانی»، برای طلابی که دارای شرایط فوق هستند، توسط مدرسه مبدأ در هنگام انتقالی ضروری می‌باشد.

تبصره ۲: در صورت انتقال طلبه و عدم دسترسی به استاد راهنمای مدرسه مبدأ، طلبه می‌تواند با همکاری و تصویب نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه مقصد نسبت به تغییر استاد راهنما (با هماهنگی و اطلاع‌رسانی به مدرسه مبدأ و استاد مربوطه) اقدام نماید.

مرحله دوم: انتخاب موضوع، استاد راهنما و تدوین طرح

گام اول: تعیین و تصویب موضوع تحقیق و استاد راهنما

ماده ۲۰: طلاب واجد شرایط انتخاب درس «تحقیق پایانی»، می‌توانند طبق دستورالعمل اجرایی معاونت پژوهش، موضوع و استاد راهنمای مربوطه را انتخاب و به معاون پژوهش

مدرسه خود، جهت ارائه به گروه علمی -
تربیتی پیشنهاد نمایند.

ماده ۲۱: تصویب موضوع «تحقیق پایانی»،
برعهده گروه علمی - تربیتی مدرسه می باشد.
ماده ۲۲: در صورت عدم تأیید موضوعات ارائه
شده توسط گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف
است حداکثر ظرف دو هفته نسبت به پیشنهاد
موضوع جدید اقدام نمایند.

تبصره ۱: در صورت عدم علاقه طلبه به موضوع
انتخابی، تغییر یا الزام به موضوع تحقیق پایانی
برعهده گروه علمی - تربیتی خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که به هر دلیل، عدم
توانمندی طلبه در ارائه موضوع احراز گردد،
گروه علمی - تربیتی می تواند خود نسبت به
تعیین موضوع اقدام نماید.

ماده ۲۳: بررسی و تأیید اولیه موضوع و شرایط
استاد راهنمای پیشنهادی برعهده معاونت
پژوهش مدرسه می باشد.

ماده ۲۴: اساتید برخوردار از شرایط ذیل می توانند
استاد راهنمای تحقیق پایانی باشند:

(۱) حداقل مدرک سطح سه علمی حوزوی
یا کارشناسی ارشد در رشته‌های مرتبط با
علوم حوزوی؛

(۲) سابقه فعالیت‌های پژوهشی؛^۱

(۳) حکم تدریس.

تبصره: در خصوص اساتیدی که فاقد مدرک
حوزوی سطح سه هستند، به شرط داشتن
مجوز تدریس سطح یک و دیگر شرایط فوق،
بهره‌مندی از آن‌ها جهت راهنمای تحقیقات
پایانی سطح یک و سفیران هدایت بلامانع
می‌باشد.

ماده ۲۵: استاد راهنما، مشاور و راهنمایی طلبه
در موارد ذیل را بر عهده دارد:

- (۱) راهنمایی برای نوشتن طرح تحقیق؛
 - (۲) معرفی منابع مناسب با موضوع تحقیق؛
 - (۳) ارائه مشورت علمی در نگارش تحقیق؛
 - (۴) نظارت بر پیشرفت کار تحقیقی؛
 - (۵) کمک برای تدوین و تهیه گزارش تحقیق
- پایانی.

۱. فرم مربوط به سابقه پژوهشی و شرایط مربوط به آن در دستورالعمل
اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش ذکر شده است

۶) شرکت در جلسه دفاعیه^۱.

ماده ۲۶: هر استاد راهنما به صورت هم‌زمان مجاز به راهنمایی حداکثر ۱۰ تحقیق پایانی می‌باشد که نظارت بر آن بر عهده معاونت پژوهش مدرسه است.

ماده ۲۷: اخذ موافقت اولیه استاد راهنما جهت معرفی به گروه علمی - تربیتی مدرسه بر عهده طلبه می‌باشد.

ماده ۲۸: تأیید نهایی اساتید پیشنهادی از سوی طلبه پس از بررسی و تأیید معاونت پژوهش مدرسه، بر عهده گروه علمی - تربیتی است. **تبصره:** گروه علمی - تربیتی می‌تواند لیست اولیه‌ای از اساتید مورد تأیید خود را جهت تسهیل و تسریع در فرآیند تدوین «تحقیق پایانی» با پیشنهاد معاونت پژوهش مدرسه اعلام نماید.

ماده ۲۹: در صورت عدم تأیید استاد راهنمای پیشنهادی طلبه در گروه علمی - تربیتی، طلبه موظف است حداکثر ظرف مدت دو هفته

۱. ضوابط و شرایط جلسه دفاعیه طبق دستورالعمل اجرایی تحقیق پایانی معاونت پژوهش می‌باشد.

نسبت به معرفی استاد راهنمای جدید به گروه علمی - تربیتی مدرسه اقدام نماید.

تبصره: در صورت عدم تصویب درخواست مجدد طلبه، گروه علمی - تربیتی با همکاری معاونت پژوهش مدرسه نسبت به تعیین و تصویب استاد راهنما برای «تحقیق پایانی» اقدام می‌نماید.

گام دوم: تدوین و تصویب طرح تحقیق

ماده ۳۰: پس از تصویب موضوع و تأیید استاد راهنما، طلبه نسبت به تدوین طرح تحقیق مطابق دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش اقدام می‌نماید.

ماده ۳۱: طرح تحقیق، باید با مشورت و تأیید استاد راهنما، تدوین و پس از تأیید معاونت پژوهش مدرسه، به تأیید نهایی گروه علمی - تربیتی مدرسه برسد.

تبصره: در صورت نیاز به اصلاح طرح تحقیق، طلبه موظف است با همکاری استاد راهنمای خود، ظرف مدت یک هفته نسبت

به اصلاح و ارائه مجدد طرح اقدام نماید.
ماده ۳۲: مجوز تدوین «تحقیق پایانی»، پس از
تأیید و تصویب طرح تحقیق، توسط معاون
پژوهش مدرسه صادر می‌گردد.

مرحله سوم: تدوین «تحقیق پایانی»

ماده ۳۳: طلبه پس از صدور مجوز تدوین
«تحقیق پایانی»، مطابق طرح تحقیق و با
راهنمایی و مشورت استاد راهنمای خود و بر
اساس شرایط، ضوابط و دستورالعمل‌های
ابلاغی، نسبت به تدوین «تحقیق پایانی»،
اقدام می‌کند.

ماده ۳۴: رعایت ملاک‌ها و شاخص‌های
تدوین تحقیق پایانی بر اساس دستورالعمل
ابلاغی معاونت پژوهش حوزه‌های علمیه،
ضروری می‌باشد.

ماده ۳۵: دریافت تحقیق پایانی به صورت فایل
یا جزوه و ... بر اساس نظر معاونت پژوهش
مدرسه می‌باشد.

ماده ۳۶: ارائه گزارش‌های پیشرفت تدوین

«تحقیق پایانی» از زمان صدور حکم و مجوز تدوین، به صورت هر دوماه یک بار ضروری می‌باشد.

ماده ۳۷: گزارش‌های پیشرفت کار پس از تأیید استاد راهنمای «تحقیق پایانی»، به معاونت پژوهش تحویل داده می‌شود.

ماده ۳۸: در صورتی که گزارش‌ها در مواعیدهای مقرر ارائه نگردد، تصمیم‌گیری در خصوص ارائه مهلت بیشتر، تعیین و اعمال جرائمی مانند کسر نمره و ... (تا حداکثر ۲ نمره) بر عهده معاون پژوهش مدرسه می‌باشد.

مرحله چهارم: ارائه «تحقیق پایانی»

ماده ۳۹: پس از تدوین «تحقیق پایانی» و تأیید استاد راهنما، طلبه موظف است درخواست بررسی و ارزیابی «تحقیق پایانی» را به همراه نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و تأییدیه استاد راهنما، به معاونت پژوهش مدرسه ارائه دهد.

ماده ۴۰: معاونت پژوهش مدرسه، پس از بررسی نسخه نهایی «تحقیق پایانی» و در صورت تأیید

مطابقت آن با طرح تحقیق، نسبت به ارزیابی آن مطابق ضوابط، اقدام می‌نماید.

ماده ۴۱: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین، بررسی و تصمیم‌گیری در خصوص تمدید زمان بر عهده گروه علمی - تربیتی است.

ماده ۴۲: در صورت عدم ارائه «تحقیق پایانی» در مدت زمان تدوین و پس از تمدید آن توسط گروه علمی - تربیتی، کل موضوع و فرایند «تحقیق پایانی»، ملغی شده و ضمن درج نمره صفر برای طلبه در این درس، طلبه موظف است کل فرایند «تحقیق پایانی» را از ابتدا در همان موضوع و یا موضوعی دیگر طی نماید.

ماده ۴۳: معاونت پژوهش مدرسه در صورت تأیید شورای مدرسه می‌تواند نسبت به برگزاری جلسه دفاعیه برای تحقیق‌های پایانی بر اساس دستورالعمل‌های اجرایی معاونت پژوهش حوزه در این خصوص اقدام نماید.

الف) ارکان ارزیابی و نحوه ارزشیابی «تحقیق پایانی»

ماده ۴۴: «تحقیق پایانی» بر اساس ضوابط و ملاک‌های ارزیابی تحقیق، توسط استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱: تعیین استاد ارزیاب (غیر از استاد راهنما) بر عهده گروه علمی - تربیتی می‌باشد.
تبصره ۲: شرایط استاد ارزیاب همانند شرایط استاد راهنمای تحقیق پایانی می‌باشد.

ماده ۴۵: امتیازات توسط معاون پژوهش مدرسه در فرم مندرج در دستورالعمل تحقیق پایانی معاونت پژوهش وارد و جهت ثبت در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می‌کند.

ماده ۴۶: نحوه نمره دهی به «تحقیق پایانی» مطابق جدول مندرج در دستورالعمل ابلاغی معاونت پژوهش می‌باشد.

ب) نحوه ثبت نمرات

ماده ۴۷: حداقل نمره قبولی برای درس «تحقیق پایانی» ۱۴ می‌باشد.

ماده ۴۸: در صورت عدم قبولی در «تحقیق پایانی»، لزوم اصلاح و یا الزام به انتخاب موضوع جدید، فقط برای یک بار دیگر، حداکثر یک ماه فرصت داده خواهد شد.

ماده ۴۹: در صورتی که تحقیق پایانی در مرحله دوم نیز مردود اعلام شود، تصمیم‌گیری نهایی در خصوص وضعیت طلبه، بر عهده شورای مدرسه خواهد بود.

ماده ۵۰: نمرات نهایی توسط معاونت پژوهش مدرسه جهت درج در سامانه به معاونت آموزش مدرسه ارسال می‌گردد.

ماده ۵۱: کل زمان فرایند «تحقیق پایانی»، از مجموع زمان مجاز دوره تحصیلی مطابق با آیین‌نامه آموزشی نباید بیشتر شود.

پی‌نوشت:

۱. رشته‌های ریاضی، تجربی، پزشکی، فیزیک، شیمی، فلسفه و منطق.
۲. از درس ۱۲ تا آخر درس ۴۲ کتاب درس‌نامه فقه تدریس شود.
۳. برای این درس کتاب آموزش قرائت و تجوید قرآن ۲ تدریس می‌شود.
۴. این درس نیمه‌حضوری ارائه می‌شود و هیچ‌گونه فعالیت کلاسی (اعم از پژوهش درسی یا فعالیت درسی) ندارد.
۵. این درس نیمه‌حضوری ارائه می‌شود و هیچ‌گونه فعالیت کلاسی (اعم از پژوهش درسی یا فعالیت درسی) ندارد.
۶. این درس نیمه‌حضوری ارائه می‌شود و هیچ‌گونه فعالیت کلاسی (اعم از پژوهش درسی یا فعالیت درسی) ندارد.
۷. یکی از دو درس نحو ۱ یا نحو ۲ در بخشی از نیم سال به صورت دو کلاس در روز برگزار می‌گردد.
۸. یکی از دو درس نحو ۱ یا نحو ۲ در بخشی از نیم سال به صورت دو کلاس در روز برگزار می‌گردد. تدریس این درس، پس از پایان درس نحو ۱ آغاز شود.

۹. درس نحو ۱ به صورت دو کلاس در روز برگزار و پس از آن نحو ۲ شروع شود.
۱۰. این درس نیمه‌حضوری ارائه شود.
۱۱. این درس نیمه‌حضوری ارائه شود.
۱۲. یکی از دو درس نحو ۱ یا نحو ۲ در بخشی از نیم سال به صورت دو کلاس در روز برگزار می‌گردد.
۱۳. یکی از دو درس نحو ۱ یا نحو ۲ در بخشی از نیم سال به صورت دو کلاس در روز برگزار می‌گردد. تدریس این درس، پس از پایان درس نحو ۱ آغاز شود.
۱۴. برگزاری کلاس معارف و عقاید ۱ و ۲ برای مقطع دانشگاهی، اختیاری می‌باشد.
۱۵. درس نحو ۱ به صورت دو کلاس در روز برگزار و پس از آن نحو ۲ شروع شود.
۱۶. برگزاری کلاس معارف و عقاید ۱ و ۲ برای مقطع دانشگاهی، اختیاری می‌باشد.
۱۷. این درس نیمه‌حضوری ارائه شود.
۱۸. این درس نیمه‌حضوری ارائه شود.
۱۹. تاریخ اسلام ۲ به صورت نیمه‌حضوری و مطابق دستورالعمل ارائه شود.
۲۰. مدارس در صورتی مجاز به تدریس این کتاب هستند که استاد درس مربوطه در کلاس دانش‌افزایی آن شرکت کرده باشد.
۲۱. با توجه به اشتراکات محتوایی درس روش تدریس و روش تبلیغ، تمرکز بر روی درس روش تدریس باشد و چند جلسه مباحث اختصاصی روش تبلیغ تدریس شود. تا حد امکان برای تدریس این درس از اساتید رشته علوم تربیتی دعوت به عمل آید.
۲۲. در صورت انتخاب این کتاب جهت تدریس باید با توجه به ساعات درس عقاید ۱ و ۲ توسط گروه علمی تربیتی مدرسه تقسیم‌بندی شود.
۲۳. در صورت انتخاب این کتاب جهت تدریس باید با توجه به ساعات درس منطق ۲ و ۳ توسط گروه علمی تربیتی مدرسه تقسیم‌بندی شود.
۲۴. نسخه منتشرشده از کتاب الهدایة فی النحو در مجموعه جامع المقدمات منظور می‌باشد.

۲۵. در صورت انتخاب کتاب اصول اعتقادات جهت تدریس، تقسیم‌بندی این کتاب به دو قسمت برای درس معارف و عقاید ۱ و ۲ بر عهده گروه علمی تربیتی مدارس می‌باشد.

۲۶. در صورت انتخاب این کتاب برای تدریس، باید به دو قسمت برای درس منطق ۲ و منطق ۳ توسط مدارس (با همکاری گروه علمی - تربیتی) و براساس ساعات درس تقسیم‌بندی شود.

۲۷. استفاده از این کتاب به عنوان بدیل با شرایط زیر بلامانع است:

الف) از کتاب هدایه مربوط به جامع المقدمات استفاده شود.

ب) باید همراه کتاب صمدیه خوانده شود.

ج) تعیین محدوده‌ها برای سه بخش (نحو ۲ بخش یک و دو و نحو ۳) توسط گروه علمی تربیتی مدرسه انجام گیرد.

۲۸. استفاده از این کتاب به عنوان بدیل با شرایط زیر بلامانع است:

الف) از کتاب هدایه مربوط به جامع المقدمات استفاده شود.

ب) باید همراه کتاب صمدیه خوانده شود.

ج) تعیین محدوده‌ها برای سه بخش (نحو ۲ بخش یک و دو و نحو ۳) توسط گروه علمی تربیتی مدرسه انجام گیرد.

۲۹. استفاده از این کتاب به عنوان بدیل با شرایط زیر بلامانع است:

الف) از کتاب هدایه مربوط به جامع المقدمات استفاده شود.

ب) باید همراه کتاب صمدیه خوانده شود.

ج) تعیین محدوده‌ها برای سه بخش (نحو ۲ بخش یک و دو و نحو ۳) توسط گروه علمی تربیتی مدرسه انجام گیرد.

۳۰. استفاده از این کتاب به عنوان بدیل با شرایط زیر بلامانع است:

الف) از کتاب هدایه مربوط به جامع المقدمات استفاده شود.

ب) باید همراه کتاب صمدیه خوانده شود.

ج) تعیین محدوده‌ها برای سه بخش (نحو ۲ بخش یک و دو و نحو ۳) توسط گروه علمی تربیتی مدرسه انجام گیرد.

۳۱. مراد از هر یک از قلمروهای امتحان شفاهی به صورت ذیل می‌باشد:

الف) عبارت خوانی: شامل صحیح خواندن متن عربی درس با رعایت نکات ادبی به همراه آگاهی از قواعد ادبی آن.

- ب) فهم و توضیح مطلب: درک صحیح و دقیق مطالب ارائه‌شده در متن، همراه با توانایی بیان آن.
- ج) تطبیق با متن: ترجمه و مقابله توضیحات ارائه‌شده، بر بخش مربوطه، از متن علمی مورد امتحان.
- د) سؤالات علمی: سؤالات علمی تعیین‌شده مربوط به محدوده درسی.
۳۲. پنج نمره از پانزده نمره عبارت‌خوانی مربوط به تصحیح قرائت نماز است.